

APOCALIPSIS, NDUUDU CHÍ CH'Iⁿ'I NDYUŪS YEⁿ'E JESUCRISTO

Yeⁿ'e chi Jesucristo ch'íⁿ'i yā

1 Na libro 'cūū canéé nguūⁿ chuū chi ch'iⁿ'i Jesucristo. Ní Ndyuūs ch'íⁿ'i yā Jesucristo chuū caati 'cuuⁿ'míⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ chi dichíⁿ'vē Ndyuūs dendúⁿ chi 'āā ntéé 'nááⁿ chi ndaa yeⁿ'e. Ní Jesucristo ch'íⁿ'i yā chuū Juan chi dichíⁿ'vē Ndyuūs cáávā 'áámá ángel chi dichó'o yā nanááⁿ yā. **2** Juan miiⁿ caⁿa cuaacú yā nduudu cuaacu yeⁿ'e tanducuéⁿ'e chi n'diichí yā. Chuū ní nduudu cuaacu yeⁿ'e Ndyuūs. Ní chuū ní nduudu cuaacu chí Jesucristo ch'íⁿ'i yā Juan miiⁿ.

3 De^e chúúcā yeenú 'iiⁿ'yāⁿ chi n'geeⁿ yā libro 'cūū chi yeⁿ'e Ndyuūs. Ní de^e chúúcā yeenú 'iiⁿ'yāⁿ s'uuyúⁿ chi n'giindiveéⁿ yā nduudu yeⁿ'e libro 'cūū ní i'téénu yā yeⁿ'e chí ngaⁿ'ā, ti ngaⁿ'ā yeⁿ'e dendúⁿ chí cuchií ti tiempo miiⁿ chi canee chí chó'o 'āā snee niiⁿnuúⁿ.

**Juan idinguúⁿ yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ
yeⁿ'e ndu'u ndéechē yaacū.**

4 'Úú Juan idinguúⁿ cartas yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e ndéechē yaacū chi snéé na yáⁿ'ā Asia. Neⁿ'e chi Ndyuūs téé yā ndís'tii dendúⁿ chi n'dai yeⁿ'e

yā ndúúcū vaadī 'diiíⁿ yeⁿ'e yā. Ní Ndyuūs ní 'áámá canee yā tiempo chí chó'o, ní maaⁿ ní 'tíica yā, ní caⁿ'á yā ndaa yā. Maaⁿ ní neⁿ'e chí yeⁿ'e ndu'u ndéechē espíritus chí snée yā nanááⁿ trono yeⁿ'e Ndyuūs, espíritus téé yā ndís'tii vaadī n'dai yeⁿ'e Ndyuūs. **5** Ní 'ticá ntúúⁿ neⁿ'e chí Cristo téé yā ndís'tii vaadī n'dai yeⁿ'e yā, Jesucristo chí cuéⁿ'e daāⁿmaⁿ ngaⁿ'a cuaacú yā. Ní Cristo miiⁿ ní daiyá Ndyuūs ní 'iiⁿ'yāⁿ chí v'mnááⁿ v'mnaaⁿ nacueeⁿ yā yeⁿ'e nguaaⁿ tináⁿ'ā. Ní ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā yeⁿ'e nducyáácá reyes chí v'éé iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. Ní Cristo dinéⁿ'e yā s'uuyúⁿ ní nadéevé yā s'uuyúⁿ yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'e yú ndúúcū yuuúⁿ yeⁿ'e maáⁿ yā. **6** Ní Cristo diíⁿ yā chí s'uuyúⁿ reyes s'uuyúⁿ ní chiiduúⁿ s'uuyúⁿ chí dichíⁿ'vē yú Ndyuūs chí chiidá yā. Maaⁿ ní vaadī deeveⁿ ngii ní yeⁿ'e yā ndúúcū nducuéⁿ'e poder chí yeⁿ'e yā cuuvi yeⁿ'e yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. 'Tíicā.

7 Cuin'diichí ní. Cristo miiⁿ cuchii yā nguaáⁿ meéen ní nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi snaaⁿ yā ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí dichó'o tíicuá Cristo ndúúcū machete chí 'uūvī lados 'caáiⁿ. Ní nducyaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e

nducyaaca yáān yeⁿe iⁿyeeⁿdí 'cūū cuεecú yā taachi n'diichí yā Cristo. 'Tíica rā va. Cuaacu níⁿnyúⁿ chí 'tíicā.

⁸Señor Nduyūs chi vée
tanducuéⁿé poder denduⁿ yeⁿé yā chi 'áamá caneé yā tiempo chi chό'oo, ní maaⁿ ní 'tíica yā, ní caⁿá yā ndaa yā, Señor miiⁿ ngaⁿa yā: 'Úu chí 'iiⁿyāⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ 'úu, ní 'úu ndíi cuááⁿ naachí 'cuiinu 'úu. Tan'dúúcā letras A ndii Z yeⁿé alfabeto 'tíicā 'úu.

Yeⁿe chi Juan n'diichí yā
Cristo chi deeve n'dai taavi yā
ndii túúⁿngii yáⁿa yā

⁹'Úu apóstol Juan 'úu ní hermano yeⁿé ndís'tiī. Ní caati 'úu ní yeⁿé Jesús 'úu, 'úu dáamá ch'eenú chii ndúúcū ndis'tiī ní dáamá nduucú ní yeⁿé naachi Nduyūs ngaⁿa ntiiⁿnyúⁿ yā, ní dáamá nduucú ní yeⁿé vaadi 'diiⁿ chi Jesucristo itée yā s'uuúⁿ. 'Úu canéé preso 'úu na isla Patmos cáávā chi candeé nduudu cuaacu yeⁿé Nduyūs ní ngaⁿá nduudu cuaacu yeⁿé Jesucristo. ¹⁰Ní taachi 'úu caneé miiⁿ 'áamá domingo chό'oo chi 'úu ní caneé maaⁿ poder yeⁿé Espíritu N'dai yeⁿé Nduyūs. Ní ch'iindiveéⁿ 'áamá nduudu ch'eete cuaaⁿ daamí tan'dúúcā chi n'geecú 'áamá trompeta. ¹¹Ní 'tíicā ngaⁿá ngii 'úu: 'Úu 'iiⁿyāⁿ chi vmnááⁿ vmnaaⁿ 'úu, 'úu ndíi cuááⁿ naachí 'cuiinu 'úu. Tan'dúúcā letras A ndii Z yeⁿé alfabeto 'tíicā 'úu. Dii, Juan, idingúuⁿ di na 'áamá libro cosa chi inaaⁿ di ní dichó'o di libro miiⁿ nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿé ndu'u ndéeché yaācū chi sneē na yáⁿāa Asia. Yáacū s'eeⁿ ní yeⁿé

yáān Efeso, ní yeⁿé yáān Esmirna, ní yeⁿé yáān Pérgamo, ní yeⁿé yáān Tiatira, ní yeⁿé yáān Sardis, ní yeⁿé yáān Filadelfia, ndúúcū yeⁿé yáān Laodicea.

¹²Tuu'mi ní 'úu nan'guaacúndií ní n'diichí du'ü chi yaā'vi 'úu. Taachi n'diichi cuaaⁿ daamí n'diichí ndéeché candeleros yeⁿé 'dííⁿnguāaⁿ. ¹³Ní náávtaⁿ a yeⁿé ndu'u candeleros miiⁿ 'áamá yā cheendii yā tan'dúúcā 'aama saⁿā daiyá 'iiⁿyāⁿ iⁿyeeⁿdí 'cūū. Canúuⁿ yā 'áamá catecai chi ngee yā chi ndaa ndii ná daandu ca'a yā. Ní ndéé chiichí 'áamá cinta yeⁿé 'dííⁿnguāaⁿ cuaaⁿ 'níⁿnúⁿ yā. ¹⁴Ní tiíⁿ yā ndúúcū yundutiiⁿ yā ní cuéé tan'dúúcā duudü 'iti cuuchí cuéé, ní 'tiicá ntúüⁿ cuéé tan'dúúcā yaān. Ní nduutináaⁿ yā tan'dúúcā 'áamá nguuchi yaⁿā. ¹⁵Ní ca'a yā tan'dúúcā cūū cuááⁿ chi ndís'tiī 'āa ngiichí ní cheeti 'áamá horno ní deevé diiⁿ ní. Ní nduudu yeⁿé yā ní tan'dúúcā chí n'geecú 'yaa n'dái yíícú. ¹⁶Ní ndee yā na ta'a cuaacú yā ndéeché 'ííⁿnyúⁿ. Ní na cheendí yā miiⁿ canéé 'áamá machete chi 'caāiⁿ nduu 'uvví lados. Ní núúⁿmáⁿ naaⁿ yā ngíi n'gāi tan'dúúcā chi n'gāi 'yáⁿā taachi nééné íniguuaⁿ nááⁿ.

¹⁷Ní taachi 'úu snaáⁿ 'iiⁿyāⁿ miiⁿ sndeevē na ca'a yā tan'dúúcā chi ch'ií. Ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ s'neéⁿ yā ta'ā cuaacú yā vmnaaⁿ yeⁿé 'úu ní caⁿa yā chii yā 'úu: Nguéé 'va'a di. 'Úu chí vmnááⁿ vmnaaⁿ, 'úu ndíi cuaaⁿ naachí 'cuiinu 'úu. ¹⁸'Úu 'áamá canduuchí. Cuáácú ch'ií naati cuin'diichí ní maaⁿ ní 'úu canduuchí cueⁿe daāⁿmaⁿ 'tíicā. 'Úu ní ndee llaves yeⁿé vaadī n'gii chi yeⁿé

lugar naachi snéé 'iiⁿ'yāⁿ chi n'díí ní nguéé chi'téén yā Ndyuūs. ¹⁹Maaⁿ ní dii dingúuⁿ di dendu'ū chi 'túúcā chi n'diichi di ndúúcū dendu'ū chi t'íicā ndúúcū dendu'ū chi ndaa cuayiivi. ²⁰Maaⁿ ní 'úú n'gjⁿ'í dii de'ē neⁿ'e caaⁿ'maⁿ ndeēchē 'iiⁿ'nyúⁿ miiⁿ chi n'diichi di na ta'ā cuaacú ní yeⁿ'e chi ndeēchē candeleros yeⁿ'e 'diiⁿnguáaⁿ miiⁿ. Ndu'u ndeēchē 'iiⁿ'nyúⁿ miiⁿ chi díiⁿ chí du'ū ndeēchē 'iiⁿ'yāⁿ chi ndíí tiiiⁿ yeⁿ'e ndu'ū ndeēchē yaacū miiⁿ. Ní ndu'u ndeēchē candeleros chí n'diichī di chíⁿ chí ndeēchē yaacū miiⁿ.

Juan idingúuⁿ yā carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Efeso

2 Díí, Juan idingúuⁿ di chuū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi ndíí tiiiⁿ yeⁿ'e yaacū yeⁿ'e yáāⁿ Efeso. 'Iiⁿ'yāⁿ chi ndeē yā ndu'u ndeēchē 'iiⁿ'nyúⁿ na tá'ā cuaacú yā ní chiicá yā nguaaⁿ ndeēchē candeleros yeⁿ'e 'díiⁿnguáaⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ngaⁿ'á yā dendu'ū chi 'túúcā: ²'Úú ní deenú ntiiⁿnyuⁿ chi diiⁿ di. Deenú chi díítuu n'dái diiⁿ dí ntiiⁿnyuⁿ ní vée paciencia nanáaⁿ di. Ní deenú chi ichée di yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi nguée n'daācā idiíⁿ yā. Ní deenú ntúúⁿ chi ndeē di cuidado yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi ngaⁿ'a chi apóstoles ní nguéé 'tiicá yā. Ní dii deenu di chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé apóstoles 'iiⁿ'yāⁿ. Ní deenu di chí yaadi yā. ³Ní dii vée paciencia nanáaⁿ di ní n'geenu di ngii. Ní diiⁿ di n'deee n'dái ntiiⁿnyuⁿ cáávā 'tíí. Ní nguéé chicíuⁿnuⁿ di yeⁿ'e dendu'ū. ⁴Naati vée 'téé contra yeⁿ'e di. Nguéé dineⁿ'e di 'úú tan'dúúcā chi vmnáaⁿ vmnaaⁿ dineⁿ'e ca di. ⁵Ní cáávā chuū nn'gáácú dí yeⁿ'e chi

diiⁿ di chi nguéé dineⁿ'e ca di 'úú ní ndaacadaami di yeⁿ'e. Ní dineⁿ'e ca di 'úú tan'dúúcā chí diiⁿ di vmnáaⁿ vmnaaⁿ. Ní nduuti chi nguéé 'túúcā diiⁿ di, 'úú ní ndaa niiⁿnuúⁿ ní divií candelero yeⁿ'e di yeⁿ'e naachi snéé. ⁶Ní chuū chi vée favor yeⁿ'e di. Nguéé inee yiinu di ntiiⁿnyuⁿ chi diiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e grupo yeⁿ'e Nicolaítas. Ní 'úú ntúúⁿ nguee neⁿ'é chi diiⁿ yā. ⁷'Iiⁿ'yāⁿ chi vée veéⁿ yā 'caandiveéⁿ yā chi ngaⁿ'á Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ngii 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáacū s'eeⁿ. 'Úú ngaⁿ'á chi 'iiⁿ'yāⁿ chi cuchéé yā yeⁿ'e dendu'ū, 'úú ca'á 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi cheé yā n'gui'i yeⁿ'e yáⁿ'á yeⁿ'e vida cueⁿ'e daāⁿ'maⁿ chí cánée naavtaⁿ'á yeⁿ'e paraíso chi jardín yeⁿ'e Ndyuūs.

Juan idingúuⁿ yā carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Esmirna

⁸Díí, Juan, idingúuⁿ di yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi ndíí tiiiⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaacū yeⁿ'e yáāⁿ Esmirna. Dendu'u chi 'túúcā ngaⁿ'á 'iiⁿ'yāⁿ chi vmnáaⁿ vmnaaⁿ ndii chí 'cuiiu, 'iiⁿ'yāⁿ chi 'áā n'dii yā ní maaⁿ ní 'áā canduuchi ntúúⁿ yā. ⁹'Úú deenú ntiiⁿnyuⁿ chi diiⁿ di. Deenú chi n'geenu di ngii ndúúcū dendu'ū chi cheechí n'dai yeⁿ'e di. Deenú chi nguéé de'ē vee yeⁿ'e di naati cuaacu níiⁿnyúⁿ chi 'cuiica di. 'Úú deenú yeⁿ'e chi 'iiⁿ'yāⁿ chi ngaⁿ'á yā chi judíos yā chi Israel ya ní nguéé diiⁿ yā tan'dúúcā chí 'iiⁿ'yāⁿ judíos yā. Ní deenú chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé n'daacā ngaⁿ'á yā yeⁿ'e di. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūuⁿ. ¹⁰Nguéé 'va'a di yeⁿ'e dendu'ū chi canee chi 'cueenu di cuuvi. 'Caandiveeⁿ di yeⁿ'e. Yááⁿ'nguiinūuⁿ cutá'a sa náⁿ'á

ndís'tii ní cu'nuuⁿ sa 'iiⁿ'yāⁿ vácūū caati n'diichineeⁿ sa nducyaaca ndís'tii. Ní canee chi 'cueenú ní cuuvi ndiichí nguivi. Naati 'áamá canee ní ndúucū chi i'téenu ní ndii chi 'cuuvi ní ní 'úu teé ndís'tii 'áamá corona chi vida cueⁿe daāⁿmaⁿ.

¹¹'Iiⁿ'yāⁿ chi véé veéⁿ yā 'caandiveéⁿ yā chi ngaⁿá Espíritu N'dai yeⁿ'e Nduuūs ngii 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e yáacū s'eeⁿ. 'Iiⁿ'yāⁿ chi cuchéé yā yeⁿ'e tanducuéⁿē dendu'ū nguéé cuuvi 'cueenú yā cuuvi yeⁿ'ē ndii 'úuví vaadī n'gii chi infierno.

Juan idingúuⁿ yā carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Pérgamo

¹²Díí, Juan, idingúuⁿ di ntúūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ndíí tiiiⁿ chi yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáacū yeⁿ'e yáāⁿ Pérgamo: Chuū ngaⁿá 'iiⁿ'yāⁿ chi véé machete chi 'uūvī lados 'caāiⁿ. ¹³Chuū ngaⁿa yā. 'Úu ní deenú tanducuéⁿē chi diiⁿ di. Deenú chi canee di naachi yáāⁿ'nguiinūuⁿ ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ sa. Ní 'áará chí 'tíicá 'áamá canee di lado yeⁿ'e nguéé ndaacádaami di yeⁿ'e chi i'téenu di 'úu. Ní 'tiicá ntúūⁿ diiⁿ di nguivi chi chó'oo taachi nguaaⁿ ndís'tii 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ch'liiⁿnúⁿ yā saⁿá Antipas chi 'áamá caⁿá sa nduudu cuaacu yeⁿ'e na yáāⁿ naachi canee yáāⁿ'nguiinūuⁿ. ¹⁴Naati véé n'duovi dendu'ū yeⁿ'e chi contra yeⁿ'e di. Na yáāⁿ Pérgamo chi yáāⁿ yeⁿ'e di véé nguaaⁿ ndís'tii náⁿá 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé neⁿ'e yā s'neéⁿ yā yeⁿ'e chi i'téenu yā chi 'cueeⁿ Balaam. Ní Balaam miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí chi'cueéⁿ yā saⁿá Balac táacá cuuvi diiⁿ sa chi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e Israel dinuuⁿdí yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e Israel dinuuⁿdí yā taachi

che'é yā dendu'ū yeⁿ'e chi 'iiⁿ'yāⁿ cáavā ofrenda ca'a yā nátai yeⁿ'e santos chi ídolos, ní taachi caⁿá yā ndúucū 'aama n'daataá o 'aama isáⁿá chi nguéé yeⁿ'e yā. ¹⁵Ní 'tiicá ntúūⁿ véé nguaaⁿ ndís'tii 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé neⁿ'e yā s'neeⁿ yā yeⁿ'e chi i'téenu yā chi ca'cueéⁿ yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e grupo yeⁿ'e nicolaítas. Ní 'úu nguéé inee yiinú yeⁿ'e chuū. ¹⁶Ndaacadáámí dí yeⁿ'e nducuénⁿē chuū. Nduuti chi nguéé diiⁿ di 'túucā ndaa nuúⁿ naachi canee di ní 'cuuⁿmáⁿ ndúucū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndúucū machete chi 'uūvī lados 'caāiⁿ chi canéé cheendí. ¹⁷'Iiⁿ'yāⁿ chi véé veéⁿ yā 'caandiveéⁿ yā chi ngaⁿá Espíritu N'dai yeⁿ'e Nduuūs ngii 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e yáacū s'eeⁿ. 'Iiⁿ'yāⁿ chi cuchéé yā yeⁿ'e tanducuéⁿē 'úu ní ca'á 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ pan chi duuchi maná chi canúúⁿ n'de'ei. Ní ca'á 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ 'áamá tuúu cuéé naachi canéé nguūⁿ 'áamá chi duuchi chi ngai. Mar 'áamá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé deenú yā chi duuchi miiⁿ, dámaāⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi cuta'á yā tuúu cuéé miiⁿ deenú yā chi duuchi miiⁿ.

Juan idingúuⁿ yā carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ Tiatira

¹⁸Díí, Juan, idingúuⁿ di yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ndíí tiiiⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáacū yeⁿ'e yáāⁿ Tiatira: Daiyá Nduuūs chi véé nduutináaⁿ yā tan'dúucā nguuchi yaⁿá ni ca'a yā tan'dúúca cūū cuaaaⁿ chi ddeeéⁿ n'dai ngaⁿá yā 'tíicá. ¹⁹'Uú deenú nducuénⁿē chi diiⁿ di. Deenú chi dineⁿ'e di 'úu, chi i'téenu di 'úu, ní dichi'i've di 'úu. Ní véé paciencia nanáaⁿ di. Deenú chi maaⁿ diiⁿ ní

ntiiⁿnyuⁿ chi n'deee n'dái nguéé ti ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'é ní chi vmnaaⁿ. ²⁰Naati véé duū'vī dendú'ū contra yeⁿ'é di. Ndís'tiī ní 'cuaáⁿ ní táⁿ'ā Jezabel chi ngaⁿ'a tá chi chíⁿ chi ngaⁿ'a tá ní nduuudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs. Nginnche'eí tá 'iiⁿ'yāⁿ chi dichíⁿ'vē 'úú ndúúcū chí ngíⁿcueeⁿ tá. Ní ngaⁿ'a tá chí 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi caⁿ'á yā ndúúcū n'daataá o isaⁿ'ā chi nguéé yeⁿ'é yā ní cuuvi ché'e yā dendu'ⁿ chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cáavā ofrenda ca'a yā nátai yeⁿ'e santos chi ídolos. ²¹'Úú ní ca'á lugar táⁿ'ā miiⁿ chi ndaacadaami tá yeⁿ'e chi diiⁿ tá chí nguéé n'daacā naati nguéé 'cuūⁿ ta ndaacadaami tá yeⁿ'e nducuénⁿ chí diiⁿ tá chi nguéé n'daacā. Ní neⁿ'e tá chi tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ dinuuⁿndí yā ndúúcu tá. ²²Maaⁿ ní 'úú diíⁿ chi néénéngiitá tá miiⁿ ní nducyáácá isaⁿ'ā chi diíⁿ yā tan'dúúcā chí ngíⁿcueeⁿ tá neené cueenu yā cuuvi. 'Tífcā maaⁿ ní diíⁿ ndúúcū nducyáácá yā nduuti chi nguéé ndaacadáámí yā yeⁿ'e chi ngíⁿcueeⁿ n'daataá miiⁿ. ²³'Tiicá ntúúⁿ 'úú ní 'caáⁿnúⁿ nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi diíⁿ yā tan'dúúcā chí chiⁿcueeⁿ tá. Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducyáácá yaacū caⁿ'á yā cadíínuuⁿ yā chi 'úú chi n'diichí deⁿ' vee chi 'iiⁿ'yāⁿ nadicadíínuuⁿ yā ndii na staava yeⁿ'é yā. Ní 'úú nadiiⁿ'vē ndís'tii tuunu tuunu ca dendu'ⁿ chi diíⁿ ní. ²⁴Chuū ngaⁿ'á ngii ndís'tii ndúúcū tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téénu yā Ndyuūs ní chi snéé yā na yááⁿ Tiatira chi nguéé diíⁿ yā tan'dúúcā chí ngíⁿcueeⁿ táⁿ'ā miiⁿ. Ní nguéé déénu ní deⁿ' chi nuuⁿndi s'eeⁿ chi ch'eeete chí yeⁿ'e yááⁿn'guiinūuⁿ. Tan'dúúcā chí ngaⁿ'a

náⁿ'á 'iiⁿ'yāⁿ 'úú ngaⁿ'á chi nguéé cu'neéⁿ táamá dendú'ū chi díítuu nanááⁿ ndís'tii. ²⁵Naati chíⁿ chi 'áá véé yeⁿ'é ní cundéé ní cuidado yeⁿ'é ndii 'úú nindaá nanááⁿ ní. ²⁶'Liⁿ'yāⁿ chi cuchéé yā yeⁿ'e tanducuénⁿ chí dendu'ⁿ ní nguuvi nguuvi diíⁿ yā tan'dúúcā 'úú neⁿ'é ndíí cuuaⁿ ná n'giinu, 'úú ní ca'á ntiiⁿnyuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí 'iiⁿntyéⁿ chí yeⁿ'e nducuénⁿ naciones. ²⁷Ní caⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yā yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ tan'dúúcā chiidá tee yā poder 'úú chí 'úú ngaⁿ'a ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e nducuénⁿ naciones ndúúcū 'áamá nduuucu cūū yeⁿ'é. Ní ndúúcū nduuucu cūū miiⁿ 'cueⁿ'é naciones chí chícheiyei tan'dúúcā chí naciones ní 'aama vaso yeⁿ'e yáⁿ'aa chí 'cueéeⁿ. ²⁸Ní 'iiⁿ'yāⁿ chí cuchéé yā yeⁿ'e tanducuénⁿ chí 'úú ní ca'á 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ 'íí'nyuⁿ yeⁿ'e ngueetiyaaⁿ. ²⁹'Liⁿ'yāⁿ chí véé veéⁿ yā 'caandiveéⁿ yā chí ngaⁿ'á Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs ngii 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yeⁿ'e yaacū s'eeⁿ.

Juan idingúuⁿ yā carta 'cūū yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yááⁿ Sardis

3 Díí Juan, idingúuⁿ di yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ndíí tiíiⁿ yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáacū yeⁿ'e yááⁿ Sardis: Chuū ngaⁿ'a Cristo chí véé ndeéchē espíritus yeⁿ'e Ndyuūs ndúúcū ndeéchē 'íí'nyuⁿ s'eeⁿ. 'Úú deenú chí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ deenú yā dii cáavā cosas chí diiⁿ di ti cánduuchi di naati nanááⁿ 'úú dii canéé dí tan'dúúcā chí n'díí di cucáavā nuuⁿndi yeⁿ'e di. ²Nandúúchí dí. Cunéé diítu di ní cu'téénu ca di yeⁿ'e cosas chí véé caati vmnááⁿ vmnaaⁿ nguéé diiⁿ di cuidado yeⁿ'e

nducuéⁿē. Cu'téénu ca di ní nguéé cuuvi cho'ōo yeⁿē chi véé chi yeⁿe di. Ní 'úú n'diichí ntiiⁿnyuⁿ chi diiⁿ di. Ní nguéé n'daacā ca nanááⁿ Ndyuūs. ³N'gaacú di yeⁿe chi n'giindiveeⁿ di chi 'iiⁿyāⁿ chi'cueeⁿ yā dii. Maaⁿ ní diiⁿ di tan'dúúcā chi'cueeⁿ di ní ndaacadaami di yeⁿe chi diiⁿ di chi nguéé n'daacā. Ní nduuti chi nguéé diiⁿ di cuidado tuu'mi ní 'úú ndaá tan'dúúcā 'áámá chi duucu ní nguéé cadíínuuⁿ di hora chí ndaá nanááⁿ dii. ⁴Véé duu'vi 'iiⁿyāⁿ nguaaⁿ ndís'tiī chi snée yā na yáaⁿ Sardis, 'iiⁿyāⁿ chi nguéé dinuuⁿndí yā tan'dúúcā tanááⁿ 'iiⁿyāⁿ chi dinuuⁿndí yā. 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ caⁿá yā nduucú ndúúcū catecai cuéé yā ti 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní n'dai taaví yā chí cuuvi 'tíicā ndúúcu yā. ⁵'iiⁿyāⁿ chi cuchéé yā yeⁿe tandrucuéⁿē nnndaáca yā catecai cuéé yā. Ní 'úú nguéé nadatuíví chi duuchi yā naachi canéé nguūⁿ na libro yeⁿe vida cueⁿe daaⁿmaⁿ. Ní 'úú ní caaⁿmáⁿ chi duuchi yā nanááⁿ chiidá ní nanááⁿ ángeles dendú'ū. ⁶'iiⁿyāⁿ chi véé veéⁿ yā 'caandiveéⁿ yā chíiⁿ chi ngaⁿá Espíritu N'dai yeⁿé Ndyuūs ngii 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe yaācū s'eeⁿ.

Juan idingúuⁿ yā carta 'cūu yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yáaⁿ Filadelfia

⁷Díí, Juan, idingúuⁿ ntúuⁿ di yeⁿe 'iiⁿyāⁿ ndii tiiⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yaācū yeⁿe yáaⁿ Filadelfia. Dendu'ū chi 'túúcā ngaⁿá 'iiⁿyāⁿ chi dēeve taavi ca yā ní cuaacu yā. 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chi ndée yā llave yeⁿe David, 'iiⁿyāⁿ miiⁿ taachi nn'guuaⁿ yā puerta mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéé cuuvi nn'gaadí yā. Ní taachi nn'gaadí yā 'tiicá ntúuⁿ mar

'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéé cuuvi nn'guuaⁿ yā. ⁸'Úú n'diichí tandrucuéⁿē chi diiⁿ di. 'Úú n'neéⁿ cucáávā di 'áámá cheendi va'āi chi maaⁿ ní cánda'āi ní mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéé cuuvi nn'gaadí yā cheendi va'āi miiⁿ. 'Áárá chi véé duu'vi fuerzas yeⁿe di ch'iindiveeⁿ di nduudu cuaacu yeⁿé ní nguéé ndaacadaami di yeⁿé. ⁹'Caandiveeⁿ di yeⁿé. 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní yeⁿe yáaⁿn'guiinuuⁿ ti ngaⁿá yā nduudu yaadi. Ngaⁿá yā chi 'iiⁿyāⁿ judíos yā chi Israel yā ní nguéé 'túúcā diiⁿ yā tan'dúúcā 'iiⁿyāⁿ judíos yā. Cuin'diichi di. 'Úú idiiⁿ chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní ndaá yā nanaaaⁿ di ní caantii'yā yā nanááⁿ ca'a di ní cu'téénu yā dii. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ cuuvi cadíínuuⁿ yā chi 'úú ní neⁿé dii. ¹⁰Dii ní ndee di cuidado yeⁿe nuuⁿndi chi ngaⁿá yeⁿe chi cuchéé di, ní cuchéé di. Ní cáávā chuū 'úú ndeé cuidado yeⁿe dii yeⁿe tiempo chi cuchií chi caaⁿmaⁿ ndaá cosas chi n'diichineeⁿ yā dii. Ní cosas miiⁿ ndaa yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi snée yā nútúmáⁿ iⁿyeⁿdī. Ní n'diichineeⁿ nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi s'néeⁿ yā na iⁿyeⁿdī 'cūu. ¹¹Cuin'diichi di. Niiⁿnuⁿ ndaá nanááⁿ dii. Cundéé ca di cuidado yeⁿé chi véé yeⁿe di ní mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ cuuvi cuta'á yā corona chi cuuvi yeⁿe di. ¹²'iiⁿyāⁿ chi cuchéé yā yeⁿe tandrucuéⁿē, 'úú idiiⁿ chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ 'áámá canéé yā na yaācū yeⁿé tan'dúúcā 'áámá pilar yeⁿe yaācū yeⁿe Ndyuūs, 'tíicá yā. Ní 'áá ntéé can'daa yā yeⁿe yaācū miiⁿ. Ní 'úú idinguúⁿ ncheeté yā chi dúúchí Ndyuūs yeⁿé ndúúcū chi duuchi yeⁿe yáaⁿ yeⁿe Ndyuūs yeⁿé. Ní yáaⁿ miiⁿ nguovi Jerusalén chí ngai chi ndaá yeⁿe va'ai cheeti

nguuvi ní yeⁿe Nduuūs yeⁿé.
13'Iiⁿyāⁿ chi véeⁿ veéⁿ yā 'caandiveéⁿ
 yā chi ngaⁿā Espíritu N'dai yeⁿé
 Nduuūs ngii 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe yaācū
 s'eeⁿ.

**Juan idingúuⁿ yā carta 'cūū yeⁿe
 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yáaⁿ Laodicea**

14Díí, Juan, idingúuⁿ di yeⁿe
 'iiⁿyāⁿ ndii tiíiⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe
 yaācū yeⁿe yáaⁿ Laodicea: Nduudú
 'cūū ní yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi nguuví yā
 Amén chi neⁿe caaⁿmaⁿ chí cuaacu
 yā. 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ chi testigo yā ní
 ngaⁿa cuaacu yā cueⁿe daāⁿmaⁿ.
 'Iiⁿyāⁿ miiⁿ ní yeⁿé yā tanducuéⁿé
 chi Nduuūs din'dái yā. **15**'Úú deenú
 tanducuéⁿé chi diiⁿ di. Ní díí canee
 di tan'dúúcā chi ngueé ndúú 'iiⁿnūⁿ
 di ndíí ngueé ndúú 'iiche di. De^Ee
 chúúcā n'daacā cáavā díi ndúútī
 chí 'iiⁿnūⁿ di o 'iiche di. **16**Cáavā
 chi díi ní cuütū di, ní ngueé 'iiⁿnūⁿ
 di, ndíí ngueé ndúú 'iiche di, 'úú
 ní dííⁿ ndúúcū di tan'dúúcā chi
 caachí díi yeⁿé na cheendí ti díi
 tan'dúúcā chi nuūⁿnīⁿ daaíⁿ díi, ní
 'tíicā díiⁿ. **17**Díí ní 'túúcā ngaⁿa di
 chi 'cuiica di ní ngueé de^E veeⁿ neⁿe
 di ti neené n'deē dendúⁿ yeⁿe di
 véeⁿ. Naati díí ngueé deenu di chi
 ngueé de^E veeⁿ yeⁿe di. Ní ndaachí
 canée di caati canée di tan'dúúcā
 chi díí ní pobre di ní ngueé catecai
 di, ní ngueenáaⁿ di. 'Tíicā canée
 di. **18**'Úú ní teé consejo díi. Cuai
 di yeⁿe 'úú 'dííⁿnguāaⁿ chi 'iiⁿyāⁿ
 din'dái yā cáavā nguchi yaⁿā ní
 'íicú cuuvi cuaacu chi 'cuiica di. Ní
 cuai di catecai cuéé chi cu'nuuⁿ di
 cuerpo yeⁿ e maaⁿ di ní ngueé cuuvi
 'cuináaⁿ di caavā chi ngueé catecai
 di. Ní cuai di yiicū ní cu'neeⁿ di

na nduutináaⁿ di ní 'íicú cuuvi
 snaaⁿ di. **19**'Úú yaa'vineé nducyaaca
 'iiⁿyāⁿ chi idineⁿé ní diíⁿ castigar
 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Maaⁿ ní canéé chi
 nndáácádáámí dí yeⁿe chi diiⁿ di
 chi ngueé n'daacā. Ní serio canee
 di ndii staava yeⁿe di. **20**Cuin'diichi
 di. 'Úú ní caneé cheendi va'āī
 ní 'cuaí 'iiⁿyāⁿ. Nduuti chi 'áamá
 'iiⁿyāⁿ 'caandiveéⁿ yā nduudu yeⁿé
 ní nn'guuaⁿ yā cheendi va'āī caavā
 'úú, tuu'mi ní 'úú cho'ó cuaaⁿ cheeti
 va'āī ní n'diichí 'iiⁿyāⁿ miiⁿ. Ní che'é
 ndúúcu yā ní 'iiⁿyāⁿ miiⁿ che'é yā
 nduucⁿ. **21**'Iiⁿyāⁿ chi cucheeⁿ yā
 yeⁿe tanducuéⁿé dendu'ū 'úú ní ca'á
 lugar yeⁿe yā chi 'cuündí yā ndúúcū
 'úú na trono yeⁿé tan'dúúcā chí 'úú
 chicheé yeⁿe tanducuéⁿé dendu'ū
 ní ch'iindí ndúúcū chiidá na trono
 yeⁿé yā. **22**'Iiⁿyāⁿ chi véeⁿ yeⁿe
 'caandiveéⁿ yā chi ngaⁿā Espíritu
 N'dai yeⁿé Nduuūs ngii nducyaaca
 'iiⁿyāⁿ yeⁿe yaācū s'eeⁿ.

**Nducyáacá yā chi snée yā na va'ai
 cheeti nguuvi dich'eeté yā Nduuūs**

4 Chóōo dendu'ū chi 'túúcā
 ní cuayiivi ní 'úú n'diichí
 cuaaⁿ 'nííⁿnūⁿ ní miiⁿ canéé 'áamá
 cheendi va'āī yeⁿe va'ai cheeti
 nguuvi chi canéé candá'āī. Ní
 ch'iindiveéⁿ 'áamá nduudu chi
 tan'dúúcā chi n'geeⁿ trompeta. Ní
 nduudu miiⁿ dáamá ndúúcū nduudu
 chi ch'iindiveéⁿ vmnááⁿ vmnaaⁿ.
 Ní nduudu miiⁿ ní caⁿa nduucⁿ
 'tíicā: Díi cucheeⁿ dí 'múúⁿ ní 'úú
 ní 'cuuⁿmíⁿ díi dendu'ū chi cuchií
 cuayiivi.

2Hora mííⁿ nūuⁿ 'úú canéé maaⁿ
 poder Espíritu N'dai yeⁿé Nduuūs
 ní n'diichí 'áamá trono na va'ai

cheeti nguivi. Ní Nduyūs vée yā na trono miiⁿ. ³'Iiⁿ'yāⁿ chi vée yā na trono miiⁿ ní núú'máⁿ cuerpo yeⁿ'é yā naáⁿ yā tan'dúúcā 'áámá tuūu chi 'áámá ngíⁿ n'gai tan'dúúcā tuūu jaspe ndúúcū tuūu sadio. 'Tíicā cuerpo yeⁿ'é yā. Ní nuuⁿmaⁿ ndiivií cuaaⁿ 'diituú trono miiⁿ canee 'áámá cun'gúú'n'dí tan'dúúcā color yeⁿe tuūu esmeralda. ⁴Ní nuuⁿmaⁿ ndiivií cuááⁿ 'diituú trono miiⁿ n'diichí ndiicu cuūuⁿ tronos yeⁿe 'iiⁿntyéⁿ'é s'eeⁿ naachi vée yā. Ní nducyáácá yā vée catecaí yā chi cuéé. Ní nducyáácá yā snúúⁿ tiíⁿ yā 'áámá corona yeⁿe 'díí'nguāaⁿ. ⁵Ní yeⁿe trono chi naavtaⁿ'ā can'dáá 'cuaí ndúúcū deevee ndúúcū nduudu. Ní nanááⁿ trono miiⁿ canéé ndúúcū ndeéchē yaⁿ'ā ngichi chi ndeéchē espíritus yeⁿe Nduyūs. ⁶Ní canéé ntúúⁿ nanááⁿ trono miiⁿ 'áámá cosa tan'dúúcā nuūn'iⁿyáⁿ'ā tan'dúúcā 'áámá vidrio chi ngíⁿ deevee n'dai. Ní naavtaⁿ'ā yeⁿe trono miiⁿ ní nuuⁿmaⁿ ndiivii cuaaⁿ 'diituú yeⁿe trono miiⁿ snéé cuūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe va'ai cheeti nguivi chi snéé 'yaaⁿ n'dáiⁿ nduutináaⁿ yā ndii cuááⁿ vmnaaⁿ yā ndii cuááⁿ daamí yā. Ní ndiituú nduutinaáⁿ yā núú'máⁿ ch'eeete cuerpo yeⁿ'é yā. ⁷'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿe va'ai cheeti nguivi chi vmnaáⁿ vmnaaⁿ tan'dúúcā 'áámá 'yáⁿ'yāⁿ cuá'aáⁿ 'tiicá yā. Ndii chííⁿ ndii 'uvví yā tan'dúúcā 'áámá itiindu 'lííⁿ 'tiicá yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ ndii chííⁿ ndii 'iinuⁿ miiⁿ vee naáⁿ yā tan'dúúcā naáⁿ 'iiⁿ'yāⁿ 'tíicá yā. Ní ndii chííⁿ ndii cuūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ ní tan'dúúcā í'yāaⁿ chi nge'e tī na 'yúúné 'tiicá yā. ⁸Ní nduu cuūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní vée niyaaⁿ ngeeichi yā 'áámá 'aamá yā

ni núú'máⁿ cuááⁿ 'diituú yā ní cuaaⁿ nááⁿ ngeeichi yā ní ndiitúu nduuti nááⁿ yā. Nguéé intaavi'tuunuúⁿ yā ndíí nguéé ndúú nguivi ndíí nguéé ndúú n'gaaⁿ chi caⁿ'a yā:

De^e chúúcā deevee yā, de^e chúúcā deevee yā, Señor Nduyūs, chi vée tanducuéⁿ'é poder yeⁿ'é yā. 'Iiⁿ'yāⁿ chi canéé ndii vmnááⁿ vmnáaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi maaⁿ canéé yā, ní 'iiⁿ'yāⁿ chí canéé chí ndaa yā.

⁹Ní ca'áámá ca'áámá vmnéⁿ'ée chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ dich'eeté yā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chi vée yā na trono miiⁿ ní diíⁿ yā honrar 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní ca'á yā gracias 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chi candúúchí yā cueⁿe daáⁿmaⁿ 'tíicā diiⁿ yā. ¹⁰Ndu'u ndiicu cuūuⁿ 'iiⁿntyéⁿ'é candiitín'díí yā nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chi vée yā na trono miiⁿ ní dich'eeté yā 'iiⁿ'yāⁿ chi 'áámá canéé yā cueⁿe daáⁿmaⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ s'neeⁿ yā coronas yeⁿ'é yā nanááⁿ trono miiⁿ ní caⁿ'a yā 'túúcā:

¹¹Díí Señor chi Nduyūs yeⁿ'e yú, díí ní n'dai taavi di chi dich'eeté yā dii, ní diíⁿ yā honrar dii, ní ngaⁿ'á yā chi tanducuéⁿ'é poder ní yeⁿ'e di caati dii ní din'dái di tanducuéⁿ'é dendu'ü chi vée. Ní cáávā chi maaⁿ di neⁿ'e di din'dái di tanducuéⁿ'é dendu'ü, 'tíicā diiⁿ di.

Libro ndúúcū 'iiti cuúchí

5 Ní n'diichí na ta'a cuaacú yā 'iiⁿ'yāⁿ chi vée yā na trono miiⁿ 'áámá libro chi tan'dúúcā 'áámá rollo caaca naachi canéé nguūⁿ cuááⁿ cheeti ndii cuaaⁿ dáamí. Ní

libro miiⁿ nduudi ndúucū ndeēchē sellos. ²Ní n'diichí 'áámá ángel chi véé poder yenⁿé yā. Ní yuudu n'dái 'cai yā ní caⁿa yā 'túucā. ¿Dú'ū chi n'dai taavi ca chi cuuvi nn'guaaⁿ libro 'cūū ní ndivíi sellos chi nduudi?

³Naati mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ yeⁿe va'ai cheeti nguovi ndíi nguéé mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿyeeⁿdí 'cūū ndíi nguéé ndúú mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ chi canúúⁿ maaⁿ yáⁿaa cuuvi nan'guaáⁿ yā libro miiⁿ ndíi nguéé ndúú cuuvi n'diichí yā libro miiⁿ. ⁴Ní 'úu Juan neené cheēcu taaví ti nguéé ndaaca yā mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ chi n'dai taavi cá yā chi cuuvi nan'guaaⁿ yā libro miiⁿ ní 'cueeⁿ yā yeⁿé. Ndíi nguéé ndúú cuuvi snaaⁿ yā libro miiⁿ. ⁵Tuu'mi ní 'áámá 'iiⁿntyéⁿé caⁿa yā chii yā 'úu: Díi nguéé cueecu di. Cuin'díichí dí. Jesucristo chi duuchi 'yáⁿyāⁿ cuá'a, chi yeⁿe ndaata yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Judá chi yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿe ndaata David, 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chicheé yā yeⁿe tanducuéⁿé ní cuuví nan'guaáⁿ yā libro miiⁿ ní cuuvi cáanteéⁿ yā ndu'u ndeēchē sellos.

⁶Tuu'mi ní n'diichí chi naavtaⁿá yeⁿe trono miiⁿ ní naavtaⁿá yeⁿe ndu'u cuūuⁿ 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní naavtaⁿá yeⁿe 'iiⁿntyéⁿé s'eeⁿ n'diichí 'áámá 'iiⁿyāⁿ chi nguovi 'iti cuuchí chi chéendii yā. Ní n'diichí chi véé seña na cuerpo yeⁿe yā chi 'iiⁿyāⁿ ch'iin'núⁿ yā 'yā. Ní 'iiⁿyāⁿ chi nguovi 'iti cuuchí miiⁿ véé ndeēchē duu'níi'níⁿ yā ní ndeēchē nduutináaⁿ yā chi ndeēchē espíritus yeⁿé Ndyuūs chi Ndyuūs dicho'ó yā núúⁿmáⁿ ín'yeéndi. ⁷'Iiⁿyāⁿ miiⁿ ní cueⁿé yā ní ndaá yā ní sta'

yā libro miiⁿ yeⁿe ta'ā cuaacú yā 'iiⁿyāⁿ chi véé yā na trono miiⁿ. ⁸Ní taachi sta'á yā libro miiⁿ ní ndúú cuūuⁿ 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ndúucū ndiicú cuūuⁿ 'iiⁿntyéⁿé chintii'yā yā nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ chi nguovi 'iti cuuchí miiⁿ. Ní ca'áámá ca'áámá 'iiⁿntyéⁿé s'eeⁿ candee yā arpas yeⁿe yā. Ní ndeeé yā chiite yeⁿe 'díiⁿnguāaⁿ ndiituu ndúucū cūⁿúyaa. Ní 'yaaⁿmiⁿ yeⁿe cūⁿúyaa miiⁿ chíiⁿ chi ngaⁿanguá'aa 'iiⁿyāⁿ na iⁿyeeⁿdí 'cūū, 'iiⁿyāⁿ chí yeⁿe Ndyuūs. ⁹Ní chiitá yā 'áámá canto chí ngai chi 'tíicá:

Díi ní n'dai taavi di chi cuta'a di libro miiⁿ ní cáanteen di sellos yeⁿé caati 'iiⁿyāⁿ ch'iin'núⁿ yā dii. Ní dii cáavā yuūuⁿ yeⁿe di cái di nús'tū chi cuuví 'nū yeⁿe Ndyuūs nús'uu. Ní nús'uu ní yeⁿe nducyáácá raza yeⁿe 'iiⁿyāⁿ, ní yeⁿé tanducuéⁿé idioma ní yeⁿé tanducuéⁿé yáⁿ, ní yeⁿé tanducuéⁿé nación. 'Tíicá nús'uu.

¹⁰Ní dii ní din'dái di nús'uu ní diiⁿ di chi reyes nús'uu, ní diiⁿ di chi chiiduú nús'uu cucáavā Ndyuūs yeⁿe yú. Ní 'iicú cuuvi caaⁿmaⁿ ntiiⁿnyuⁿ 'nū nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿyeeⁿdí 'cūū.

¹¹Ní cuaaⁿ 'níi'núⁿ n'diichí ní ch'iindiveén nduudu yeⁿé 'yaaⁿ n'dái ángeles chi snée yā cuaaⁿ 'diituu yeⁿé trono miiⁿ ní yeⁿe nduu cuūuⁿ 'iiⁿyāⁿ miiⁿ, ní yeⁿé 'iiⁿntyéⁿé s'eeⁿ. Ní ángeles ní n'deee n'dái yā chi ngii yā ndiichi millares ndii chíiⁿ cuuvi millares ndúucū millares ndúucū millares. ¹²Ní yuudu n'dai caⁿa nducyaaca s'eeⁿ:

'Iiⁿ'yāⁿ chi nguivi 'iiti cuūchī
chi 'iiⁿ'yāⁿ ch'iiⁿ'nūⁿ yā ní n'dai
taavi cá yā chi nducyaaca
'iiⁿ'yāⁿ dich'eeté yā. 'Iiⁿ'yāⁿ
miiⁿ sta'á yā tanducuēⁿ'ē
dendu'ū poder ndúúcū
tanducuēⁿ'ē vaadī 'cuiica
ndúúcū tanducuēⁿ'ē vaadī
deenu ndúúcū tanducuēⁿ'ē
fuerzas ndúúcū tanducuēⁿ'ē
honra ndúúcū tanducuēⁿ'ē
vaadī dēeve ngíí ndúúcū chi
nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ dich'eeté yā
'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ.

¹³Ní ch'iindiveéⁿ ntuuⁿ nduudu
yeⁿ'e nducyaaca chi snéé na va'ai
cheeti nguivi ndúúcū nducyaaca
chi snéé vmnaaⁿ yáⁿ'aa 'cūū ndúúcū
nducyaaca chi snéé maaⁿ yáⁿ'aa
ndúúcū nducyaaca chi snéé ná
nuuⁿníⁿyáⁿ'aa, nducyaaca chi vée
yeⁿ'e nducueⁿ'ē chi vée ní ngiita yā
'tíicā:

Cueⁿ'e daāⁿmaⁿ cueⁿ'e daāⁿmaⁿ
dich'eeté 'nū dii ní diiⁿ 'nū
honrar dii. Ní caⁿ'a 'nū chi
vaadī dēeve ngii ndúúcū
poder ní yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi
vée yā na trono miiⁿ ní yeⁿ'e
'iiⁿ'yāⁿ chi nguivi 'iiti cuūchī.

¹⁴Ní ndu'u cuūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní
caⁿ'a yā: Tíicā cuuvi. Ní ndu'u
ndiichi cuūuⁿ 'iiⁿntyéⁿ'ē chintii'yá
yā ní s'téenu yā 'iiⁿ'yāⁿ chi 'áamá
canéé yā cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

Yeⁿ'e ndeēchē sellos

6 Cuayiivi ní n'diichi taachi
'iiⁿ'yāⁿ chi nguivi 'iiti cuūchī
nan'guáaⁿ yā 'áamá chéé sello yeⁿ'e
chi naachi ndeēchē sello yeⁿ'e libro
miiⁿ. Ní ch'iindiveéⁿ nduudu yeⁿ'e
'áamá chéé 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e chi cuuúⁿ

yā chi canduuchi. Ní neené diitūu
n'gai yā tan'dúúcā daavi ní caⁿ'a yā:
Cuchíi di ní n'diichi di.

²'Úú ní n'diichi ní mííⁿ cánée
'yúudū cuéé ndúúcū 'áamá saⁿ'ā
candúu sa 'iiti miiⁿ. Ní ndee sa
'áamá arco na ta'a sa. Ní ca'a yā
'áamá corona saⁿ'ā miiⁿ ní can'daā
sa chi 'cuuⁿ'miⁿ sa. Ní diiⁿ sa chí
cuchee sa yeⁿ'e enemigo yeⁿ'e sa.

³Ní taachi 'iiⁿ'yāⁿ chi nguivi
'iiti cuūchī nan'guaaⁿ yā ndii chíⁿ
ndii 'úuví sello yeⁿ'e libro miiⁿ
ch'iindiveéⁿ nduudu yeⁿ'e ndii chíⁿ
ndii 'uuvi 'iiⁿ'yāⁿ chí naachi cuuúⁿ
yā, ní caⁿ'a yā: Cuchíi di ní n'diichi
di.

⁴Tuu'mi ní n'diichi. Can'daā táámá
'yúudū chi cuá'a tī ndúúcū 'áamá
saⁿ'ā candúu sa 'iiti miiⁿ. Ní saⁿ'ā
miiⁿ sta'a sa 'áamá machete chí
ch'eete chí 'uuví lados 'caāiⁿ chi
táámá yā ca'a sa. Ní saⁿ'ā miiⁿ ndee
sa poder chi diitiinú miiⁿ chi divíi
sa vaadī 'diiⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní
'íicú 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū caⁿ'ā
yā 'caaⁿ'núⁿ yā 'áamá yā taama yā.

⁵Ní taachi 'iiⁿ'yāⁿ chi nguivi 'iiti
cuūchī nan'guaaⁿ yā ndii chíⁿ ndii
'íinú sello ch'iindiveéⁿ nduudu yeⁿ'e
ndii chíⁿ ndii 'íinú 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chi
caⁿ'a yā 'túúcā: Cuchíi di ní n'diichi
di. Ní n'diichi 'áamá 'yuúdūu cuáir.
Ní saⁿ'ā chi candúu sa 'yuúdūu miiⁿ
ndee sa 'áamá cūū caadi na ta'a sa.

⁶Ní ch'iindiveéⁿ nduudu naavtáⁿ'ā
yeⁿ'e na cuūuⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí
caⁿ'a 'tíicā: 'Áamá kilo yeⁿ'e trigo ní
nditiiⁿ'yuⁿ caadi, ní 'iiⁿnū kilos yeⁿ'e
cebada ní nditiiⁿ'yuⁿ caadi. Nguéé
diiⁿ di daño yeⁿ'e aceite, ndíí nguéé
ndúú yeⁿ'e vino ti nduu 'uuvi naaⁿ
ní nduuuví n'deee n'dáí.

⁷Ní taachi 'iiⁿ'yāⁿ chi nguivi 'iti cuūchī mijⁿ nan'guuaⁿ yā ndii chííⁿ ndíí cuúuⁿ sello miiⁿ ch'iindiveéⁿ nduuudu yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi ndii chííⁿ ndíí cuúuⁿ 'iti miiⁿ chi caⁿ'a 'túúcā: Cuchíi di ní n'diichi di.

⁸N'diichí ní snaáⁿ 'áamá 'yúúdūu cuaaaⁿ dēevé ndúúcū saⁿ'ā chi cundúu sa 'yúudūu miiⁿ. Saⁿ'ā miiⁿ ní nguivi sa vaadi n'gii. Ní cuaaⁿ daami sa cuchií taama saⁿ'ā chi mensajero yeⁿe vaadí n'gíí chí tá'āa ní nguain'dai almas yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi n'díí. Tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ ca'á yā poder saⁿ'ā s'eeⁿ yeⁿe 'áamá cuarto parte yeⁿe yáⁿ'aa yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi saⁿ'ā s'eeⁿ diiⁿ sa caandaá s'eeⁿ. Ní 'íicú ch'iiⁿ'nūⁿ sa 'iiⁿ'yāⁿ ndúúcū machete chi 'uūvī lados 'caáiⁿ ní ndúúcū 'áamá vaadí cuiicu ní ndúúcū ca'ai ní ndúúcū 'iti taaⁿ. Ní 'tíicā saⁿ'ā s'eeⁿ ch'iiⁿ'nūⁿ sa 'iiⁿ'yāⁿ.

⁹Ní taachi 'iiⁿ'yāⁿ chi nguivi 'iti cuūchī nan'guuaⁿ yā ndii chííⁿ ndii nyuⁿ u sello miiⁿ, n'diichí mááⁿ nátaí ní n'diichí almas yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi n'díí. Ní 'iiⁿ'yāⁿ ch'iiⁿ'nūⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cáávā chi ngaⁿ'á yā nduuudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs ní cáávā chi ngaⁿ'a cuaacú yā yeⁿe Ndyuūs. ¹⁰Ní almas yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ yuudu n'dáí 'caí yā ní caⁿ'a yā: N'dii Señor chi vée tanducuéⁿē poder yeⁿe nī, n'dii chi dēeve nī ní cuaacú nī, ¿ndíí deⁿé tiempo caⁿ'á nī n'diichí nī nuuⁿndi yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi snée yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní diíⁿ ní castigar 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cáávā chi ch'iiⁿ'nūⁿ yā nús'uu?

¹¹Ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ca'á yā 'áamá 'áamá yā catecai cuéé yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ngaⁿ'á yā 'tíicā: Ndís'tii ní ntaavi'tuunúuⁿ nī 'tēe 'tēé cá ndíí taachi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe iⁿ'yeeⁿdí 'cūū

'caaⁿ'núⁿ yā tanáⁿ'ā ca 'iiⁿ'yāⁿ chi díiⁿ ntiiⁿnyúⁿ yeⁿe Cristo, 'iiⁿ'yāⁿ chi hermanos yeⁿ'é nī. Ní canéé chi 'cuúvi yā tan'dúúcā ndís'tii ch'íí nī.

¹²Ní n'diichí 'iiⁿ'yāⁿ chi nguivi 'iti cuūchī taachi nan'guuaⁿ yā ndii chííⁿ ndii niyaanⁿ sello miiⁿ. Ní n'diichí chi díítūu n'dáí nuⁿ'u yáⁿ'aa yeⁿ'ē iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. N'diichí 'yáⁿ'ā miiⁿ chíí tan'dúúcā chi cuáⁿ catecaí yā chi cuáⁿ yeⁿe luto. Ní 'iiyū miiⁿ ní nduuuví cua'āa tan'dúúcā yuúúuⁿ.

¹³Ní 'íí'nyúⁿ s'eeⁿ yeⁿe nanguivi ní sn'daā ndii na yáⁿ'aa. Ní tan'dúúcā chi ingéé tá'ā n'gui'i yáⁿ'á yeⁿe n'guíidii taachi ndaā 'áamá 'yúúné tááⁿ 'tíicā sn'daā 'íí'nyúⁿ s'eeⁿ. ¹⁴Ní nanguivi ní ch'iinu yeⁿ'ē ní nduuvi 'lííⁿ tan'dúúcā chi n'geēcu yú 'áamá caaca. Ní 'áamá 'áamá yiicū ndúúcū 'áamá 'áamá isla ní nuⁿ'u yeⁿe na lugar yeⁿ'ē. ¹⁵Ní 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū, reyes ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chí ch'eete ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ cuiica ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ comandantes ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi vée poder yeⁿ'ē yā ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi 'áamá diíⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe 'iiví yā ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi libre yā, nducyáácá yā cheeti núúⁿ n'de'ei yā na yiivi yáává ní nguáá'na tuūu yeⁿe yiicū. ¹⁶Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ caⁿ'a yā chii yā icyáⁿ'ā ndúúcū tuūu, cun'dáá nduuú ní vmnaaⁿ yeⁿe nús'uu ní cunúuⁿ n'de'ei ní nús'uu yeⁿ'ē nanáá' Ndyuūs chí vée yā na trono miiⁿ ní yeⁿe castigo chi neené diítūu n'dai chí Jesucristo chí nguivi 'iti cuúchī téé yā nús'uu.

¹⁷Caati 'āā ndaā nguivi ch'eete miiⁿ taachi Ndyuūs ca'a yā castigo 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní ¿Du'ū cuuvi cuchéé castigo 'cūū?

**Yeⁿé 'iiⁿyāⁿ chi señalado yā
yeⁿe tribus yeⁿe 'iiⁿyāⁿ Israel**

7 N'diichí dendú^ū chi 'túúcā,
ní cuayiivi 'úú n'diichí cuuúⁿ
ángeles chi chééndii yā ndu'u cuuúⁿ
esquinas yeⁿe iⁿyeeⁿdí 'cūū. Ní
ángeles s'eeⁿ índeeenee yā ndii chííⁿ
ndii cuuúⁿ 'yúúné yeⁿe yáⁿ'aa 'cūū.
Ní ífcú 'yúúné s'eeⁿ nguéé chéenú
diituú na yáⁿ'aa ndíí nguéé ndúú
vmnaaⁿ mar 'áámá nuūⁿyāⁿ'aa,
ndíí nguéé ndúú vmnaaⁿ mar 'áámá
yáⁿ'aa. **2** Ní n'diichí ntuuⁿ táchamá
ángel chi cuchii yā naachi can'daa
yáⁿ'aa. Ní ndee yā na ta'a yā 'áámá
sello yeⁿé Nduuūs chí canduuchi.
Ní ángel miiⁿ yúúdú n'dái ngaⁿa
yā ndu'u cuuúⁿ ángeles chi sta'á
yā poder chi ditiinú yā chi diíⁿ yā
daño na yáⁿ'aa 'cūū ndúúcū ná
nuuⁿníⁿyáⁿ'aa.

3 Ní ángel miiⁿ ngaⁿ'aa yā 'túúcā:
Ndís'tii ángeles, nguéé diíⁿ ní daño
yeⁿe yáⁿ'aa 'cūū, ndíí nguéé ndúú
yeⁿe nuūⁿníⁿyáⁿ'aa, ndíí nguéé ndúú
yeⁿe yáⁿ'aa ndíí taachi s'nuúⁿ 'nú
'áámá sello yeⁿé Nduuūs na nchéeté
'iiⁿyāⁿ chi dichíí'vē Nduuūs yeⁿé yú.

4 Ní ch'iindiveéⁿ chi duuchi
'iiⁿyāⁿ chi chii sellado yā ní ngii
yā 'áámá ciento 'uūvī ngéecú
cuuúⁿ mil 'iiⁿyāⁿ chi 'iiⁿyāⁿ yeⁿe
nducuéⁿ tribus yeⁿe ndaata yeⁿe
'iiⁿyāⁿ Israel. **5** 'iiⁿyāⁿ yeⁿe tribu
yeⁿe ndaata saⁿ'ā Judá ní ndíí yā
sellado yā ndiichúúví mil. 'iiⁿyāⁿ
yeⁿe tribu yeⁿe ndaata saⁿ'ā Rubén
ní ndíí yā sellado yā ndiichúúví
mil. 'iiⁿyāⁿ yeⁿe tribu yeⁿe ndaata
saⁿ'ā Gad ní ndíí yā sellado yā
ndiichúúví mil. **6** 'iiⁿyāⁿ yeⁿe tribu
yeⁿe ndaata saⁿ'ā Aser ní ndíí yā

sellado yā ndiichúúví mil. 'iiⁿyāⁿ
yeⁿe tribu yeⁿe ndaata saⁿ'ā Neftalí
ní ndíí yā sellado yā ndiichúúví
mil. 'iiⁿyāⁿ yeⁿe tribu yeⁿe ndaata
saⁿ'ā Manasés ní ndíí yā sellado yā
ndiichúúví mil. **7** 'iiⁿyāⁿ yeⁿe tribu
yeⁿe ndaata saⁿ'ā Simeón ní ndíí yā
sellado yā ndiichúúví mil. 'iiⁿyāⁿ
yeⁿe tribu yeⁿe ndaata saⁿ'ā Leví
ní ndíí yā sellado yā ndiichúúví
mil. 'iiⁿyāⁿ yeⁿe tribu yeⁿe ndaata
saⁿ'ā Isacar ní ndíí yā sellado yā
ndiichúúví mil. **8** 'iiⁿyāⁿ yeⁿe tribu
yeⁿe ndaata saⁿ'ā Zabulón ní ndíí
yā sellado yā ndiichúúví mil. 'iiⁿyāⁿ
yeⁿe tribu yeⁿe ndaata saⁿ'ā José
ní ndíí yā sellado yā ndiichúúví
mil. 'iiⁿyāⁿ yeⁿe tribu yeⁿe ndaata
saⁿ'ā Benjamín ní ndíí yā sellado yā
ndiichúúví mil.

Nducyaáácá 'iiⁿyāⁿ chi véé catecai cuéé yā

9 Cuayiivi ní n'diichí n'dee
n'dái 'iiⁿyāⁿ yeⁿe tanducuéⁿé
nación, yeⁿe tanducuéⁿé raza, yeⁿé
'iiⁿyāⁿ yeⁿe tanducuéⁿé daveedi
ndúúcū tanducuéⁿé davaacu chi
ñ'dááⁿ, yeⁿe tanducuéⁿé yáāⁿ yeⁿe
tanducuéⁿé 'iiⁿyāⁿ chi véé na
'iiⁿyeeⁿdí 'cūū. Ní nducyaaca 'iiⁿyāⁿ
s'eeⁿ chééndii yā nanááⁿ trono miiⁿ
ní nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ chi nguivi 'iti
cuuchí. Ní mar 'áámá 'iiⁿyāⁿ nguéé
cuuvi didúúché yā. Nducyaáácá
yā véé catecai yā cuéé ní ndée yā
yiiⁿyúⁿ na ta'a yā. **10** Ní nducyaáácá
yā 'cai yā yiicú yā ní caⁿa yā 'tíicá:
Nduuūs chi véé yā na trono miiⁿ

ndúúcū Cristo chi nguivi 'iti
cuuchí nadanguáⁿai yā s'uúuⁿ.

11 Ní nducyaaca ángeles s'eeⁿ
ní ch'eete yā núúⁿmáⁿ 'diituú

yeⁿe trono miiⁿ ndúúcū
ndu^ū ndiicú cuúuⁿ 'iiⁿntyéⁿē
ndúúcū ndu^u cuúuⁿ 'iiⁿyāⁿ
s'eeⁿ. Ní nducyaaca yā
candiítín'dii yā nanááⁿ 'iiⁿyāⁿ
chi vée yā na trono miiⁿ ní
dich'eté yā Ndyuūs. ¹²Ní
'tíicā ca^ana yā:

'Tíicā va. Dí'cheete yú Ndyuūs
chi dēeve ngii yā chí deenu
yā tanducuéⁿē dendu^ū chi
vée. Ca^ana yú gracias Ndyuūs.
Ní diiⁿ yú honrar 'iiⁿyāⁿ. Ní
nducuéⁿē poder ndúúcū
nducuéⁿē fuerzas ní yeⁿe
yā. Ní 'tíicā canéé Ndyuūs
yeⁿe yú cueⁿe daāⁿmaⁿ cueⁿe
daāⁿmaⁿ. 'Tíicā.

¹³Cuayiivi ní 'áamá 'iiⁿntyéⁿē
nan'gueecútaⁿa yā ní itiinguuneéⁿ
yā 'úú: ¿Dú'u rá 'iiⁿyāⁿ chi vée
catecai cuéé yā ní tíi chiicá yā?

¹⁴Ní 'úú ní ngaⁿá: N'dii, Señor,
deenú ní yeⁿe yā. Tuu'mi ní
'iiⁿntyéⁿē miiⁿ ca^ana yā: 'liⁿyāⁿ s'eeⁿ
ní chiica yā yeⁿē chi ch'eenu taaví
yā chii ní 'áā dēevé yā catecai yā
ndúúcū yuuúⁿ yeⁿe Cristo chi
nguuví 'iti cuuchí. ¹⁵Ní cáávā chuū
'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ snée yā nanááⁿ Ndyuūs
chi vée yā na trono yeⁿē yā. Ní
dichíí've yā Ndyuūs ndii nguuví
ndii n'gaaⁿ na yáacū yeⁿe yā. Ní
'iiⁿyāⁿ chi vée yā na trono miiⁿ ní
canéé yā miiⁿ ní candéé yā cuidado
nducyaaca 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. ¹⁶Ní 'iiⁿyāⁿ
s'eeⁿ 'áā ntéé cuuvi cuiicú yā, ní
'áā ntéé cuuvi yaáca yā. Ní 'áā ntéé
cundáá yaⁿá vmnaaⁿ yeⁿe yā ndíi
nguéé ndúú cuuvi cuucu 'iiⁿyāⁿ
ndúúcū yaⁿá. ¹⁷Caati 'iiⁿyāⁿ chi
nguuví 'iti cuuchí chi vée yā na
trono miiⁿ ní diiⁿ yā cuidado 'iiⁿyāⁿ

s'eeⁿ tan'dúúcā chi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní
'iti cuuchí yeⁿē yā. 'Tíicā diiⁿ yā.
Ní can'dáá naaⁿ yā ní 'cuu'míⁿ yā
'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ naachí candaā nuúⁿníⁿ
yeⁿe vida cueⁿe daāⁿmaⁿ. Ní
Ndyuūs nadidéevé yā tanducuéⁿē
nuúⁿníⁿ nduutináaⁿ yā.

Sello chi ndii chíiⁿ ndíi ndeéchē
ndúúcū incensario yeⁿe 'díiⁿnguāaⁿ

8 Ní taachi 'iiⁿyāⁿ chi nguuví
'iti cuuchí nan'guuaⁿ yā ní
divíi yā ndii chíiⁿ ndíi ndeéchē
sellos miiⁿ yeⁿe libro miiⁿ tuu'mi ní
chó'oo tan'dúúcā maⁿa hora chí chii
'diiⁿ canéé na va'ai cheeti nguuví.
²Tuu'mi ní n'diichí chi ndu'u ndeéchē
ángelos chi chééndii yā nanááⁿ
Ndyuūs. Ní ángeles sta'á yā 'áamá
trompeta 'áamá 'aamá yā yeⁿe
'iiⁿyāⁿ miiⁿ chi ca'á yā trompetas.
³Ní cuayiivi táámá ángel chi ndee
yā 'áamá incensario yeⁿe 'díiⁿnguāaⁿ
ní ndaa yā nanááⁿ nátai yeⁿe
'díiⁿnguāaⁿ ní chééndii yā miiⁿ. Ní
ángel miiⁿ ní sta'á yā n'deee n'dái
cúⁿúyaa. Ní ca'á yā cáává ofrenda
dáámá ndúúcū chi ngaⁿangua'á yā
'iiⁿyāⁿ chi yeⁿē Ndyuūs. Ní s'néeⁿ
yā incienso nanááⁿ nátai yeⁿe
'díiⁿnguāaⁿ chi canéé nanááⁿ trono
miiⁿ. ⁴Ní 'yáá'míⁿ yeⁿē cúⁿúyaa
chi canéé na ta'a ángel miiⁿ ndúúcū
yeⁿe chi ngaⁿangua'a 'iiⁿyāⁿ yeⁿe
iⁿyeéⁿdí 'cūu chi yeⁿē Ndyuūs
ní dáámá cuchéé nanááⁿ Ndyuūs.
⁵Tuu'mi ní ángel miiⁿ sta'á yā
incensario yeⁿe 'díiⁿnguāaⁿ chitú
yā ndúúcū nduucya'aⁿ yeⁿē nátai
miiⁿ. Ní chingée yā vmnaaⁿ yáⁿá
yeⁿe iⁿyeéⁿdí 'cūu. Ní ndaa daavi
chi diituu n'geecúu ndúúcū dēeve
yeⁿe 'cuai ndúúcū chi 'nuⁿu yáⁿáa.

Yeⁿe trompetas

6 Ní ndu'u ndečchē ángeles chi ndéé yā trompetas ch'etinéé yaaá yā chi di'cueecú yā trompetas yeⁿé yā.

7 Ní ángel chi vmnááⁿ vmnaaⁿ di'cueecú yā trompeta yeⁿé yā ní chingéé vmnaaⁿ yáⁿā yuūuⁿ ndúucū nguuchi yaⁿā ndistáⁿā ndúucū yuūuⁿ. Ní chiichi 'iinū parte yeⁿé yáⁿā yeⁿ e iⁿyeeⁿdí 'cūu ndúucū 'iinū parte yeⁿé yáⁿā chi vée. Dáámá chiichi ndúucū 'iinū parte yeⁿé yáⁿā ndúucū nducuéⁿé yaätā cueée yéⁿē.

8 Tuu'mi ní ndii chíⁿ ndii 'úuví ángel di'cueecú yā trompeta yeⁿé yā ní n'diichí 'áámá cosa tan'dúucā 'áámá yiicū ch'eté chí ngiichi chí 'áámá 'iⁿyāⁿ cheecú yā yeⁿ e va'ai cheeti nguüvi. Ní sndaā vmnaaⁿ yeⁿ e nuūnīⁿyáⁿā. Ní yeⁿ e iⁿyeeⁿdí 'cūu ná 'iinū parte yeⁿ e nuūnīⁿyáⁿā nduuvi yuuúuⁿ. **9** Ní ch'ií 'áámá 'iinū parte yeⁿ e 'iiti chi vée cheeti nuuⁿnīⁿyáⁿā miiⁿ ndúucū 'iinū parte yeⁿ e nducuéⁿé barcos chi chiica vmnaaⁿ nuūnīⁿyáⁿā ní ntuūvi.

10 Tuu'mi ní ángel ndii chíⁿ ndii 'iinū miiⁿ di'cueecú yā trompeta yeⁿ e yā ní sn'daā 'áámá 'iⁿnyúⁿ ch'eté ca yeⁿē nanguuvi tan'dúucā 'áámá tááⁿ yáacá chi ngiichi. Ní sn'daā vmnaaⁿ yeⁿ e 'iinū parte yeⁿē yiicú s'eeⁿ ndúucū nuūnīⁿ chi can'daā chi vée na iⁿyeeⁿdí 'cūu.

11 Ní 'iⁿnyúⁿ ch'eté ca miiⁿ ní chi duuchi Ajenjo chí neⁿ e caaⁿmaⁿ chí yaaá. Ní 'iinū parte yeⁿ e nuūnīⁿ yeⁿ e yiicū ndúucū nuūnīⁿ chi can'daā ní ntuūvi Ajenjo chí yaaá.

Ní neené 'yaaⁿ 'iiⁿyāⁿ ch'ií yā chí chi'i yā nuūnīⁿ miiⁿ ti neené yaaá nuūnīⁿ miiⁿ.

12 Tuu'mi ní ángel ndii chíⁿ ndii cuūuⁿ di'cueecú yā trompeta yeⁿ e yā ní 'iinū parte yeⁿ e 'yáⁿā nca'aí ndúucū 'iinū parte yeⁿē 'iyyū ndúucū 'iinū parte yeⁿ e 'iⁿnyúⁿ. Ní 'iicú 'iinū parte yeⁿ e dendu'ū chi t'úucā ní chii maáiⁿ. Ní nguéé canuuⁿ ddeeve yeⁿē na 'iinū parte yeⁿ e nguüvi. 'Tiicá ntúuⁿ n'gaaⁿ.

13 Tuu'mi ní n'diichí 'áámá ángel tan'dúucā 'iⁿyāⁿ ní n'giindiveéⁿ chi n'gaí yā naachi cueⁿ e yā naavtaⁿā nanguuvi. Ní ngaⁿa yuudú yā 'tíficā: Deⁿe chúucā yaⁿāi, deⁿe chúucā yaⁿāi, deⁿe chúucā yaⁿāi yeⁿ e 'iⁿyāⁿ chi snée yā na yáⁿā yeⁿ e chi cuuvi taachi tā'iinū ángeles caⁿā yā di'cueecú yā trompetas yeⁿ e yā.

9 Cuayiivi ní n'diichí ndíí nyuⁿ u ángel miiⁿ di'cueecú yā trompeta yeⁿ e yā ní n'diichí 'áámá 'iⁿnyúⁿ chi chiicā nanguuvi ní chiiya na yáⁿāa. Ní 'áámá 'iⁿyāⁿ ndéé yā llave yeⁿ e abismo chi 'áámá yiive yáⁿāa ch'eté chí nan'guāāⁿ yáaⁿnūuⁿ n'dáí. Ní 'áámá ángel chi nguéé n'daacā ca'a yā llave miiⁿ na ta'a 'iⁿnyúⁿ miiⁿ. **2** Ní ángel miiⁿ n'guuaⁿ yā yiive yáⁿāa ní can'dáá 'yaaⁿmiⁿ yeⁿ e tan'dúucā 'yaaⁿmiⁿ chi can'daā yeⁿē yiivé miiⁿ ní diiiⁿ chi nduuvi maáiⁿ na yáⁿā ndúucū yúúné.

3 Ní yeⁿ e 'yaaⁿmiⁿ miiⁿ can'daā langostas na yáⁿāa. Ní 'iiti s'eeⁿ ní taáⁿ tī, ní chingaá tī. Ní tan'dúucā 'iiti dáⁿai diíⁿ tī, 'tíficā cuuvi diíⁿ tī. **4** Ní 'iⁿyāⁿ dichó'o yā langostas chi nguéé diíⁿ tī daño yeⁿ e yaätā chi vée

na yáⁿ'aa ndúucū mar 'áamá naaⁿ chi yaātā cueeé ndí mar 'áamá yáⁿ'á, naati dámāaⁿ cuuvi diíⁿ tī daño 'iiⁿyáⁿ chi nguéé ndee yā sello yeⁿe Ndyuūs ná ncheeté yā. ⁵Naati caⁿ'á yā chii yā langostas chi nguéé cuuvi 'caaⁿnúⁿ tī 'iiⁿyáⁿ s'eeⁿ naati cuuvi diíⁿ tī chí 'cueenu yā cuuvi chi ya'ai cá yā cheeti nyúⁿú 'íiyú. Ní diíⁿ tī chi ya'ai cá yā tan'dúucā chi ya'ai ca 'iiⁿyáⁿ taachi cā'a 'iti daⁿ'áí 'iiⁿyáⁿ. ⁶Ní nguovi s'eeⁿ ní 'iiⁿyáⁿ yeⁿe iⁿyeeⁿdí 'cūu in'nuúⁿ yā taacā chi cuuvi 'cuūví yā ti neⁿe yā chi 'cuūví yā, naati nguéé cuuvi 'cuūví yā.

⁷Ní langostas miiⁿ ní tan'dúucā 'ama yúudūu chi canee listo tī chi 'cuuⁿmáⁿ tī 'tíicā langostas miiⁿ. Na tiíⁿ tī cánduu cosa tan'dúucā corona yeⁿe 'díiⁿnguāaⁿ. Ní naáⁿ tī ní tan'dúucá naáⁿ 'iiⁿyáⁿ. ⁸Ní yuūdūu tiíⁿ tī tan'dúucā yuūdūu tiiⁿ n'daataá. Ní 'diiⁿyuⁿ tī tan'dúucā 'diiⁿyuⁿ 'yáíⁿyáaⁿ cuá'aá. ⁹Ní snúuⁿ cuerpo yeⁿe tī catecai tan'dúucā catecai cūu chi armadura cūu yeⁿe soldado. Ní n'géeecú ngéechi tī tan'dúucā chi n'géeecu 'yaaⁿ n'dái carros ndúucū 'yaaⁿ n'dái 'yúudūu chi ngéénu tī ndee tī carro yeⁿe tī tan'dúucā chi ngéénu tī cueⁿe tī neⁿe chí 'cuuⁿmáⁿ yā. ¹⁰Ní vée nduucudaⁿai tī tan'dúucā nduucudaⁿai 'iti daⁿ'áí ní vee 'iini chí'eete na nduucudaⁿai tī. Ní ndúucū 'iini chí'eete yeⁿe nduucudaⁿai tī chi diíⁿ tī daño chi ch'eenu yā chí cheeti nyúⁿú 'íiyú. ¹¹Ní canéé 'áamá ángel ndí tiiⁿ yeⁿe 'iti s'eeⁿ, chíⁿ chí ángel yeⁿe yiive yáⁿ'aa miiⁿ. Ní ángel miiⁿ chi duuchi Abadón na nduudu hebreo,

ní Apolión ná nduudu griego chí neⁿe caaⁿmáⁿ 'iiⁿyáⁿ chi nada'tuūví tanducuéⁿé.

¹²Maaⁿ ní chó'oo 'áamá vaadí ya'āi chi canéé chi chó'oo naati vée na 'uūví vaadí ya'āi chi canéé chi cho'oó.

¹³Tuu'mi ní ndii chíⁿ ndii niyaaⁿ ángel miiⁿ idí'cuéecú yā trompeta yeⁿé yā ní ch'iindiveéⁿ 'áamá nduudu chi cuchií naavtaⁿ'á yeⁿe chi cuūuⁿ níiⁿníⁿ tī chi adorno yeⁿé nátai yeⁿe 'diiⁿnguāaⁿ chi canéé nanááⁿ Ndyuūs naachi dich'eeté yā Ndyuūs. ¹⁴Ní nduudu miiⁿ caⁿ'a chii ndii niyaaⁿ ángel miiⁿ chi ndee yā trompeta yeⁿé yā: Dii, ángel, n'daatíi di ndu'u cuūuⁿ ángeles chi snée i'yúu yā niiⁿnuúⁿ na yíicú ch'eete chí nguuvi Eufrates.

¹⁵Ní nín'daatíi yā ndú'ū cuūuⁿ ángeles s'eeⁿ caati cuuvi 'caáⁿnúⁿ yā 'iinú parte yeⁿe 'iiⁿyáⁿ yeⁿe iⁿyeeⁿdí 'cūu. Ní canéé listo yā hora yeⁿé.

¹⁶Ní chíindiveéⁿ chi cheē dúúché yā soldados chi sndúu sa 'yuūdūu chí ngii sa tan'dúucā 'uuví ciento millones.

¹⁷Ní 'tíicá n'diichí 'yuūdūu s'eeⁿ taachi 'úu, Juan, cueⁿé ndúucū espíritu yeⁿé. Ní 'iiⁿyáⁿ chi sndúu yā 'yúudūu s'ééⁿ vée catecaí yā chi armadura yeⁿe pecho yeⁿé yā ní color cuá'a tan'dúucā chi nguuchi yaⁿ'á ndúucū color cueéé nanguuvi ndúucū color cuaaáⁿ. Ní 'yúudūu s'eeⁿ ní tifⁿ tī tan'dúucā tifⁿ 'yáíⁿyáaⁿ cuá'aá. Ní na cheendí tī icandáaⁿ nguuchi yaⁿ'á ndúucū 'yaaⁿmíⁿ ndúucū azufre. ¹⁸Ní yeⁿe iinú naaⁿ dendu'ū s'túucā chi can'daā yeⁿe cheendí tī ní 'áamá iinú parte yeⁿe 'iiⁿyáⁿ yeⁿe iⁿyeeⁿdí 'cūu chíi yā

ndúúcū nguuchi yáⁿ'ā miiⁿ ndúúcū 'yaaaⁿ'miⁿ miiⁿ ndúúcū azufre miiⁿ.

¹⁹ Ní chi ditiinú yeⁿ'e 'yúúdūu s'ééⁿ canúúⁿ cheendí tī ndúúcū nduucudaⁿ'ai tī tī nduucudaⁿ'ai tī miiⁿ ní yaaaⁿ ní tan'dúúcā tñiⁿ cùú, 'tíicā nduucudaⁿ'ai tī. Ní ndúúcū cheendí tī ndúúcū nduucudaⁿ'ai tī diiⁿ tī daño 'iiⁿ'yān s'eeⁿ.

²⁰ Tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yān yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi nguéé ch'ii yā yeⁿ'e daños nguéé ndaācādaamí yā yeⁿ'e dendu'^ū chi diiⁿ yā chi nguéé n'daacā. Ní i'téenu yā espíritu yeⁿ'e yááⁿ'nguiinúuⁿ ndúúcū santos ídolos yeⁿ'e 'díiⁿ'nguāaⁿ ndúúcū santos ídolos yeⁿ'e 'díiⁿ'nguee ndúúcū santos ídolos yeⁿ'e tuūndúúcū santos ídolos yeⁿ'e yáⁿ'. Dendu'^ū santos ídolos nguéé cuuvi inaaⁿ, ní nguéé cuuvi n'giindiveéⁿ, ndíi nguéé cuuvi ngiicá. ²¹ Ní 'iiⁿ'yān s'eeⁿ 'tiicá ntúúⁿ nguéé ndaācādaamí yā yeⁿ'e chí n'giinⁿ'núⁿ yā 'iiⁿ'yān, ndíi nguéé ndúú yeⁿ'e ngaatu chi diiⁿ yā, ndíi nguéé ndúú yeⁿ'e chi caⁿ'á yā ndúúcū isaⁿ'ā o n'daataá chi nguéé yeⁿ'e yā, ndíi nguéé ndúú yeⁿ'e chi duucu yā.

Yeⁿ'e ángel ndúúcū libro 'líiⁿ

10 Cuayiivi ní n'diichi 'áámá ángel chi vée n'deee n'dái poder yeⁿ'e yā. Ní chiicá yā yeⁿ'e va'ai cheeti nguovi ní chiiyá yā. Ní vée catecaí yā yeⁿ'e meeēⁿ. Ní vmnaaⁿ tiⁿ yā canéé cuuⁿ'gúúⁿ ndíi yeⁿ'e nanguovi. Ní naáⁿ yā tan'dúúcā dœeve yeⁿ'e yáⁿ'ā, 'tíicā ngii naáⁿ yā. Ní ca'á yā ní tan'dúúcā columnas chi nguuchi yaⁿ'ā. ²Ní na ta'á yā ndee yā 'áámá libro 'líiⁿ chi

canda'āi. Ní ángel miiⁿ s'neeⁿ yā ca'á yā lado ta cuaacú yā vmnaaⁿ na nuūⁿníⁿ'yáⁿ'ā. Ní s'neeⁿ yā ca'á yā lado tá 'cuee yā vmnaaⁿ na yáⁿ'aa.

³Tuu'mi ní yuudu n'dái 'caí yā tan'dúúcā chi n'gaí 'áámá 'yáⁿ'yāaⁿ cuá'aá. Ní ch'íinú 'cai yā ní ndeechē daavi ní caⁿ'á ndúúcū nduuudu yeⁿ'ē.

⁴Taachí ch'íinú ngaⁿ'ā ndu'^ū ndeechē daavi míiⁿ 'úú ní canéé listo chi dinguuⁿ chiiⁿ chi n'diichi taachi ch'iindiveéⁿ 'áámá nduuudu yeⁿ'e ná va'ai cheeti nguovi chí caⁿ'a chii 'úú: Nguéé dinguuⁿ di nduuudu chi ngaⁿ'ā ndu'^ū ndeechē daavi miiⁿ naati canúúⁿ n'deⁿei di na staava yeⁿ'e di nduuudu miiⁿ.

⁵Ní ángel miiⁿ chi n'diichi chi chééndii vmnaaⁿ na nuūⁿníⁿ'yáⁿ'ā ndúúcū vmnaaⁿ na yáⁿ'aa ch'eeⁿ yā ta'a yā lado ta cuaacú yā ndíi nanguovi. ⁶Ní diiⁿ yā 'áámá compromiso ní ngaⁿ'a yā: "Por Dios", Ndyuūs chi canduuchi cueⁿ'e daaⁿ'maⁿ, Ndyuūs chí din'dái yā nanguovi ndúúcū tanducuéⁿ'ē dendu'^ū chi vee yeⁿ'ē, ndúúcū yáⁿ'aa ndúúcū tanducuéⁿ'ē dendu'^ū chi vee yeⁿ'ē, ndúúcū nuuⁿníⁿ'yáⁿ'ā ndúúcū tanducuéⁿ'ē dendu'^ū chi vee yeⁿ'ē. Ní ángel miiⁿ caⁿ'a yā: 'Aā ntéé tiempo chi cuuvi 'naaⁿ.

⁷Ti nguovi taachi ndii chíⁿ ndii ndeechē ángeles ní tucá'a yā 'cueecú yā trompetas yeⁿ'e yā tuu'mi ní chiiⁿ chi Ndyuūs cunee n'deⁿéí yā ní 'cuiiu. Ní Ndyuūs tucá'a yā diiⁿ yā tanducuéⁿ'ē chí ngaⁿ'a yā ngii yā 'iiⁿ'yān profetas chi dichíí'vē yā Ndyuūs.

⁸Tuu'mi ní nduuudu chi ch'iindiveéⁿ ndii nanguovi caⁿ'a ntúúⁿ yā ndúúcū 'úú táámá vmneⁿ'ee ní caⁿ'a

'tíicā: Dii, Juan, cueⁿe di ní cuta'a di libro 'líiⁿ chi ngaadi chi ángel miiⁿ ndéec yā na ta'á yā, ángel chi chéendii yā vmnaaⁿ na nuūⁿnīⁿyáⁿā ndúucū vmnaaⁿ na yáⁿāa.

⁹Ní cheⁿé nanááⁿ ángel miiⁿ ní caⁿá chií ángel: Díí, ángel, tee di libro 'líiⁿ 'úú. Ní teé yā libro 'líiⁿ 'úú. Ní ángel miiⁿ caⁿa yā chiiyā 'úú: Cuta'a di ní chéé dí libro 'líiⁿ. Ní cuuvi yaadi na cheendi di tan'dúucā ñdi'i naati nduūvī yaāá ná cheēti di.

¹⁰Tuu'mi ní sta'a libro 'líiⁿ míiⁿ chi canéé na ta'a ángel miiⁿ ní che'é. Ní chii yaadi cheendí tan'dúucā ñdi'i. Taachi 'áá ch'íinú che'é ní nduūvī yaāá yeⁿe cheētī. ¹¹Angel miiⁿ ní níiⁿnúúⁿ nūuⁿ ngaⁿa yā ngii yā 'úú: Díí, Juan, taama vmméⁿee canéé chí caaⁿmaⁿ di nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs yeⁿé n'deee n'dái 'iiⁿyāⁿ ndúucū 'yaaⁿ n'dái naciones ndúucū 'yaaⁿ taavi 'iiⁿyāⁿ chi ngaⁿa davaacu s'eeⁿ chi ñdááⁿ ní ndúucū reyes.

'Uuvi 'iiⁿyāⁿ chi ngaⁿa
yā nduudu cuaacu

11 Tuu'mi ní ángel miiⁿ tee yā 'aama taaⁿ nduu 'úú ti tan'dúucā 'áámá nduucu chi dicaadí yā, 'tíicā. Ní ángel miiⁿ ngaⁿa yā ngii yā 'úú: Cuéendii di ní dícaadí dí yáacū yeⁿé Ndyuūs ndúucū nátaí. Ní diduuché di cheeti yaacū 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs. ²Naati chuvalái yeⁿe yáacū na patio miiⁿ nguéé dícaadí dí miiⁿ ti chiiⁿ ní caⁿá 'liiⁿyāⁿ chi nguéé i'téenu yā Ndyuūs. 'Liⁿyāⁿ s'eeⁿ ní 'caanca'a yā nducuéⁿé yááⁿ miiⁿ chi yeⁿé Ndyuūs 'uūvī ngéecu 'uūvī 'iiyū. ³Ní ngaⁿa yā 'tíicā. 'Úú ní dicho'o 'uūvī 'iiⁿyāⁿ chi ngaⁿa cuaacú yā yeⁿé,

chi caaⁿmáⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿé 'áámá mil canee 'uūvī ciento ndúucū 'iinu ngéecu nguuvi. Ní catecai yā ní 'iiⁿyāⁿ chi luto yā.

⁴Ná 'uūvī 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi ngaⁿa cuaacu yeⁿé, 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní tan'dúucā 'uūvī yáⁿá yeⁿe olivas ndúucū 'uūvī candeleros chi snéé nanááⁿ Señor chi 'iivi yeⁿé yáⁿāa.

⁵Ní nduuti chi 'áámá 'iiⁿyāⁿ neⁿe yā diiⁿ yā daño 'uuvi 'iiⁿyāⁿ chi ngaⁿa cuaacu yeⁿé tuu'mi ní can'dáā nguuchi yaⁿā na cheendi 'uūvī 'iiⁿyāⁿ ní ch'iinū 'iiⁿyāⁿ chi contra yeⁿe yā. Ní 'tíicā cuuvi 'iiⁿyāⁿ chi neⁿé yā diiⁿ yā daño 'uuvi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ, canéé chi 'cuūvi yā ndúucū nguuchi yaⁿā. ⁶'Uuvi 'iiⁿyāⁿ chi caaⁿmaⁿ cuaacu yeⁿé ni véeé poder yeⁿe yā chi cuuvi nn'gaadí yā nanguuvi ní 'íicú nguéé cueeⁿ cúuví 'naaⁿ tiempo chi ngaⁿá yā nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs. Ní cuuví yā diiⁿ ntúuⁿ yā chi nuu'níⁿ nduovi yuūúⁿ. Ní diiⁿ yā chi ndáá n'deee n'dái ca'ai yeⁿe 'iiⁿyāⁿ yeⁿ e iⁿyeeⁿdí 'cūū, ní diiⁿ yā chuū 'áá de'é nūuⁿ tiempo taachi neⁿé yā. ⁷Ní cuayiivi taachi 'cuiinu caaⁿmáⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs tuu'mí 'iiti taaⁿ chi nguivi monstruo ní can'dáá tí yeⁿ e yiive yáⁿāa ní diiⁿ caandaá tí ndúucū 'uuvi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní cuchees tí yeⁿ e yā ní 'caaⁿnúⁿ tí 'uuvi 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. ⁸Ní cuerpo yeⁿ e 'uūvī tináⁿá s'eeⁿ cunéé na yúúní yeⁿ e yááⁿ ch'eete miiⁿ chi dáámá yááⁿ miiⁿ naachi 'iiⁿyāⁿ ca nééⁿngaá yā Señor Jesucristo yeⁿ e yú na cruz. Ní ndúucū támá nduudu yááⁿ ch'eete miiⁿ tan'dúucá yááⁿ Sodoma o yáⁿāa Egipto ti 'iiⁿyāⁿ chi nguéé n'daacá ch'eetinée yā miiⁿ. ⁹Ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿ e

yāān s'eeⁿ ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ ndaataa
 s'eeⁿ ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe n'deee
 n'dáí davaacu chi n'dááⁿ ndúúcū
 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe 'naaⁿ naciones caⁿ'á yā
 n'diichi yā 'uūvī cuerpo chi tináⁿ'á
 yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi n'dii chéeti na 'íínú
 nguivi canéé maⁿa. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ
 nguéé 'cuaáⁿ yā chi 'iiⁿ'yāⁿ 'cueechi
 yā cuerpos yeⁿe tináⁿ'á yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ
 chi n'díí miiⁿ. ¹⁰Ní 'iiⁿ'yāⁿ chi
 ch'ëetinée yā na yáⁿ'ää ní neené
 cuuvi yeenú yā chi n'díí nduu 'uūvī
 profetas. Ní díiⁿ yā 'viicu. Ní dicho^ó
 yā regalos yeⁿe 'aamá yā taama
 yā caati 'uuvi profetas chi ngaⁿa
 nduudu cuaacu yeⁿe Ndyuūs diíⁿ
 yā chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ néené ch'eenu
 yā chii. ¹¹Naati cuayiivi chi chó^ó
 'iinu nguivi canéé maⁿa Ndyuūs
 nadacuéeⁿ yā nduu 'uuvi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ
 yeⁿe nguaaⁿ tináⁿ'á. Ní nducyaaca
 'iiⁿ'yāⁿ di'va'a yā yeⁿe chi n'diichi
 yā. ¹²Ní cuayiivi mííⁿ 'uuvi 'iiⁿ'yāⁿ
 s'eeⁿ ch'iindiveéⁿ yā 'áamá nduudu
 yuudu n'dáí yeⁿe ná va'ai cheeti
 nguivi chi caⁿ'á: Ndís'ti, cuchéé
 ní 'muuⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní cuchéé
 yā na va'ai cheeti nguivi na 'áamá
 meéeⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi taaⁿ yā
 yeⁿe yā n'diichi yā chuū. ¹³Ní hora
 mííⁿ nüuⁿ 'nuⁿ'u taaⁿ yáⁿ'ää ní 'áamá
 ndiichi parte yeⁿe yáaⁿ miiⁿ chi
 n'daá ní ndeéchē mil 'iiⁿ'yāⁿ ch'ii yā
 taachi n'nuⁿ'u yáⁿ'ää miiⁿ. Tanáⁿa yā
 ní dí'v'a yā ní dich'eeté yā Ndyuūs
 chi canéé na va'ai cheeti nguivi.

¹⁴Chó^óo ndii 'uuvi vaadi yáⁿ'ää naati
 ní ndii chíⁿ ndii 'iinu miiⁿ ndaa nüúⁿ.

Yeⁿe ángel chí dí'cueecú yā
 ndíí ndeéchē trompeta

¹⁵Ní ndii chíⁿ ndii ndeéchē ángel
 miiⁿ dí'cueecú yā trompetas yeⁿe yā

ní ch'iindiveéⁿ 'naaⁿ nduuudu yuudu
 na va'ai cheeti nguivi chi ngaⁿ'á:

Maaⁿ ní Señor Ndyuūs yeⁿe yú
 ndúúcū Cristo ní vee poder
 yeⁿe yā tiempo maaⁿ chi
 caaⁿ'maⁿ ntiiⁿnyuⁿ yā cueⁿe
 daaⁿ'maⁿ yeⁿe nducuéⁿe
 'iiⁿntyéⁿ'é yeⁿe ín'yeeⁿdí
 ndúúcū naachi ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ
 yā ti nducuéⁿ'é ní yeⁿe Cristo
 maaⁿ. ¹⁶Tuu'mi ní ndu'u
 ndiicú cuūuⁿ 'iiⁿntyéⁿ'é chi vée
 yā na trono yeⁿe yā nanááⁿ
 Ndyuūs ch'ëetti ndiitin'díi yā
 ndúúcū naaⁿ yā na yáⁿ'ää
 nanááⁿ Ndyuūs ní dich'eeté yā
 Ndyuūs. ¹⁷Ní ngaⁿa yā:
 N'dii Señor Ndyuūs chi vée
 tanducuéⁿ'é dendu'ü poder
 yeⁿe ní, n'díí chi canée ní
 tiempo maaⁿ ní canée ní
 tiempo ndíí vmnaaⁿ ní canéé
 ní ndíí tiempo chi cuchií. Teé
 'nū gracia n'díí, Ndyuūs, ti
 n'díí ní sta'á ní poder chi yeⁿe
 ní chí ch'eete n'dai. Ní n'díí
 ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ ní maaⁿ.

¹⁸Ní maaⁿ ní ndaa tiempo chi
 dituuví ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi
 idituuví yā ín'yeeⁿdí. 'Iiⁿ'yāⁿ
 yeⁿe naciones chi nguéé
 i'téénu yā ní nduuvi taáⁿ yā
 ti ndaá nguivi chi ca'á ní
 castigo yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní
 hora chi cuuvi n'diichi ní
 nuuⁿndi yeⁿe tináⁿ'á s'ee. Ní
 ca'á ní premio 'iiⁿ'yāⁿ profetas
 chi dichí'vē n'díí ní ngaⁿ'á yā
 nduudu cuaacu yeⁿe ní. Ní
 ca'á ní nducyaácá 'iiⁿ'yāⁿ chi
 neⁿe yā n'díí ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ
 chi dich'eeté yā n'díí, 'iiⁿ'yāⁿ
 chi ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ yā ndúúcū

tanáⁿā 'iiⁿyāⁿ, nducyáácá
'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā Ndyuūs.

¹⁹Tuu'mi ní 'áámá yā n'guuaⁿ yā cheendi va'āi yeⁿe yáacū yeⁿe Ndyuūs, yáacū chi canéé na va'ai cheeti nguivi. Ní mííⁿ canéé arca chi caja naachi canéé compromiso yeⁿe Ndyuūs. Ní canéé cheeti yáacū miiⁿ. Ní n'diichí 'cuāi ndúúcū n'deeē n'dái ruido ndúúcū daavi n'nuⁿ u na yáⁿāa ndúúcū 'aama cíúvī yuūūⁿ.

N'daataá ndúúcū 'iiti dragón

12 Tuu'mi ní vée 'áámá seña chi nééné ch'eete chi ch'iⁿi na va'ai cheeti nguivi. N'diichí 'áámá n'daataá chi canuuⁿ tā catecai tan'dúúcā 'yáⁿā. Ní 'iiⁿnyuⁿ miiⁿ ní canéé maaⁿ ca'a tá. Ní canúúⁿ tiiⁿ tā 'áámá corona ndúúcū ndichuivi 'iiⁿnyuⁿ. ²Ní hora mííⁿ nūuⁿ ní cuuvi 'cuundiyáāⁿ daiya tá ní 'cāi yiicu tā ndúúcū vaadi ya'ai chi cuuvi 'cuundiyáāⁿ daiya tá. Neené ch'eenu tá chii ní 'āā 'cuéé 'cuundiyáāⁿ daiya tá. ³Ní nííⁿnuúⁿ nūuⁿ vée táámá seña chi nééné ch'eete chi ch'iⁿi nanguivi. N'diichí 'áámá 'iiti cuáⁿā chi ch'eete ca chi nguivi dragón. Ní vée ndeéchē tifⁿ tī ní ndiichí duuⁿniíⁿníⁿ tī. Ní canduu tifⁿ tī ndeéchē coronas 'áámá 'áámá ca'aámá ca'aama tiíⁿ tī. ⁴Ní dragón miiⁿ ndúúcū ndúúcudaⁿai tī diíⁿ tī chín'daā na 'iinu parte yeⁿe 'iiⁿnyuⁿ yeⁿe nanguivi ní chiiya ndii na yáⁿāa. Iiti dragón miiⁿ chééndii tī nanááⁿ n'daataá chí 'cuundiyáāⁿ daiya tá ní 'ífcú cuuvi che'é tī daiya tá miiⁿ taachi 'cuundiyáāⁿ. ⁵Tuu'mi ní n'daataá miiⁿ ní ch'iiⁿndiyáāⁿ 'áámá saⁿā 'lííⁿ. Saⁿā 'lííⁿ miiⁿ canéé chi diituu caaⁿmaⁿ ntiiⁿnyuⁿ sa

yeⁿe tanducuéⁿē naciones yeⁿe iⁿyeēⁿdī ndúúcū 'áámá nduucu cūū. Ní nííⁿnuúⁿ nūuⁿ 'áámá yā sta'a yā saⁿā 'lííⁿ mííⁿ ni cunaⁿā yā ndúúcū dacuáⁿāa miiⁿ na va'ai cheeti nguivi naachi canéé Ndyuūs chi vée yā na trono yeⁿe yā. ⁶N'daata miiⁿ ní chéénū ta na yáⁿāa cuūⁿmaⁿ naachi nguéé ch'eetinéé 'iiⁿyāⁿ ní miiⁿ nūuⁿ Ndyuūs din'dái yā 'áámá lugar cáávā tāⁿā miiⁿ. Ní miiⁿ Ndyuūs ca'a yā chi che'e tá 'áámá mil canee 'uuvī ciento nduuyu canéé 'iinū ngeeetu nguivi.

⁷Cuayiivi ní vée 'aama caandaá ch'eete na va'ai cheeti nguivi. Angel Miguel chi ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ ndúúcū ángeles yeⁿé yā 'cuⁿu yā contra yeⁿe 'iiti dragón. Ní 'iiti dragón miiⁿ ndúúcū ángeles yeⁿé tī 'cuⁿu tī ndúúcū ángel Miguel miiⁿ. ⁸Naati 'iiti dragón miiⁿ nguéé diíⁿ tī ganar caandaá ch'eete miiⁿ. Ní 'āā ntéé vée lugar cááva tī na va'ai cheeti nguivi. ⁹Áámá 'iiⁿyāⁿ ch'eecú yā 'iiti dragón miiⁿ ndúúcū nducyaaca ángeles yeⁿé tī ndíí iⁿyeēⁿdī 'cūū. 'Iiti dragón miiⁿ chi ch'eete ní 'iiti cíú miiⁿ ndíí vmnááⁿ vmnaaⁿ chi yáⁿāⁿguiinüuⁿ chi Satanás. 'Iiti cíú miiⁿ ní chinncheéí tī nútúⁿmáⁿ íⁿyeēⁿdī.

¹⁰Tuu'mi ní ch'iindiveéⁿ 'áámá nduudu chí diítüū n'dai yeⁿe na va'ai cheeti nguivi chi ngaⁿa 'tíicá: Maaⁿ ní ndaā tiempo chi Ndyuūs yeⁿe yú nadanguáⁿai yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿé yā. Ní ch'iⁿí yā poder yeⁿé yā chi rey yā. Ní ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ yā yeⁿe tanducuéⁿē dendu'ū yeⁿe yā. Ní Cristo ch'iⁿí yā chi 'iiⁿntyéⁿe yā caati saⁿā miiⁿ chi Satanás chí ca'a sa nuuⁿndi yeⁿe hermanos

yeⁿe yú ndíí ngúúví ndíí n'gááⁿ nanááⁿ Nduyús, 'iiⁿyáⁿ ch'eeecú yá saⁿā miiⁿ ndii va'ai cheeti nguivi ndii na yáⁿāa. ¹¹Ní hermanos yeⁿe yú chicheé yá yeⁿe yááⁿn'guiinūuⁿ cáávā yuūuⁿ yeⁿe Cristo chi nguivi 'iti cuúchī, ní cáávā chi ngaⁿá yá nduudu cuaacu yeⁿe Nduyús, ni cáávā chi nguéé 'va'á yá yeⁿe vida yeⁿe maáⁿ yá chi ch'ií ya cáávā Señor Jesucristo yeⁿe yú. ¹²Ndís'tii chi canéé na va'ai cheeti nguivi yeenú ní, naati de'ē chúúcā ya'āí yeⁿe nducyaaca chi snéé na yáⁿāa 'cúū ndúúcū nducyaaca chi snéé na nuūⁿníⁿyáⁿā caati yááⁿn'guiinūuⁿ ndaa sa nanááⁿ yá. Ní neené taaⁿ sa ti deenu sa chí 'āā ntéé cuuvi 'naaⁿ sa na iⁿyeēnⁿdí.

¹³Taachi 'iti dragón miiⁿ ní chicadíínuuⁿ tī chi 'āā candiití tī ndíí na yáⁿāa, cheⁿe tī can'dáa tī n'daataá chi ch'iíⁿndiyáⁿ daiya tá chi 'cueenu tá cuuvi. ¹⁴Naati 'áamá yá ca'a yá n'daata miiⁿ 'uúvī ngéechi tá tan'dúúcā ngéechi 'íí'yáa chi ch'eete ca. Ní 'iicú cuuvi caavá tá nanguivi ní caⁿa tá lugar yeⁿe té naachi nguéé 'iiⁿyáⁿ. Ní yaⁿai canee té yeⁿe 'iti cúú chi yááⁿn'guiinūuⁿ. Ní 'iiⁿyáⁿ ca'á yá chi che'e té 'iínū ndúuyū canéé maⁿa. ¹⁵Ní cúú miiⁿ tun'dáa tī na cheendi tī n'deee n'dái nuūⁿníⁿ tan'dúúcā nuúⁿníⁿ yeⁿe 'áamá yíícú. Ní nuúⁿníⁿ miiⁿ ní nduovi yíícú chí cuuvi candee téⁿā miiⁿ ti 'tíicá neⁿe cúú miiⁿ. ¹⁶Naati yáⁿāa miiⁿ chinnee n'daataá mííⁿ ti n'da'ai tan'dúúcā 'iiⁿyáⁿ n'da'áí yá cheendí yá ní yáⁿāa mííⁿ chí'i nuúⁿníⁿ miiⁿ ní cheenū nuúⁿníⁿ miiⁿ cheeti yáⁿāa, nuúⁿníⁿ chi 'iti dragón miiⁿ tun'dáa tī ndúúcū

cheendí tī. ¹⁷Ní ndúúcū chuū 'iti dragón miiⁿ neené taaⁿ n'dái tī ndúúcū n'daataa mííⁿ ní chí'e tī cuⁿú tī ndúúcū tanáⁿā 'iiⁿyáⁿ ndaata yeⁿe n'daataa miiⁿ, 'iiⁿyáⁿ chi diíⁿ yá chi ngaⁿa mandamiento yeⁿe Nduyús. Ní 'áamá caneé yá ndúúcū nduudu cuaacu yeⁿe Jesucristo.

Yeⁿe 'uúvī 'iti taaⁿ chi nguivi monstruo

13 Tuu'mi ní taachi chééndií vmaanⁿ yáⁿāa ndúútii yeⁿe nuúⁿníⁿyáⁿā miiⁿ n'diichí chi can'daa 'áamá 'iti chi ch'eete taavi ca yeⁿe nuuⁿníⁿyáⁿā. 'Iiti miiⁿ ní nguivi monstruo ní véé ndeéchē tīⁿ tī ndúúcū ndiichi duuⁿníⁿníⁿ tī. Ní vmaanⁿ 'áamá 'aama duuⁿníⁿníⁿ tī sndúúⁿ 'áamá corona. Ní canéé nguūⁿ ca'áamá c'aama tīⁿ tī chi duuchi chi nguéé inee yíínūu Nduyús. ²'Iiti chí monstruo chí ch'eete mííⁿ chí n'diichí ní tan'dúúcā 'iti chi leopardo, 'tiicá tī. Ca'a tī ní tan'dúúcā ca'a oso, 'tíicá ca'a tī. Cheendí tī ní tan'dúúcā cheendi 'yáⁿyáaⁿ cuá'aá, 'tíicá cheendí tī. 'Iiti dragón miiⁿ ca'á tī poder yeⁿe tī ndúúcū trono yeⁿe tī na ta'a 'iti monstruo chí ch'eete miiⁿ chí ngaⁿa ntiiⁿnyúⁿ tī. ³Ní n'diichí chí 'áamá chíeé tīⁿ 'iti monstruo chí ch'eete taavi ca ní tan'dúúcā chí nca'áí 'áamá 'iti chí n'díí ní nduuvā yeⁿe tī, 'tíicá 'áamá tīⁿ tī. Ní nducyááca 'iiⁿyáⁿ yeⁿe 'iⁿyeeⁿdí 'cūū nééné chí e yíinú yá yeⁿe cheeetí. Ní cueⁿe yá ndúúcū 'iti monstruo miiⁿ. ⁴Ní nducyaacá yá s'téénu yá 'iti dragón miiⁿ cáávā chi ca'á tī poder yeⁿe tī táamá 'iti chi monstruo chí ch'eete

taavi ca. Ní 'iiⁿ'yāⁿ 'tiicá ntúūⁿ chi'téenu yā 'iti monstruo miiⁿ. Tuu'mi ní caⁿa yā: ¿Du'u vée poder yeⁿē tan'dúucā 'iti monstruo 'cūū? ¿Du'u cúuví 'cuuⁿ'maⁿ ndúucū 'iti monstruo 'cūū ní cuchee ndúucū 'iti 'cūū?

⁵Ní 'iti dragón ca'á tī poder 'iti monstruo miiⁿ chi caaⁿ'máⁿ tī dendu'ū chi ch'eete. Ní cunncáā ngaⁿa tī contra yeⁿe Ndyuūs. Ní diⁿtiinuú tī chi ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ tī 'túucā chéeti 'uūvī ngueeu 'uūvī 'iiyū. ⁶Ní 'tíicā idiiⁿ 'iti monstruo. Ní cunncáā ngaⁿa tī contra yeⁿe Ndyuūs ní ngaⁿa tī cunncáā contra yeⁿe chi duuchi Ndyuūs ní contra yeⁿe va'ai cheeti nguivi naachi Ndyuūs ch'eetinée yā ní contra yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi snée yā ndúucū Ndyuūs. ⁷Ní 'tiicá ntúūⁿ 'iti dragón ca'á tī poder 'iti monstruo miiⁿ chi diiⁿ tī vaadī 'caa'va ndúucū 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿē Ndyuūs ndíi chi chee tī ndúucū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní ca'á tī poder 'iti monstruo chi ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ tī yeⁿe tanducueⁿē raza yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿe tanducueⁿē yáaⁿ ndúucū yeⁿe tanducueⁿē davaacu ndúucū yeⁿe tanducueⁿē nación. ⁸Ní nducyáácā 'iiⁿ'yāⁿ chi snée yā na yáⁿ'aa cu'téenu yā 'iti monstruo miiⁿ. 'Tíicā néⁿe Ndyuūs. Ní nguéé canéé nguūⁿ chi duuchi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ na libro yeⁿe vida cueⁿe daāⁿmaⁿ chi yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi duuchi 'iti cuuchī. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ch'iiⁿnúⁿ yā Cristo ndii tiempo chi Ndyuūs din'dái yā iⁿ'yeeⁿdī.

⁹Nduuti chi 'áamá 'iiⁿ'yāⁿ vée veéⁿ yā 'caandiveéⁿ yā nduudu 'cūū. ¹⁰'iiⁿ'yāⁿ chi can'daa yā 'iiⁿ'yāⁿ chi cuuvi preso yā, 'tiicá ntúūⁿ maáⁿ yā canéé chí cuuvi preso yā. 'iiⁿ'yāⁿ chi

n'giiⁿ'nuⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ ndúucū machete 'uūvī lados 'caāiⁿ canéé chí 'cuuvi ntúuⁿ yā 'tíicā. Ní cáavā chuū 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿé Ndyuūs canéé chi vée 'viichee^tíínuⁿ ndúucu yā ní canéé chi i'téenu yā Ndyuūs.

¹¹Cuayiivi ní n'diichí táámá 'iti monstruo chi ch'eete ca chi can'dáa tī nguaaⁿ yáⁿ'aa miiⁿ. Vée 'uūvī duuⁿniⁿníⁿ tī tan'dúucā 'áamá duuⁿniⁿniⁿ 'iti cuuchī 'tiicá tī. Ní 'iti monstruo ndii 'uūvī indeé tī tan'dúucā 'áamá 'iti dragón. ¹²Ní vée tanducueⁿē poder yeⁿē 'iti monstruo chi ndii 'uuvī chi ch'eete taavi ca tan'dúucā poder yeⁿē 'iti monstruo ch'eete ca chí vmnaaⁿ. Ní diiⁿ tī chi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿē iⁿ'yeeⁿdī 'cūū ní cu'téenu yā 'iti vmnááⁿ vmnaaⁿ chi 'iti monstruo chi naca'áí tī ní nduūvā yeⁿē tī. ¹³Ní 'iti chi monstruo chí ndii 'uūvī diiⁿ tī vaadī n'giinu ch'eete n'dai. Diiⁿ tī chí can'daa yaⁿ'aa yeⁿē nanguivi ndíi vmnaaⁿ yáⁿ'aa 'cūū ní n'deee n'dái 'iiⁿ'yāⁿ n'diichí yā chuū. ¹⁴Ní caavā vaadi n'giinu chi diiⁿ tī taachi cheendií tī nanááⁿ 'iti monstruo chi vmnááⁿ vmnaaⁿ chi teé tī lugar chi diiⁿ tī 'túucā, tuu'mi ní chinnche'éí tī 'iiⁿ'yāⁿ chi ch'eetinée yā iⁿ'yeeⁿdī 'cūū. Ní ca'a tī orden 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi din'dái yā 'áamá santo ídolo tan'dúucā 'iti monstruo chi nca'áí tī ndúucū machete 'uūvī lados 'caāiⁿ ní cunduuchi tī chi cuuvi santo yeⁿē yā. ¹⁵Ní 'iti monstruo chi vmnááⁿ vmnaaⁿ ní ca'á tī poder 'iti monstruo chiiⁿ ndíi 'uuvī tī chi ca'á tī vida santo 'iti ídolo miiⁿ. Ní 'íicú 'iti santo tī cuuvi 'caaⁿ'máⁿ tī ní diiⁿ tī chi 'cuūvi nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé i'téenu yā 'iti santo miiⁿ. ¹⁶Ní

cuayiivi ní 'iti monstruo chi ndii 'uūvī ní diíñ tī ntúuñ chi nducyaaca 'iiñ'yāñ chi ngañ'a ntiiñ'nyúñ yāndúúcū tanáñ'ā 'iiñ'yāñ ndúúcū 'iiñ'yāñ chi 'cuiica ndúúcū 'iiñ'yāñ pobre yā ndúúcū 'iiñ'yāñ chi 'áamá dichíñ've yā 'iivi yā, 'iti monstruo miiñ diíñ tī chi nducyaaca yā canéé chi ndee yā 'áamá sello na ta'a cuacú yā o ncheeté yā. ¹⁷Ní diíñ ntúuñ tī 'tíicā. Mar 'áamá 'iiñ'yāñ nguéé cuuvi cuái yā o n'diicui yā nduuti chi nguéé ndee yā sello yeñ'e 'iti monstruo ndii 'uūvī o chi duuchí tī o número yeñ'e chi duuchí tī. ¹⁸Ní chuū ní 'iiñ'yāñ chi déénu yā cuuvi diiñ yā. 'Iiñ'yāñ chi déénu yā cañ'á yā ngañ'a duuchi yā chi dúúchí 'iti monstruo ndíñ 'uūvī miiñ ti número miiñ ní lado yeñ'e chi duuchi 'áamá sañ'ā. Ní número miiñ ní ngii jaáñ ciento canduū 'iinu ngeecu jaañ.

Ngiitá 'iiñ'yāñ chi 'áamá ciento canéé 'uūvī ngeecu cuúuñ mil yeñ'e chí nanguañ'ai yā

14 Cuayiivi ní n'diichí 'iiñ'yāñ chi nguivi 'iti cuuchí chi chééndii yā ná yiicū chi nguivi Sión. Ní nduucú yā canéé 'áamá ciento 'uūvī ngeecu cuúuñ mil 'iiñ'yāñ chi ndee yā chi duuchí yā ndúúcū chi duuchi chidá yā chi canee ngeuñ' ncheeté yā. ²Ní chi iindiveñ' 'áamá nduudu chí ngeñ'ē na va'ai cheeti nguivi. Ní nduudu miiñ tan'dúúcā chi yuūdūu n'gëete chi chí yā n'dai nuñ'níñ o tan'dúúcā chi n'gëecu 'áamá daavi ch'ëete; ní nduudu miiñ ní tan'dúúcā chi n'gëecu n'deee n'dái arpas chi idí'cueñcú 'iiñ'yāñ. 'Tíicā nduudu

miiñ. ³Ní 'iiñ'yāñ chi n'deee n'dái miiñ chi snée yā nanááñ trono miiñ ní nanááñ ndu'u cuúuñ 'iiñ'yāñ miiñ ní nanááñ 'iiñ'ntyéñ'ē miiñ ní ngiitá yā 'áamá canto chi ngai. Ní mar 'áamá 'iiñ'yāñ nguéé ngii n'geeñ yā canto miiñ, dámáñ' ndu'u chi 'áamá ciento 'uūvī ngeecu cuúuñ mil 'iiñ'yāñ chí Ndyuūs nadanguáñ'ai yā nguaañ 'iiñ'yāñ yeñ'e iñ'yeedí 'cūu. ⁴Ní 'iiñ'yāñ s'eeñ chi sañ'ā chi nguéé ngañ'á yā ndúúcū mar 'áamá n'daataá ní nguéé n'giindivaacú yā. Ní cañ'a yā ndúúcū 'iiñ'yāñ chi nguivi 'iti cuuchí 'ááñ tií nüuñ cuaañ naachi cañ'á yā. Ní 'iiñ'yāñ s'eeñ Ndyuūs yaa'ví yā chi cuuvi yeñ'e yā yeñ'e nducyaaca 'iiñ'yāñ. Ní 'iiñ'yāñ s'eeñ 'iiñ'yāñ chi vñnaáñ vñnaañ chi ch'ii yā cáává chi diiñ yā ntiiñ'nyuñ yeñ'ē Ndyuūs ní yeñ'e 'iiñ'yāñ chi duuchi 'iti cuuchí. ⁵'Iiñ'yāñ s'eeñ nguéé ngañ'á yā mar 'áamá nduudu yaadi ní nguéé véé nuuñndi yeñ'e yā nanááñ trono yeñ'e Ndyuūs.

Yeñ'e chí nanguañ'ai 'iinu ángeles

⁶Tuu'mi ní n'diichí tááma ángel ngaá yā naavtañ'á nanguivi. Ní ángel miiñ ní ndee yā nduudu chí canéé cueñ'e daañ'mañ chi nduudu ngai chi nanguañ'ai 'iiñ'yāñ. Ní ngañ'á yā nduudu ngai miiñ nanááñ nducyaaca 'iiñ'yāñ yeñ'e iñ'yeedí 'cūu, nanááñ nducuéñ'ē naciones ndúúcū nducuéñ'ē tribus yeñ'e 'iiñ'yāñ ndúúcū nducyaaca davaacu yeñ'e tanducuéñ'ē 'iiñ'yāñ ndúúcū nducyaaca 'iiñ'yāñ chi snée yā na yáñ'āa 'cūu. ⁷Ní ángel miiñ cañ'á yā ndúúcū 'áamá nduudu díítuu: Ndís'tii 'va'á ní Ndyuūs, dich'ëeté ní 'iiñ'yāñ ti 'áá ndaa hora chi diiñ yā

juzgar nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ. Dich'eeeté ní 'iiⁿ'yāⁿ chi din'dái yā nanguuvi ndúúcū yáⁿ'aa ndúúcū nuūnīⁿ'yāⁿ'ā ndúúcū naachí icān'daa nuūnīⁿ.

⁸Ní n'diichí taama ángel can'dáa yā ángel miiⁿ ní ngaⁿ'á yā: Yáⁿ Babilonia 'āā ntuūvii. Yáⁿ Babilonia chi yáⁿ ch'eete miiⁿ 'āā ntuūvii ti 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáⁿ miiⁿ ní díiⁿ yā chi tanáⁿ'ā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e nducuéⁿ'ē nación dinuuⁿndi cá yā ní caⁿ'á yā ndúúcū n'daataá ó isaⁿ'ā chi nguéé yeⁿ'e yā ti diiⁿ yā nuuⁿndi tan'dúúcā chi diiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ.

⁹Ní cuayiivi ní n'diichí ndii 'íinú ángel miiⁿ can'dáa yā ángel s'eeⁿ ní caⁿ'a yuudu yā: Nduuti chi 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ cu'téénu yā 'iti monstruo miiⁿ ndúúcū 'iti santo chi dáámá ndúúcū 'iti miiⁿ ni 'iiⁿ'yāⁿ ndéé yā sello yeⁿ'e tī ncheeté yā o na ta'á yā, ¹⁰canéé chi cuta'á yā neené taaⁿ castigo chi Ndyuūs caⁿ'á yā ca'a yā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ. Ní castigo miiⁿ tan'dúúcā 'áámá copa diituu ndúúcū vaadi taaⁿ yeⁿ'e Ndyuūs. 'Tíicā va. Ní castigo miiⁿ ní chiiⁿ chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cuuvi yá'áí yeⁿ'e yā ndúúcū nguuchi yáⁿ'ā ní ndúúcū tuūu chi nguuvi azufre chi nguuchi yaⁿ'ā ní cuuvi chóōo chuū nanááⁿ ángeles yeⁿ'e Ndyuūs ní nanááⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi duuchi 'iti cuuchí. ¹¹Ní 'yááⁿmíⁿ yeⁿ'e nguuchi yáⁿ'ā miiⁿ chi castigo miiⁿ ng ee cueⁿe daānmaⁿ yeⁿ'e lugar chi n'geenu yā ngii. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi n'geenú yā ngii ní i'téénu yā 'iti monstruo miiⁿ chí ch'eete taavi ca ndúúcū 'iti chi santo yeⁿ'e tī. Ní ndéé yā seña yeⁿ'e chi duuchi tī na cuerpo yeⁿ'e yā. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé ntaavi'tuunúuⁿ yā yeⁿ'e chi ya'áí yā ndíi nguéé nguuvi ndíi nguéé

n'gaaⁿ. ¹²Ní cáávā chuū 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'e Ndyuūs ní n'giindiveéⁿ yā mandamiento yeⁿ'e yā ní 'áámá canéé yā chi i'téénu yā Cristo ní canéé chi vee paciencia yeⁿ'e yā.

¹³Cuayiivi ní 'úú ch'iindiveéⁿ 'áámá nduuudu yeⁿ'e va'ai cheeti nguuvi chi ngaⁿ'a ngii 'úú 'tíicā: Díi, Juan, dingúuⁿ di chuū. Dē'ē chúúcā yeenu 'iiⁿ'yāⁿ chi caⁿ'á yā 'cuūvi yā tiempo 'cūu ndíi tiempo chi cuchiiⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téénu yā Señor. Ní 'tíicā cuuvi ngaⁿ'a Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ntaavi'tuunúuⁿ yā yeⁿ'e ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'e yā ní candeeé yā ndúúcu yā yeⁿ'e chi díiⁿ yā.

Cosecha yeⁿ'e yáⁿ'aa 'cūu

¹⁴Cuayiivi miiⁿ ní n'diichí 'áámá meēeⁿ cuéé. Ní 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ vée yā vmnaaⁿ meēeⁿ miiⁿ ní tandúúcā Jesucristo chi duuchi Sáⁿ'ā chi Daiya 'Iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdíⁿ 'cūu. Canduu tiíⁿ yā 'áámá corona yeⁿ'e 'díiⁿnguāaⁿ ní na ca'á yā ní ndéé yā 'áámá hoz chi 'caāiⁿ. ¹⁵Ní n'diichí táámá ángel can'dáa yā yeⁿ'e yaācū miiⁿ yeⁿ'e Ndyuūs ní yuudu caⁿ'a yā ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi vée yā na meēeⁿ miiⁿ. Cáácā dí cosecha ndúúcū hoz yeⁿ'e di ti maaⁿ ní 'āā tiempo yeⁿ'e chi diiⁿ di cosechar ti cosecha yeⁿ'e yáⁿ'aa miiⁿ 'āā n'daacā.

¹⁶Níⁿnuúⁿ nuūⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi vée yā na meēeⁿ miiⁿ ch'iicá yā cosecha yeⁿ'e yā chi canéé na yáⁿ'aa ní nta'á yā.

¹⁷Tuu'mi ní táámá ángel can'dáa yā yeⁿ'e yaācū miiⁿ chiiⁿ canéé na va'ai cheeti nguuvi. Ní 'tiicá ntúuⁿ ángel miiⁿ ndéé yā 'áámá hoz chi 'caāiⁿ. ¹⁸Ní táámá ángel chi

candeé yā cuidado yeⁿe nguuchi yaⁿā vmnaaⁿ nátaí yeⁿe yaācū miiⁿ can'dáa yā yeⁿe nátaí ní caⁿa yuudu yā ángel chi ndee yā hoz chí 'caāiⁿ. Dii 'caaca di ndúucū hoz 'caāiⁿ yeⁿe di duuⁿnē 'líiⁿ yeⁿe yáⁿā 'líiⁿ miiⁿ ndúucū n'gui*i* chi uvas chi canéé na yáⁿāa ní cuta'a di uvas miiⁿ ti n'guíⁿ yeⁿē 'āa n'daacā maaⁿ.

¹⁹Tuu'mi ní ángel miiⁿ ndúucū hoz 'caāiⁿ yeⁿē yā ch'iica yā duuⁿne 'líiⁿ yeⁿē yáⁿā chi snéé ndúucū n'gui*i* uvas yeⁿē chi canee vmnaaⁿ yáⁿā. Ní nta'á yā n'gui*i* uvas ní s'néeⁿ yā n'gui*i* uvas miiⁿ na trapiche naachi cuta'á yā nuūnīⁿ uvas miiⁿ chi vino. Ní trujal miiⁿ ní tan'dúucā castigo chi ch'eete n'dai chi Ndyuūs caⁿa yā chí ca'a yā 'iiⁿyāⁿ. ²⁰Ní trapiche naachi cuta'á yā nuūnīⁿ yeⁿē uvas miiⁿ canéé 'áamá lado yeⁿē yáān miiⁿ. Ní yeⁿē trapiche can'daā n'deee n'dái yuūuⁿ chí yaacu. Ní yuūuⁿ miiⁿ tan'dúucā 'áamá yífcú ch'eete yuūuⁿ chi ngii caadi i'inū ciento kilómetros yeⁿē. Ní yaacu n'dái indáa ndii na freno yeⁿē 'yúudūu.

Angeles ndúucū tá ndeēchē yá'āi

15 Cuayiivi ní n'diichí táámá señal na va'ai cheeti

nguubi chí ch'eete n'dai ní cheⁿe yiinú yeⁿē. Ní véé ndeēchē ángeles ndúucū ndeēchē chi cuubi 'nuūcā'ai chí 'cuiiu. Ní ndúucū ndeēchē chi cuubi 'nuūcā'ai chí 'cuiiu, ndúucū chuú nuūⁿ 'cuiiu tiempo chi Ndyuūs nduuvi taáⁿ yā.

²Tuu'mi n'diichí 'áamá nuūnīⁿyáⁿā chi tan'dúucā vidrio ndístaⁿa ndúucū nguuchí yáⁿā. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi cheé yā cuⁿu yā

ndúucū 'iti monstruo miiⁿ ndúucū 'iti chi santo yeⁿé tī ndúucū 'iiⁿyāⁿ chi canéé chi duuchí tī ní número yeⁿé tī na cuerpo yeⁿē yā, 'iiⁿyāⁿ chi ichéé yā yeⁿē 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chéendii yā niiⁿnuúⁿ ná nuūnīⁿyáⁿā chi vidrio miiⁿ, ní ndee yā arpas chi Ndyuūs ca'á yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. ³Ní chitá yā canto yeⁿē 'iiⁿyāⁿ chi nguubi 'iti cuuchí. Ní 'tíficā nduudu chi chitá yā:

Dii Señor Ndyuūs chi véé tanducuéⁿē dendu'ū poder ndúucu di. N'geete taavi ca dii ní ngeⁿ e yiinu yú yeⁿē tanducuéⁿē dendu'ū chi diiⁿ di. Dii rey yeⁿē tanducuéⁿē nación ní yúúní yeⁿē di ní cuaacu.

⁴Díí, Señor, ¿du'ū nguéé 'va'ā dii? ¿Du'ū nguéé caaⁿ'maⁿ chi dii ní neené ch'eete dii ti dámaaⁿ dii chi ddeeve di? Ní ndaa 'iiⁿyāⁿ yeⁿē tanducuéⁿē naciones nanááⁿ dii chi dich'eeté yā dii caati nducyáácá 'iiⁿyāⁿ n'diichi yā chi diiⁿ di tanducuéⁿē dendu'ū chi cuaacu ní n'daacā n'dai.

⁵Ní cuayiivi ní n'diichí chi nanguaaⁿ cheendi va'āi yeⁿē yáacū chi canéé na va'ai cheeti nguubi, ní cheeti yaācū miiⁿ, miiⁿ canéé cuarto chí yaānū naachi canéé tuūu ch'eeté chi canéé nguūⁿ ley yeⁿē Moisés. ⁶Ní yeⁿē yaācū miiⁿ can'dáa ndeēchē ángeles. Ní ndee yā ndu'u ndeēchē chí n'nuu cá'ai yā. Ní véé catecai yā yeⁿē tiinūuⁿ chi nguubi lino chi cuéē ní ddeeve. Ní n'deē

chiichí niiⁿnuⁿ yā ndúucū cinta yeⁿe 'díiⁿnguāaⁿ. ⁷Núuⁿmáⁿ cheetí nūuⁿ 'áamá 'iiⁿyāⁿ naachi na cuuúⁿ yā ní ca'a yā ndu'u ndeēchē ángeles ndeēchē 'cuutií yeⁿe 'díiⁿnguāaⁿ ca'áamá ca'áamá yā 'áamá 'cuutií chi ndiituu yeⁿe castigo chi neene taaⁿ chi yeⁿe Nduuūs chi canduuchi cueⁿe daāⁿmaⁿ. ⁸Ní yaācū miiⁿ ndiituu 'yaaⁿmiⁿ chi can'daā yeⁿe vaadi ch'eete taavi ca yeⁿe Nduuūs ní yeⁿe poder yeⁿe yā. Ní mar 'áamá 'iiⁿyāⁿ cuuví cundaa yā na yaācū miiⁿ ndíi taachi chóōo ndeēchē vaadī ya'ai chi ndee ndu'u ndeēchē ángeles.

Ndeēchē 'cuutií yeⁿe vaadī ya'ai

16 Tuu'mi ní ch'iindiveéⁿ 'áamá nduudu neene díituu chi can'daā yeⁿe yaacu miiⁿ ní ngaⁿa ngii ndu'u ndeēchē ángeles miiⁿ: Ndís'tii ángeles, cueⁿé ní ní n'daaviyaí ní vmnaaⁿ yáⁿaa yeⁿe chi snúuⁿ cheeti 'cuutií yeⁿe ní chi castigo chi neené díituu chi Nduuūs ca'a yā 'iiⁿyāⁿ.

²Ní ángel vmnáaⁿ vmnaaⁿ cheⁿ yeⁿ yā n'daaviyaí yā chi snúuⁿ 'cuutií yeⁿe yā vmnaaⁿ yáⁿaa ní vmnaaⁿ nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi ndee yā sello yeⁿe 'iti monstruo na cuerpo yeⁿe yā, 'iiⁿyāⁿ chi i'téenu yā 'iti santo yeⁿé ti. Ní can'daā n'dúu'ví n'geete chi neené ya'ai na cuerpo 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

³Tuu'mi ní ndii chííⁿ ndii 'uūví ángel miiⁿ n'daaviyaí yā 'cuutií yeⁿe yā vmnaaⁿ nuūⁿníⁿyáⁿaa ní nduuví yuuúⁿ tan'dúucā yuuúⁿ yeⁿé 'aama tináⁿā. Ní tanducueéⁿ 'iti chi sduuchí cheeti nuūⁿníⁿyáⁿaa miiⁿ ch'ii tī.

⁴Ní ndii chííⁿ ndii 'íinú ángel miiⁿ n'daaviyaí yā 'cuutií yeⁿe yā vmnaaⁿ yeⁿe yífcú ní vmnaaⁿ yeⁿé naachi can'daā nuūⁿníⁿ miiⁿ. Ní nducueéⁿ nuūⁿníⁿ miiⁿ nduuvi yuuúⁿ. ⁵Ní niiⁿnuúⁿ nūuⁿ ch'iindiveéⁿ ángel yeⁿe nuūⁿníⁿ miiⁿ chi ngaⁿa yā: Dii Señor, 'āā canéé dí cuááⁿ vmnaaⁿ, ní canee di maaⁿ. Dii ní cuaacu di ti n'diichi di nuūⁿndí 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. ⁶Ní 'tíicā diiⁿ di caati 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní ch'iiⁿnúⁿ yā 'iiⁿyāⁿ yeⁿe di ndúucū 'iiⁿyāⁿ chi 'áamá difⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe di ndúucū 'iiⁿyāⁿ chí caⁿa nduudu cuaacu yeⁿe di. Ní maaⁿ ní dii nca'a di yuuúⁿ yeⁿé nuūⁿníⁿ miiⁿ chi cu'ú yā caati 'tíicā chi n'daacā chi cu'ú yā yuūuⁿ miiⁿ cucáavā chi diiⁿ yā chí nguéé n'daacā.

⁷Ní ch'iindiveéⁿ nduudu yeⁿe 'áamá yeⁿe nátai chi ngaⁿa ngii Nduuūs, ní ngaⁿa: Dii, Nduuūs, chi véé tanducueéⁿ dendu'ú poder ndúucū di, cuaacu níiⁿnyuⁿ n'diichi di nuuⁿndí yeⁿe 'iiⁿyāⁿ. Ní diiⁿ di chi cuaacu ní n'dai taavi.

⁸Ní n'diichi ndíi cuūuⁿ ángel miiⁿ n'daaviyaí yā 'cuutií yeⁿe yā vmnaaⁿ yeⁿe 'yáⁿā. Ní ca'a yā poder 'yáⁿā miiⁿ chi 'neeⁿ 'yáⁿā 'iiⁿyāⁿ ndúucū 'yáⁿā yeⁿé. ⁹Ní nducyaaca 'iiⁿyāⁿ ní chiichi yā ndúucū 'iiⁿnúⁿ taáⁿ yeⁿe 'yáⁿā miiⁿ. Ní neené taaⁿ ya'ai yeⁿé yā. Ní cunncáā caⁿa yā yeⁿe chi duuchi Nduuūs chi véé poder yeⁿé yā yeⁿé ndeēchē cá'ai 'cūū. Naati 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ nguéé ndaacadaamí yā yeⁿé nuuⁿndí yeⁿé yā ní nguéé dich'eeté yā Nduuūs.

¹⁰Ní n'diichi ndii nyuⁿu ángel miiⁿ n'daaviyaí yā 'cuutií yeⁿe yā vmnaaⁿ yeⁿe trono yeⁿe 'iti monstruo miiⁿ ní vmnaaⁿ yeⁿe tanducueéⁿ chi

ngaⁿ'á tī ntiiⁿnyuⁿ yeⁿ'ē ní canéé ná 'áamá maāiⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní cheⁿenéé yā chiiya yā cáavā chi ya'ai yā. ¹¹Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cunncáā caⁿa yā yeⁿ'e Ndyuūs chi canée yā na va'ai cheeti nguubi cucáavā chi ya'ai yeⁿ'e yā ndúúcū n'duu'vi yeⁿ'é yā. Ní nguéé nandaacadaamí yā yeⁿ'e nuuⁿndi yeⁿ'e yā.

¹²Tuu'mi ní ndii chíⁿ ndii niyaaⁿ ángel miiⁿ n'daaviyaí yā 'cuutií yeⁿ'é yā vmnaaⁿ yífcú ch'eeete chi nguubi Eufrates ní nuuⁿníⁿ yeⁿ'e yífcú ch'eeete miiⁿ nti'i. Ní n'guaaⁿ 'aama yúúní ní 'iicu 'iiⁿ'yāⁿ reyes cuubi cuchii yā cuaaⁿ naachi can'daā yāⁿ'á na yúúní miiⁿ.

¹³Tuu'mi ní n'diichí chí can'daā 'iinū espíritus yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ chi tan'dúúcā sapo, 'tíicā espíritus. Ní can'daā yeⁿ'é cheendi 'iti dragón miiⁿ ní yeⁿ'é cheendi 'iti monstruo chi ch'eeete taavi cá tī ní yeⁿ'e cheendi profeta chi ngaⁿa yā chi yeⁿ'e Ndyuūs 'yā, ní nguéé ngaⁿa yā nduudu cuaacu yeⁿ'e maáⁿ yā.

¹⁴Espíritus ndúúcū espíritus yeⁿ'e yááⁿ'nguiinūⁿ ní diíⁿ yā señas yeⁿ'e vaadī n'giinu. Ní cueⁿ'e yā nanááⁿ nducyáácá reyes yeⁿ'é nútⁿmáⁿ iⁿ'yeeⁿdí 'cūū chi nadaama yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi cuubi 'cuuⁿ'maⁿ yā nguubi chi ch'eeete chi yeⁿ'é Ndyuūs chi véeⁿ nducuéⁿ'ē dendu'u poder yeⁿ'e yā.

¹⁵Ní Cristo ngaⁿ'á yā. Cuin'diichí ní. 'Úú ní cuchií tan'dúúcā 'áamá chíduucu. De'ē chúúcā n'dai 'iiⁿ'yāⁿ chi snduuchí yā ní snúuⁿ yā catecai yā ní nguéé 'cueetinée yā chi chiica yā chi yuucú yā chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ inaáⁿ yā ní 'ífcú cuubi 'cuináaⁿ yā. ¹⁶Ní espíritus nduuvidaami yā reyes yeⁿ'e yáⁿ'aa na 'áamá lugar

chi nguubi Armagedón na davaacu hebreo.

¹⁷Tuu'mi ní ndii chíⁿ ndii ndeēchē ángel miiⁿ n'daaviyaí yā 'cuutií yeⁿ'e yā na yúúné. Ní yeⁿ'e yáacū miiⁿ chi canée na va'ai cheeti nguubi mííⁿ can'daā 'áamá nduudu neene díítuu lado yeⁿ'e trono miiⁿ chí ngaⁿ'á 'túúcā: Áā tunééⁿ nducuéⁿ'ē.

¹⁸Tuu'mi ní véeⁿ 'cuaí ndúúcū nduudu s'eeⁿ ndúúcū daavi ndúúcū chi diituu n'dái n'nuⁿu yáⁿ'aa. Ní ch'eeete ca nguéé ti tan'dúúcā chi cuneetee ndii tiempo chi 'iiⁿ'yāⁿ canée yā iⁿ'yeeⁿdí 'cūū. ¹⁹Ní yááⁿ ch'eeete chi yááⁿ Babilonia miiⁿ chii 'iinū taaⁿ ní nducuéⁿ'ē yááⁿ yeⁿ'é iⁿ'yeeⁿdí 'cūū ní sndeevē. Ní Ndyuūs nn'gáacú yā yeⁿ'e yááⁿ ch'eeete chi yááⁿ Babilonia miiⁿ. Ní ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ chi canée na yááⁿ s'eeⁿ chi cu'ú yā vino yeⁿ'é yā chi vino yeⁿ'e vaadī taaⁿ yeⁿ'é Ndyuūs. Ní vino miiⁿ chi ca'á yā ní castigo chi neené díítuu. ²⁰Ní tanducuéⁿ'ē yáⁿ'aa islas ndúúcū tanducuéⁿ'ē yiicū n'geete ní ndáá inaaaⁿ. ²¹Ní yeⁿ'e nanguubi ní ndeēvē n'deee n'dái yuūuⁿ chi neené diituu vmnaaⁿ 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí. 'Áamá áamá yuūuⁿ miiⁿ n'gii tan'dúúcā 'uúvī ngeeetu kilos. Ní 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e iⁿ'yeeⁿdí caaⁿ'maⁿ taáⁿ yā yeⁿ'é Ndyuūs cáavā yeⁿ'e vaadī ya'ai miiⁿ yeⁿ'e yuūuⁿ ti castigo yeⁿ'é vaadī ya'ai miiⁿ ní nééné díítuu.

Nuuⁿndi taavi yeⁿ'e 'áamá n'daataá chi nééné caⁿ'a tá ndúúcū saⁿ'á s'eeⁿ

17 Tuu'mi ní 'áamá ángel naachi ndeēchē yā chi ndeē yā ndu'u ndeēchē 'cuutií ndáá yā nanááⁿ 'úú, ní caⁿ'a yā chii yā 'úú: Dii, Juan cuchií di nduucú ní 'úú ní

'cuuⁿ'míⁿ dii castigo chi ch'ëete ca chi cuchií vmnaaⁿ 'áamá ndaataá chi vée cá saⁿ'ā yeⁿ'ē ta. N'daataá miiⁿ ní vée yā vmnaaⁿ nuúⁿníⁿyáⁿ'ā s'eeⁿ. ²Saⁿ'ā reyes yeⁿe iⁿyeeⁿdí 'cūⁿ cueⁿ'é yā ndúúcū n'daataá miiⁿ ní n'gëetinée yā ndúúcū n'daataá miiⁿ. Ní nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chi snée yā na yáⁿ'āa cueⁿ'é yā ndúúcū n'daataá ó isaⁿ'ā chi nguéé yeⁿe yā tan'dúúcā chi cuu'ví yā ndúúcū vino yeⁿe tá yeⁿ'ē chi dinuuⁿndi cá yā 'tíicā.

³Ní 'úú canéé maáⁿ poder Espíritu N'dai yeⁿe Nduyús ní ángel miiⁿ candéé yā 'úú na yáⁿ cuuⁿmáⁿ naachi nguéé ch'ëetinée 'iiⁿyāⁿ. Ní míⁿ n'diichí 'áamá n'daataá candúú tá 'áamá monstruo cuá'a tī chi ch'ëete ca. Ní nééné n'deéé chi duuchi chi contra yeⁿe Nduyús s'nééⁿ nguúⁿ na cuerpo yeⁿe 'itti miiⁿ. Ní vée ndeéche tiíⁿ tī ní vée ndiichi duuⁿníⁿ tī. ⁴Ní n'daataá chi candúú ta monstruo cuá'a tī ní canuuⁿ tá vestido chi morado ndúúcū cuá'a. Ní vée adorno yeⁿ'ē tá chi 'díⁿnguáaⁿ ndúúcū tuúu chi nééné yaⁿ'ai chíⁿvé ndúúcū perlas. Ní ndeé tá ná ta'a tá 'aama taza yeⁿe 'díⁿnguáaⁿ chi diituú ndúúcū dendúú chi nguee n'daacā chi nuúⁿndi vaatii ndúúcū chi dendúú yeⁿe chi cueⁿe tá ndúúcū saⁿ'ā s'eeⁿ chi nguéé yeⁿe tá. ⁵Ní canéé nguúⁿ 'áamá chi duuchi ná ncheeté tá chi canúúⁿ n'de'ei chi neⁿe caaⁿmaⁿ chi 'túúcā. Yáⁿ Babilonia ch'ëete chi cheecuú nducyaaca n'daataá chi caⁿ'á yā ndúúcū saⁿ'ā chi nguéé yeⁿe yā ndúúcū nducuéⁿ'ē cosas chí nguéé n'daacā na iⁿyeeⁿdí 'cūⁿ chi diiⁿ 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. ⁶Ní 'úú chicadiinúúⁿ chi n'daata miiⁿ ní cuu'vi tá caati

cu'u ta yuúuⁿ yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi n'dfí yā ti yeⁿe Nduyús ní yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿ'á yā nduudu cuaacu yeⁿe Cristo. Ní taachi n'diichí chuū cueⁿe yiinú yeⁿ'ē. ⁷Tuu'mi ní ángel chi ndeé yā 'úú ngaⁿa yā ngii yā 'úú: ¿Deⁿé cíuví chí ngeⁿe yiinú dí yeⁿe chuū? 'Úú ní cuuví dii chi canúúⁿ n'de'ei yeⁿ'ē n'daataá miiⁿ ndúúcū yeⁿe monstruo ch'ëete chi ndeé tī ndaataá miiⁿ, monstruo miiⁿ chi vée ndeéchē tiíⁿ tī ní ndiichi duuⁿníⁿ tī. ⁸Iiti monstruo chi n'diichí di ní 'áamá tī chi ndii tiempo vmnaaⁿ canduuchí tī naati maaⁿ ní 'āa ntéé tī, naati 'iti miiⁿ cáámá canéé chí can'daá tī na yiivéé yeⁿe yáⁿ'āa vmnaáⁿ vmnaaⁿ chi caⁿ'á ti di'cuiinú tī. Ní 'iiⁿyāⁿ chi snée yā na yáⁿ'āa ní nguéé snéé chi duuchi yā na libro yeⁿe vida cueⁿe daaⁿmaⁿ ndí taachi Nduyús din'dái yā iⁿyeeⁿdí. 'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní ngeⁿe yiinú yā taachi n'diichí yā 'itti miiⁿ chi vmnaaⁿ canduuchí tī naati maaⁿ ní 'āa ntéé tī. 'Āa ch'ií tī naati nnguaacunée tī ndaá tī.

⁹Ní yeⁿ'ē chúu vée cá chi cuuvi déénu 'iiⁿyāⁿ. Ndu'u ndeéchē tiíⁿ tī ní chíⁿtan'dúúcā chí ndeéchē yiicú ch'ëete naachi n'daataá miiⁿ ní vée yā vmnaaⁿ yeⁿ'ē. ¹⁰Ní vée ndeéchē reyes. Nyuⁿu reyes ní ch'ií yā. Maaⁿ ní 'áamá rey miiⁿ ní ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ yā yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi vée maaⁿ. Ní táamá rey ní canéé chi ndaá yā. Ní taachi ndaá rey miiⁿ chi ndu'u chi ndeéchē nguéé 'naaⁿ tiempo caneé yā iⁿyeeⁿdí. ¹¹Ní táamá 'itti monstruo chi vmnaaⁿ canduuchí tī ní maaⁿ ní 'āa ntéé tī ti ch'ií tī ní 'itti miiⁿ chi rey miiⁿ ní nduuvidáamá tī ndúúcū ta ndeéchē tī. Ní cuayivi ní

rey miíⁿ caⁿá yā cuuvi ndai yā chi vaadi n'gii yeⁿe ndii 'uūvī cuuvi chi infierno.

¹²Ní ndu'u ndiichi duuⁿniíⁿ tí chi n'diichi di chíⁿ chí ndu'ú ndiichi reyes chi 'aā cuéé cuta'á yā poder yeⁿe yā naachi ngaⁿá ntiiⁿnyúⁿ yā. Taachi cuta'á yā poder ní chi cuuvi reyes ndúúcū 'iiti monstruo miiⁿ 'áamá hora nūuⁿ.

¹³Ní reyes s'eeⁿ ní dáámá nūuⁿ vaanicadíínūuⁿ yeⁿe yā. Ní ca'a yā poder yeⁿe yā ndúúcū fuerzas yeⁿe yā na ta'a 'iiti monstruo miiⁿ. ¹⁴Ní reyes ní 'cuuⁿmaⁿ yā ndúúcū 'iiⁿyāⁿ chí nguivi 'iiti cuúchī naati 'iiⁿyāⁿ miiⁿ chí nguivi 'iiti cuúchī cuchéé yā yeⁿe reyes. Ní Señor ch'eete ca ní 'iivi nducyaaca 'iiⁿyāⁿ señores ní rey ch'eete ca yeⁿe nducyaaca reyes. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi canée yā ndúúcū 'iiⁿyāⁿ miiⁿ ní Ndyuūs yaa'ví yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi cuuvi yeⁿe yā. Ní Ndyuūs ndeevē yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi yeⁿe yā. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní 'aama canee yā ndúúcū chi i'téenu yā Ndyuūs.

¹⁵Ní ángel miiⁿ caⁿa yā chii yā 'úú: Nuūⁿniíⁿyáⁿá s'eeⁿ chí n'diichi di naachi vée n'daataá chi caⁿa tá ndúúcū saⁿa s'eeⁿ, nuūⁿniíⁿyáⁿá s'eeⁿ ní chíⁿ chi yáāⁿ s'eeⁿ ndúúcū n'deee n'dái 'iiⁿyāⁿ ndúúcū 'iiⁿyāⁿ chi ngaⁿa n'deee n'dái davaacu chi n'dáiⁿ ndúúcū naciones. ¹⁶Ní ndu'u ndiichi duuⁿniíⁿ tí chi vée yeⁿe monstruo miiⁿ, nguéé neⁿe n'daataa míⁿ. Ní cuta'a tí nducuéⁿe yeⁿe n'daataa miiⁿ. Ní divíⁿ tí catecaí n'daataa miiⁿ ní s'neēn táⁿá chi yuucúu tá. Ní che'é tí yuütē yeⁿe tá. Ní 'neeⁿ yaⁿá n'daataa miiⁿ ndúúcū nguuchi yaⁿá. ¹⁷Caati Ndyuūs s'néeⁿ

yā na staava yeⁿe reyes chi diíⁿ yā 'túúcā tan'dúúcā chi Ndyuūs neⁿé yā chi diíⁿ yā. Ní ndiichi duuⁿniíⁿ tí nduuvidaamí tí ní ca'á tí poder yeⁿe tí na ta'a 'iiti monstruo miiⁿ chi caaⁿmaⁿ ntiiⁿnyúⁿ tí. Ní 'tícā diíⁿ tí chi cuuví cuaacu nduudu chí ngaⁿa Ndyuūs. ¹⁸Ní n'daataá chi n'diichi di chíⁿ chí yáāⁿ ch'eete chi caaⁿmaⁿ ntiiⁿnyúⁿ yeⁿe nducyaaca reyes chi snée yā ná iⁿyeēndí.

Yáāⁿ Babilonia ntuūvīi

18 Ní cuayiivi miiⁿ ní n'diichi táamá ángel chi ngiicá yā yeⁿe na va'ai cheeti nguivi ní vée poder ch'eete yeⁿe yā. Ní yáⁿaa miiⁿ canéé ddeeve ndúúcū ddeeve yeⁿe ángel miiⁿ. ²Ní 'cai yiicú yā ní caⁿa yā: Yáāⁿ chi ch'eete nituūvīi, yáāⁿ Babilonia chi ch'eete ní ntuūvīi. Ní maaⁿ ní ch'eetinee espíritus yeⁿe yáāⁿngiinūuⁿ ndúúcū espíritus chi nguéé n'daacā. Ní n'deee n'dái 'yaada chi vaatíi snée tí yáāⁿ miiⁿ, 'yaada chi ní nguéé 'iinéé yinú yā 'iiti. ³Caati n'daataa miiⁿ chi yáāⁿ Babilonia miiⁿ ní ca'a tá vino chi vaadi taaⁿ yeⁿe tá nducyaaca 'iiⁿyāⁿ ní cu'ú yā vino miiⁿ chíⁿ chi yeⁿe chi dinuuⁿndí tá. Ní reyes yeⁿe iⁿyeēndí 'cūū cueⁿé yā na yáāⁿ miiⁿ ní dinuuⁿndí yā. Ní 'iiⁿyāⁿ yeⁿe iⁿyeēndí 'cūū diíⁿ yā negocios chi 'cuiica yā cucávā poder yeⁿe vaadí 'cuiica yeⁿe tá.

⁴Tuu'mi ní chíiindiveéⁿ táamá nduudu yeⁿe va'ai cheeti nguivi chi ngaⁿa 'túúcā: Ndís'tií, 'iiⁿyāⁿ yeⁿé, nan'daa ní yeⁿe yáāⁿ miiⁿ caati nguéé diíⁿ ní nuuⁿndí ndúúcū tá. Ní nguéé cuta'á ní yeⁿe vaadí yáāⁿ yeⁿe tá. ⁵Tí núúⁿndí yeⁿe

tá n'deee n'dái chi ndaā ndii na va'ai cheeti nguivi. Ní Ndyuūs nin'gaacu yā ye"ⁿe chi diiⁿ tá chí nguéé n'daacā. ⁶Ní ndís'tiī diiⁿ nī ndúúcū tá tan'dúúcā chi diiⁿ tá nduucú nī. Ní ca'á nī tá"ⁿā miiⁿ 'uūvī vueltas ye"ⁿe chí tee tá ndís'tii. Ní didiitú nī ndúúcū vino ye"ⁿe taza ye"ⁿe tá ndúúcū vino chi 'uūvī veces ditiinúu ye"ⁿe chí tee tá ndís'tiī. ⁷Ní diiⁿ nī chi 'cueenu taavi tá cuuvi ní cuuvi yá'ai ye"ⁿe tá n'deee cá tan'dúúcā chi maaⁿ tá dich'eete maaⁿ ta tá"ⁿā ndúúcū chi vée cá chi sta'a tá cáavā maaⁿ tá. Ní 'tíicā nacadiinuuⁿ tá maaⁿ tá na staava ye"ⁿe tá. 'Muuⁿ caneé ní 'úú vée tan'dúúcā 'aama reina vée yā. Nguéé n'daataa nguáⁿ 'úú. Ní nguuee 'cueenú cuuvi. ⁸Ní yáāⁿ Babilonia, cáavā chi diiⁿ tá 'túúcā, n'deee n'dái vaadi yá'ⁿā ní ndaā vmnaaⁿ ye"ⁿe tá na 'áamá nguivi nūuⁿ, chíiⁿ chi cuuvi yá'ai ye"ⁿe 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ. Ní 'cuūvi yā ní cheetū yā chi ya'ai yā. Ní cuiicu yā ní cuūcu 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ndúúcū nguuchi yá"ⁿā ti Señor Ndyuūs miiⁿ ní vée poder ye"ⁿé yā chi ch'eete taavi ca ní nga"ⁿá yā chi condenado yā.

⁹Ní reyes ye"ⁿe yá"ⁿāa 'cúū chi cue"ⁿé yā ndúúcu tá ní dinuuⁿndí yā ndúúcu tá, ní n'deee n'dái vée ye"ⁿé yā ti diiⁿ yā tan'dúúcā chi diiⁿ tá. Reyes miiⁿ cuéecú yā ní yuudu n'dái cueecú yā taachi snaaⁿ yā tá"ⁿā miiⁿ chi cuūcu tá ní snaaⁿ yā 'yaaⁿ'miⁿ ye"ⁿé tá. ¹⁰Ní 'va'á yā ye"ⁿé tá cáavā castigo ye"ⁿe tá ní cuéendii yā ya"ⁿai ye"ⁿe tá ní caaⁿmáⁿ yā: De'e chúúcā ya'ⁿái díí, de'e chúúca ya'ⁿái díí n'daataá chi yáāⁿ Babilonia chi ch'eete chi vée poder ch'eete ye"ⁿé, ti

cheeti 'áamá miníⁿyúⁿ nūuⁿ ndaā castigo ye"ⁿe di.

¹¹Ní 'iiⁿyāⁿ chi diiⁿ yā negocio na iⁿyeeⁿdí 'cūū cueecú yā ní yuudu n'dái cueecú yā cáavā yáāⁿ Babilonia miiⁿ. Ní ya'ai yā cáavā yáāⁿ miiⁿ ti nguéé vée mar 'áamá 'iiⁿyāⁿ chi cuuvi cuái yā ye"ⁿe mercancía chi ndee yā. ¹²Mar 'áamá 'iiⁿyāⁿ nguéé cuaí yā ye"ⁿe chí ndee yā chi 'díiⁿnguāaⁿ ndúúcū 'díiⁿnguēe, ndúúcū tuūu chi ya"ⁿai chíiⁿvē, ndúúcū perlas ndúúcū tiinūuⁿ n'dai ca chi nguivi lino, ndúúcū tiinūuⁿ n'dai ca chí cuá'ⁿ ndúúcū tíinūuⁿ n'dai ca chí morado, ndúúcū tanducuéⁿē clase ye"ⁿe yá"ⁿá chi yuūdū ngééⁿ, ndúúcū cosas ye"ⁿe marfil, ndúúcū nducueⁿē cosas ye"ⁿe yá"ⁿá chí ya"ⁿai chíiⁿvē ndúúcū cūū cuááⁿ, ndúúcū cūū, ndúúcū tuūu mármol, ¹³ndúúcū canela, ndúúcū especias chi yuudu ngééⁿ, ndúúcū cūⁿúyaa, ndúúcū ungüento chi nguivi mirra ndúúcū perfumes chi dēeve ngééⁿ, ndúúcū vino, ndúúcū aceite, ndúúcū harina fino, ndúúcū trigo. Ní ndee yā ntúuⁿ 'iti s'eeⁿ ye"ⁿ carga ndúúcū 'iti cuuchí s'eeⁿ, ndúúcū 'yuūdūu s'eeⁿ, ndúúcū carros, ndúúcū 'iiⁿyāⁿ chi esclavos. ¹⁴Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí diiⁿ yā negocios miiⁿ nga"ⁿá yā ye"ⁿe yáāⁿ ch'eete miiⁿ: Tanducuéⁿē cosas ye"ⁿe chí nguéé n'daacā n'dai chí ne"ⁿe 'iiⁿyāⁿ ye"ⁿe yáāⁿ 'áā ntéé vée. Ní nducueⁿē chí vaadī 'cuiica ndúúcū cosas chí n'dai taavi ye"ⁿe yáāⁿ miiⁿ 'áā ntéé vée. Ní 'áā ntéé cuuví nndaāca yā tanducuéⁿē dendu'ū ye"ⁿē.

¹⁵Ní 'iiⁿyāⁿ chi diiⁿ yā negocios ndúúcū 'iiⁿyāⁿ ye"ⁿe yáāⁿ ch'eete

miiⁿ, chííⁿ chi diiⁿ chi 'cuiicá yā. 'Iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cueetindíⁿ yaⁿ'ái yā ti 'va'a yā yeⁿ'e castigo yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ. Ní cueecú yā ní yuudu n'dai 'cuai yā. ¹⁶Ní ngaⁿ'a yā: De'ē chúúcā ya'ai yeⁿ'e yáāⁿ Babilonia ch'eete ti tan'dúúcā 'áámá n'daataá chi vée vestido yeⁿ'e tiinūⁿ lino chi yaⁿ'ai chíí'vē ndúúcū ttíñūⁿ chi cuáā ndúúcū morado. Ní vée adorno yeⁿ'e tá chi 'dííⁿ'nguāaⁿ ndúúcū tuūⁿ chi yaⁿ'ai chíí'vē ndúúcū perlas. ¹⁷Ní cheeti 'áámá hora nūuⁿ tanducuéⁿ'e vaadī 'cuiica yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ ní ch'iinu. Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ capitanes chi ngaⁿ'a ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e barcos ti diíⁿ yā negocios cucáávā barcos yeⁿ'e yā ní ndúúcū nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi caⁿ'á yā na barcos, ndúúcū nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi diíⁿ yā ntiiⁿ'nyuⁿ yeⁿ'e barcos, nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní cheetindii yaⁿ'ai yā. ¹⁸Ní taachi n'diichí yā 'yaaⁿ'miⁿ yeⁿ'e nguuchi yaⁿ'a yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ 'cai yiicú yā: ¿Chee táámá yáāⁿ tan'dúúcā yáāⁿ 'cūu?

¹⁹Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní s'neéⁿ yā iyaáca vmnaaⁿ tiíⁿ yā ní cheecú yā. Ní yuudu n'dai cheecú yā. Ní 'caí yā: De'ē chúúcā ya'ai, de'ē chúúcā ya'ai yeⁿ'e yáāⁿ ch'eete miiⁿ. Ní nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi vée barco yeⁿ'e yā vmnaaⁿ nuūⁿníⁿ'yáⁿ'a ní 'cuíica yā cáávā vaadi 'cuiica yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ, cheeti 'áámá hora nūuⁿ ch'iinu yáāⁿ ch'eete miiⁿ ndúúcū chi vée yeⁿ'ē.

²⁰Naati ndís'tii chi canéé na va'ai cheeti nguubi ndúúcū ndís'tii chí apóstoles, ndúúcū ndís'tii chi ngaⁿ'a nduudu yeⁿ'é Ndyuūs ní ndúúcū nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'é Ndyuūs, nducyááca ní yeenú ní yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ ti Ndyuūs caⁿ'a yā

chi condenado yáāⁿ miiⁿ. Ní Ndyuūs diíⁿ yā justicia yeⁿ'e ndís'tii.

²¹Tuu'mi ní ángel chi neené ditiiinú yā sta'á yā 'áámá tuūⁿ ch'eete chi tan'dúúcā 'áámá tuūⁿ ch'eete yeⁿ'e molino. Ní canuúⁿ yā tuūⁿ miiⁿ na nuūⁿníⁿ'yáⁿ'a ní ngaⁿ'a yā. 'Tíícá: Ní diitu dituuví yā yáāⁿ Babilonia chi yáāⁿ ch'eete miiⁿ ní 'áā ntéé cuuvi n'diichí yā yáāⁿ miiⁿ. ²²Ní 'áā ntéé n'giindiveeⁿ yā na yúúní yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ música yeⁿ'e 'iíⁿ'yāⁿ chi di'cueecú yā arpas, ndúúcū música yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ músicos, ndúúcū música yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi i'tiiví yā flautas, ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi di'cueecú yā trompetas. Ní nguéé vée 'iiⁿ'yāⁿ chi idiiⁿ ntiiⁿ'nyuⁿ na yáāⁿ miiⁿ. Ní nguéé n'giindiveéⁿ yā chi 'cueecu tuūⁿ yeⁿ'e molino na yáāⁿ miiⁿ. ²³Áā ntéé n'diichí yā chideeve yeⁿ'e lámparas yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ. Áā ntéé n'giindiveéⁿ yā ruido yeⁿ'e 'viicú chi diiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi n'giindivaacú yā. Áárá chi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ ní diíⁿ yā negocios ní ch'eete n'dai ca poder yeⁿ'é yā ngueé ti tanáⁿ'a yā yeⁿ'e i'nyeeⁿdí 'cūu, ní 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ ní chinnche'éí yā 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e tanáⁿ'a naciones ndúúcū dendu'ü yeⁿ'e vaadī ngaatu chi diíⁿ yā.

²⁴Ní na yáāⁿ ch'eete miiⁿ 'iiⁿ'yāⁿ nndaáca yā yuūuⁿ yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chi ngaⁿ'a yā nduudu cuaacu yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcū yuūuⁿ yeⁿ'é 'iiⁿ'yāⁿ chí yeⁿ'é Ndyuūs ndúúcū yuūuⁿ yeⁿ'e nducyááca 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e i'nyeeⁿdí 'cūu chi ch'ií yā.

19 Cuayiivi miiⁿ ní ch'iindiveéⁿ 'áámá nduudu chi ch'eete n'dai yeⁿ'e na va'ai cheeti nguubi chi yeⁿ'e néené 'yaaⁿ n'dai 'iiⁿ'yāⁿ. Ní ngaⁿ'a yā:

Aleluya. Dich'eeete yú Nduuūs
ti nadanguáⁿai yā s'uūuⁿ. Ní
vaadī deeve n'gii ndúúcū
tanducuéⁿē poder ní yeⁿe
Nduuūs yeⁿe yú.

² Caati Nduuūs n'diichí yā
nuuⁿndi yeⁿe 'iiⁿyāⁿ ndúúcū
nduudu cuaacu chí n'dai.
Ngaⁿá yā chi n'daataá chí
cueⁿe tá ndúúcū saⁿā s'eeⁿ
ní condenado tá ti n'daataa
mííⁿ ní diiⁿ tá chi 'iiⁿyāⁿ yeⁿe
yāⁿāa 'cūu ní dinuuⁿndi yā
cáávā chi nééné dinuuⁿndi tá.
Nduuūs ca'a yā castigo táⁿā
miiⁿ caati ngée tá yuūuⁿ yeⁿe
'iiⁿyāⁿ chi dichí'vē yā Cristo
taachi ch'iiⁿnuⁿ tá 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ.

³ Ní n'deee n'dái 'iiⁿyāⁿ ngaⁿa ntúuⁿ
yā: Aleluya. Dich'eeete yú Nduuūs.
'Yaaⁿmíⁿ yeⁿe n'daataá miiⁿ chi cuucu
yaⁿā támⁿā 'áamá chee 'yaaⁿmíⁿ yeⁿe
tá chi castigo yeⁿe tá cueⁿe daaⁿmaⁿ.

⁴ Ní ndu'u ndiicú cuūuⁿ 'iiⁿntyéⁿē
ndúúcū ndu'u cuūuⁿ 'iiⁿyāⁿ
ch'eéndiitínⁿdii yā nanáⁿ Nduuūs chi
véé yā na trono yeⁿē yā ní nducyaaca
yā ndúúcū naáⁿ yā na yāⁿāa chí'téenu
yā Nduuūs ní caⁿa yā 'tíicā: Aleluya.
Dich'eeete yú Nduuūs.

⁵ Ní ch'iindiveéⁿ 'áamá nduudu
yeⁿe trono miiⁿ chi ngaⁿa 'tíicā:
Nducyaácá ní canéé chí dich'eeeté
ní Nduuūs yeⁿe yú. Ndís'tií
chi ngaⁿa ntiiⁿnyúⁿ ní ndúúcū
tanáⁿa ní, nducyaaca ní chí
dichí'vē ní Nduuūs ní 'va'á ní
yeⁿe yā.

'Viicu yeⁿē chí ch'iindivaacú
'iiⁿyāⁿ chí nguuví 'iti cuuchí

⁶ Ní táámá vñméⁿē chí ch'iindiveéⁿ
'áamá nduudu yeⁿē n'deee n'dái

'iiⁿyāⁿ tan'dúúcā chí n'geeecú naachí
'yaaⁿ n'dái nuuⁿníⁿ ní tan'dúúcā chí
n'geeecu diituu n'dái daavi. Ní ngaⁿa
yā:

Aleluya. Dich'eeete yú Nduuūs
ti Señor yeⁿe yú, Nduuūs
yeⁿe yú chí véé tanducuéⁿē
dendu'ū poder nduucú yā
'āa ngaⁿa ntiiⁿnyúⁿ yā yeⁿe
tanducuéⁿē dendu'ū.

⁷ Maaⁿ ní yeenu taavi yú ní
véé vaadī yeenú nanáaⁿ yú
ní caⁿa yú chí ch'eeete taavi
ca Nduuūs ti ndaā tiempo
chi 'iiⁿyāⁿ chí nguuví 'iti
cuuchí ní 'caandavaacú
yā. Ní n'daataá yeⁿe yā 'āa
véé yaaⁿ tá. N'daataá miiⁿ ní
nducyaaca 'iiⁿyāⁿ chí i'téenu
yā Cristo.

⁸ Ní ca'a yā n'daataa yeⁿe yā
'áamá vestido chí yeⁿe lino
chi yaⁿai chí'vē chí deeve ní
cuéé.

Ní tiinúuⁿ lino miiⁿ ní chííⁿ chí vida
chi n'dai taavi yeⁿē 'iiⁿyāⁿ chí yeⁿē
Nduuūs.

⁹ Tuu'mi ní ángel chí candéé yā
'úu caⁿa yā chii yā 'úu. Díí, Juan,
dingúuⁿ di 'tíicā: De'e chí'vē
n'dai cáávā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí 'áamá
'caí yā 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chí cuchií yā
naachi 'iiⁿyāⁿ chí nguuví 'iti
cuuchí 'caandavaacú yā ní 'iiⁿyāⁿ
s'eeⁿ chí chee' nguuiín yā yeⁿē 'viicu
miiⁿ. Ní ángel miiⁿ caⁿa yā chii yā
'úu: Nduudú 'cūu ní yeⁿē Nduuūs ní
cuaacu.

¹⁰ Ní 'úu chíintii'yá na ca'a ángel
miiⁿ chí dich'eeeté ángel miiⁿ. Ní
caⁿa yā: Nguéé 'tíicā diiⁿ di. 'Úu
ntúuⁿ dichii'vē Nduuūs tan'dúúcā
díí ndúúcū hermanos yeⁿē di

dichíí'vē nī Ndyuūs ní nga^{n'a} nī nduudu cuaacu ye^{n'e} Jesucristo. Dii, cu'téenu di Ndyuūs. Ní 'iiⁿ'yāⁿ chi nga^{n'a} yā nduudu cuaacu ye^{n'é} Cristo ní nga^{n'a} yā cáávā chi Ndyuūs ch'iⁿ'í yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chiiⁿ chi nga^{n'a} yā.

**Ye^{n'e} 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chi
canduú yā 'yuūdūu cuéē**

¹¹Tuu'mi ní n'diichí chi canda'āi va'ai cheeti nguivi ní can'dáā 'áámá 'yuūdūu cuéē. Ní Cristo chi canduú yā 'yuūdūu miiⁿ chi duuchí yā ní 'Áámá N'daacā N'dai yā ní Cuaacú yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ní diíⁿ yā tanducué^{n'é} chi cuaacu taachi diíⁿ yā caandaá ní n'diichí yā nuuⁿndi ye^{n'e} 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. ¹²Ní nduutinaán yā miiⁿ ní tan'dúúcā nguuchi ya^{n'a}, 'tíicá nduutinaán yā. Ní canéé n'deee n'dái coronas na tiíⁿ yā. Ní canéé nguūⁿ 'áámá chi duuchi yā chi mar 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ nguéé n'diichí yā. Dámaān 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ deenú yā de'ē chi duuchí yā. ¹³Ní catecaí yā chi canuuⁿ yā ndiituú yúuúⁿ. Ní chi duuchí yā ní Nduudu ye^{n'é} Ndyuūs. ¹⁴Ní cuaaⁿ daamí yā ní n'dáá n'deee n'dái soldados ye^{n'e} va'ai cheeti nguivi ndúúcū catecaí yā chi lino chi ya^{n'a} chíí'vē chi cuéē ní dœeve. Ní soldado candúu ntúuⁿ yā 'yuūdūu cuéē ye^{n'e} yā. ¹⁵Ní na cheendí Cristo can'daa 'áámá machete nduu 'uíví lados 'caāiⁿ. Ní ndúúcū chuū n'nuú cá'ai yā 'iiⁿ'yāⁿ ye^{n'e} naciones. Tuu'mi ní caa^{n'ma} ntiiⁿnyuⁿ yā diituú ye^{n'e} naciones ndúúcū 'áámá nduucu cūū. Ní ngii ca'a yā lugar chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ sta'á yā vino chi nuuⁿníⁿ ye^{n'e} e'n'gui'i uvas chi 'iiⁿ'yāⁿ dinde'éí yā ndúúcū ca'a

yā. Ní Cristo ca'a yā 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi cu'u yā vino miiⁿ chi castigo ye^{n'e} vaadí taaⁿ ye^{n'é} Ndyuūs chi vée tanducué^{n'é} poder chi vée ní ye^{n'e} yā. ¹⁶Ní canéé nguūⁿ na vestido ye^{n'e} yā ní na 'diiⁿ'má yā chi duuchí 'cūū: Rey ch'ëete ye^{n'é} nducué^{n'é} reyes chi vée, Señor 'iiví yā ch'ëete ye^{n'e} nducyaaca señores 'iivi chi vée.

¹⁷Ní cuayiiví nūuⁿ n'diichí 'aama ángel cheendii yā vmnaaⁿ 'yáⁿā. Ní ángel miiⁿ yuudu n'dái n'gai yā ní ca'a yā chii yā nducyaaca 'iiti chi ngaá tī nánguuvi: Ndís'tií 'iiti s'eeⁿ cuchií ní ní nduuvidaamá ní chi che^{n'e} nguiinú ní chi ye^{n'é} 'viicu ye^{n'é} Ndyuūs chi ch'ëete. ¹⁸Cuchií ní ní che'ē ní yuute ye^{n'e} reyes ndúúcū yuute ye^{n'é} capitanes ndúúcū yuute ye^{n'e} sa^{n'a} chi vée ca fuerzas ye^{n'e} yā ndúúcū yuute ye^{n'e} 'yuūdūu ní ye^{n'e} nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi snduú yā 'yuūdūu ndúúcū yuutē ye^{n'e} nducyáácá 'iiⁿ'yāⁿ, 'iiⁿ'yāⁿ chi libre yā ní 'iiⁿ'yāⁿ chi esclavo yā, 'iiⁿ'yāⁿ chi nga'a ntiiⁿnyuⁿ ndúúcū tanáⁿá 'iiⁿ'yāⁿ.

¹⁹Tuu'mi ní n'diichí 'iiti monstruo chi ch'ëete ca ndúúcū reyes ye^{n'e} iⁿ'yee^{n'dí} 'cūū ndúúcū soldados ye^{n'é} yā chi nduuvidaamá yā ndúúcū 'iiti miiⁿ chi diíⁿ yā caandaá ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi canduú yā 'yuūdūu cuéē miiⁿ ndúúcū soldados ye^{n'é} yā. ²⁰Ní 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ chi canduú yā 'yuūdūu cuéē miiⁿ sta'á yā monstruo miiⁿ chi 'iiti preso tī. 'Tiicá ntúuⁿ sta'á yā chi preso sa 'áámá saⁿā chi nga^{n'a} sa chi profeta sa, ní nguéé profeta sa. Naati saⁿā miiⁿ diiⁿ sa señas ndúúcū vaadí n'gíínūu ní chinnche'éí yā 'iiⁿ'yāⁿ chi canéé ndúúcū sello ye^{n'é} tī na cuerpo ye^{n'é} yā. Ní i'téenu yā

'iiti santo yeⁿ'é tī. Níícú nduu 'uuví sa chi preso sa, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ sta'á yā nduu 'uuví sa neⁿ'e chi canduuchi sa ní chin'dáá nuúⁿ yā nduu 'uuví sa na nuúⁿníⁿyāⁿ a yeⁿ'e ngiichi yaⁿ'á chi ngiichi ndúúcū tuúu chi azufre. ²¹Áámá yā ndúúcū machete 'uubi lados 'caáiⁿ chi canéé na cheendí yā chi canduú yā na 'yuúdūu cuéé ch'iiⁿnúⁿ yā tanáⁿ a soldados yeⁿ'e 'iiti monstruo. Ní nducyaaca 'yádá che'é tī nducuéⁿ'é yuútē yeⁿ'e soldados ní chiuu 'yádá s'ééⁿ yeⁿ'e yúútē yeⁿ'e yā.

Yeⁿ'e mil nduúyū

20 Cuayiivi ní n'diichí 'áámá ángel chi cuch'éeⁿ yā yeⁿ'e va'ai cheeti nguivi ní ndeé yā na ta'a yā llave yeⁿ'e yiive yáⁿ'áa ndúúcū 'áámá cadena ch'eete ca. ²Ní ángel miiⁿ sta'á yā 'iiti dragón chi cúu miiⁿ chi caneé tī ndii tiempo chi chó'oo chi nguivi diablo o yáá'n'guiinúuⁿ chi Satanás. Ní ángel miiⁿ dichiichí yā 'iiti dragón miiⁿ ndúúcū cadena ch'eete ca. Ní caneé tī 'tíicá cheeti 'áámá mil nduúyū. ³Ní ángel miiⁿ chin'dáá nuúⁿ yā 'iiti dragón miiⁿ na yiive yáⁿ'áa naachi canee chiichí tī. Ní nan'gaadí yā cheendi va'ai yeⁿ'é. Ní s'neéⁿ yā 'áámá sello vmnaaⁿ cheendi va'ai miiⁿ. Ní 'iiti dragón miiⁿ 'áá ntéé cuuvi cannche'éí tī 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e naciones ndíí 'cuiiu 'áámá mil nduúyū. Ní cuayiivi ní canéé chi n'daatií yā 'iiti dragón miiⁿ 'áámá tiempo 'líiⁿ nüuⁿ.

⁴Ní cuayiivi ní n'diichí tronos ní 'iiⁿ'yāⁿ vée yā na tronos. Ní 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ ca'á yā poder 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi diiⁿ yā juzgar 'iiⁿ'yāⁿ. Ní n'diichí

almas yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ ndiitaá daandu yā ti caⁿ'a cuaacú yā yeⁿ'e Jesucristo. Ní caⁿ'a ntúuⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿ'e Ndyuüs. 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nguéé chi'téénu yā 'iiti monstruo miiⁿ, ní nguéé chi'téénu yā 'iiti santo yeⁿ'e tī. Ndíí nguéé ndúú ca'a yā lugar 'iiti monstruo miiⁿ chi s'neéⁿ tī sello yeⁿ'e tī ncheeté yā o ta'á yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ch'eetinduuchí ntuuⁿ yā ní ngaⁿ'a ntiiⁿnyúⁿ yā dáámá ndúúcū Cristo cheeti 'áámá mil nduúyū. ⁵Chuū miiⁿ ní vmnaáⁿ vmnaaⁿ chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ nanduuchí ntuuⁿ yā naati tanáⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi n'díí yā nguéé nduuchí ntúuⁿ yā ndíí chi chó'oo 'áámá mil nduúyū miiⁿ. ⁶Dé'e chúúcā yeenú 'iiⁿ'yāⁿ chí yeⁿ'e Ndyuüs, 'iiⁿ'yāⁿ chi vmnaáⁿ vmnaaⁿ caⁿ'á yā ch'eetinduuchí ntuuⁿ yā yeⁿ'e nguuaⁿ tináⁿá. Maaⁿ ní ndii chííⁿ ndii 'úúví cuuvi 'cuúvi 'iiⁿ'yāⁿ nguéé vée poder yeⁿ'e chi tuneeⁿ 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi 'cuúvi yā. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní cuuvi chiiduú s'eeⁿ yeⁿ'e Ndyuüs ní yeⁿ'e Cristo ní caaⁿ'maⁿ ntiiⁿnyúⁿ yā dáámá ndúúcū Cristo cheeti 'áámá mil nduúyū.

⁷Ní taachi ch'iinu 'áámá mil nduúyū miiⁿ n'daatií yā yáá'n'guiinúuⁿ chí ndíchiichi sa ní cuchee sá yeⁿ'e yiivéé chi vácūu naachi canée sa. ⁸Ní caⁿ'a sa chiica sa chi canch'e ei sa 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e naciones yeⁿ'e núú'máⁿ íⁿyeeⁿdí chi 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ caⁿ'á yā lado yeⁿ'e sa. Ní canch'e ei sa rey Gog ndúúcū yáá'n Magog chi yáá'n yeⁿ'e yā. Ní nadidáámá sá nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ chi diiⁿ sa caandaá. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ndúúcū sa ní n'deee n'dái yā tan'dúúcā yaⁿ'á ndúútii yeⁿ'e yíicú. ⁹Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ cueⁿ'é yā

nuuⁿmaⁿ iⁿ'yeeⁿdī ní cuaanⁿ diituu ní nuuⁿmaⁿ ndiivi yeⁿe campamento yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ chi yeⁿ'é Nduuūs ní yeⁿe yáaⁿ Jerusalén chi Nduuūs neené neⁿe. Ní Nduuūs dicho^ó yā chi chingéē nguuchi yaⁿ'ā yeⁿ'ē na va'ai cheeti nguubi. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ngiichi ndúucū nguuchi yaⁿ'ā miiⁿ ní dí'cuiñú yā. ¹⁰Ní yáaⁿn'guuinūuⁿ miiⁿ chi diablo chi chinche'eí sá 'iiⁿ'yāⁿ, 'áamá yā chin'dáánuúⁿ yā saⁿ'ā miiⁿ ndii nuūnīnⁿ'yáⁿā chi ngiichi ndúucū tuuu azufre naachi 'āa chin'dáánuúⁿ yā 'iti monstruo miiⁿ ndúucū profeta chi ngueé caⁿa yā nduudu cuaacu. Ní 'cueenú yā cuuvi na lugar miiⁿ ndii nguubi ndíi n'gaaⁿ. Ní cueⁿe daaⁿmaⁿ ní 'cueenú yā cuuvi.

Cristo n'diichí yā nuuⁿndi
yeⁿe 'iiⁿ'yāⁿ taachi ch'iindí
yā na trono cuéē yeⁿe yā

¹¹Cuayiivi ní n'diichí 'áamá trono chi ch'eete ní cuéē ní 'áamá 'iiⁿ'yāⁿ vée yā na trono miiⁿ. Ní na yáⁿ'āa ndúucū nanguubi cueⁿe yeⁿ'e nanáa yā. 'Aā ntéé mar táamá lugar naachi cuuví cuetineē na yáⁿ'āa ndúucū nanguubi. ¹²Ní n'diichí 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chí n'dii yā, tináⁿ'ā chi n'geete yā chi ngaⁿa ntiiⁿnyuⁿ yā ndúucū tanáⁿ'ā tináⁿ'ā. Ndycyaaca yā ní cheetindii yā nanáaⁿ Nduuūs. Ní Nduuūs nan'guaáⁿ yā libros yeⁿe yā. Ní nan'guaáⁿ yā táamá libro chí libro yeⁿe vida cueⁿe daaⁿmaⁿ. Ní Nduuūs n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿe tináⁿ'ā s'eeⁿ yeⁿ'é dendu'ū chi canéé nguubi na libro s'eeⁿ tan'dúucā chi diiⁿ yā. ¹³Ní 'iiⁿ'yāⁿ chi ch'ií yā nguaaⁿ nuūnīnⁿ'yáⁿā ní nan'dáa yā. Ní tanáⁿ'ā chi snuu yā na lugar

yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi n'díi ní nan'dáa yā. Ní Cristo n'diichí yā nuuⁿndi yeⁿ'e ca'aámá ca'aamá yā tan'dúucā chi diiⁿ yā. ¹⁴Tuu'mi ní vaadí n'gii ndúucū lugar yeⁿ'ē ndúucū 'iiⁿ'yāⁿ chi n'díi yeⁿe 'áamá yā cannuúⁿ yā ná nuūnīnⁿ'yáⁿā chí ngiichi. Ní nuuⁿnīnⁿ'yáⁿā chi ngiichi miiⁿ, chíⁿ chí ndíi 'úúví vaadí n'gii ní yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ chi n'díi yā. ¹⁵'Áamá 'iiⁿ'yāⁿ chin'dáá nuuⁿ yā na nuūnīnⁿ'yáⁿā chí ngiichi miiⁿ nducyáacá 'iiⁿ'yāⁿ chi ngueé canee n'guubi chi duuchi yeⁿe yā na libro yeⁿe vida cueⁿe daaⁿmaⁿ.

Yeⁿ'e va'ai cheeti nguubi ngai
ndúucū iⁿ'yeeⁿdī ngai

21 Maaⁿ ní n'diichí táamá
va'ai cheeti nguubi chi
ngai ndúucū 'áamá yáⁿ'āa chí ngai
ti va'ai cheeti nguubi chi vmnaáⁿ
vmnaaⁿ miiⁿ ndúucū yáⁿ'āa chi
vmnaáⁿ vmnaaⁿ miiⁿ ní ch'ōō
yeⁿ'ē. Ní 'tiicá ntúūⁿ 'āā ntéé vée
nuūnīnⁿ'yáⁿā. ²Ní 'úú, Juan, n'diichí
yáaⁿ chi deeve chi yáaⁿ Jerusalén
chí ngai chí chiicá yeⁿe na va'ai
cheeti nguubi naachi canéé
Nduuūs. Ní yáaⁿ miiⁿ ní yeeve taaví
tan'dúucā 'aama n'daataá chi caama
'caandavaacu tá ní deeve idiiⁿ tá
ndúucu tá cáavā novio yeⁿe tá. ³Ní
ch'iindiveéⁿ 'áamá nduudu ch'eete
yeⁿe na va'ai cheeti nguubi chi caⁿa
'túucá: Cuin'diichí ní maaⁿ. Va'ai
yeⁿe Nduuūs ní canee ndúucū 'iiⁿ'yāⁿ
s'eeⁿ ní Nduuūs canée yā nguaaⁿ
'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní Nduuūs canée yā
ndúucū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ
ní cuuvi 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'é yā. Ní maáaán
Nduuūs miiⁿ ní cuuvi Nduuūs yeⁿ'é
yā. ⁴Nduuūs dideevé yā nuūnīnⁿ

nduutinaáⁿ yā yeⁿ'e nduutinááⁿ
 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ. Āā ntéé cuuvi 'cuūvi yā.
 Āā ntéé cuuvi ya'ai ca yā ní 'āā ntéé
 cueecu yā. Āā ntéé cuuvi 'cueenú yā
 cuuvi ti dendú'ū yeⁿ'e cuááⁿ vmnaaⁿ
 'āā chό'ōo.

⁵Tuu'mi ní 'iiⁿ'yāⁿ chi vée yā
 na trono miin ní caⁿ'a yā: Ndís'tii
 n'diichí nī. 'Uú ní diíⁿ tanducuéⁿ'ē
 dendu'ū chi nduuví ngai. Ní 'iiⁿ'yāⁿ
 miiⁿ caⁿ'a yā chii yā 'úú: Dii,
 Juan, dingúuⁿ di nduudu s'eeⁿ ti
 nduudu s'eeⁿ ní nduudu cuaacu. Ní
 nducyaaca 'iiⁿ'yāⁿ cuuvi cu'téenu yā
 nduudu s'eeⁿ.

⁶Cuayiivi caⁿ'a yā chii yā 'úú
 'tíicá: 'Uú dín'daí nducuéⁿ'ē. 'Uú ní
 yeⁿ'e cuaaⁿ naachi ínga'a ní ndíí
 cuaaⁿ ná 'cuiiu tan'dúúcā letras
 A ndíí Z yeⁿ'e alfabeto. 'Iiⁿ'yāⁿ chi
 yaaca yā 'úú ní ca'á nuúⁿchi cu'u
 yā tanducuéⁿ'ē chi neⁿ'é yā ní nguéé
 nadíí've yā cáavā nuúⁿniⁿ miiⁿ chi
 vida cueⁿ'e daáⁿmaⁿ. ⁷'Iiⁿ'yāⁿ chi
 cuchéé yā yeⁿ'e tanducuéⁿ'ē 'úú ní
 ca'á tanducuéⁿ'ē chuū chi cuuvi
 yeⁿ'e yā. Ní 'úú cuuvi Ndyuūs yeⁿ'e
 yā ní 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní cuuvi daiyá.

⁸Naati 'iiⁿ'yāⁿ chí 'va'a yā ndúúcū
 'iiⁿ'yāⁿ chí nguéé i'téenu yā o 'iiⁿ'yāⁿ
 chi nguéé neⁿ'e yā 'iiⁿ'yāⁿ, ndúúcū
 'iiⁿ'yāⁿ chi n'giiⁿnuⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ,
 ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi caⁿ'á yā ndúúcū
 n'daataá o isaⁿ'ā chi nguéé yeⁿ'e yā,
 ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi nadiiⁿ dendu'ū
 yeⁿ'e ngaatu, ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi
 i'téenu yā santos chi ídolos, ndúúcū
 'iiⁿ'yāⁿ chi yaadí yā, nducyaaca
 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ ní canéé chi caⁿ'á yā
 nuúⁿniⁿyāⁿ a chi ngiichi ndúúcū
 yaⁿ'ā ní ndúúcū tuū azufre. Chuū
 ní chiiⁿ chii ndii' uūvī cíúvī 'cuūvi
 yā.

Yeⁿ'e yáāⁿ Jerusalén chí ngai

⁹Tuu'mi ní ndaā nanááⁿ 'úú 'áámá
 chee ángel naachi ndeéche yā chí vée
 'cuūtií yeⁿ'é yā, 'cuūtií s'eeⁿ ndúúcū
 ndeéchē vaadí ya'ai yeⁿ'e cuaaⁿ na
 'cuiiu. Ní caⁿ'a yā chii yā 'úú: Dii,
 Juan, cuchíi di 'muuⁿ ni 'úú 'cuu'n'míⁿ
 dii du'u chi novia chi n'daataá yeⁿ'e
 'iiⁿ'yāⁿ chi nguivi 'iti cuúchī.

¹⁰Ní chuū ní yeⁿ'e chi n'diichí
 taachi canéé maaⁿ poder yeⁿ'e
 Espíritu N'dai yeⁿ'é Ndyuūs. Angel
 candée yā 'úú naachi vée 'áámá
 yiicū ch'eete ní yaacu. Ní ch'iⁿ'í yā
 'úú yáāⁿ ch'eete ní deeve chi nguivi
 Jerusalén chi cuch'ééⁿ yeⁿ'e na va'ai
 cheeti nguivi yeⁿ'e nanááⁿ Ndyuūs.

¹¹Yáāⁿ miiⁿ ní deeve ngii ndúúcū
 yeⁿ'é Ndyuūs chi deeve ngii. Ní deeve
 ngii yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ ní tan'dúúcā
 'áámá tuū chi yaⁿ'ai chí'vē chi
 tan'dúúcā tuū jaspe chí deeve
 tan'dúúcā cristal. ¹²Ní vée 'áámá
 ncheéti nuuⁿmaⁿ ndiivi na yáāⁿ
 miiⁿ ndúúcū ndichúúví cheendi
 va'āi ch'eete yeⁿ'e. Ní vée ndichúúví
 ángeles 'áámá 'áámá yā ní

nguaindaí yā 'áámá 'áámá cheendi
 va'āi ch'eete miiⁿ. Ní chi duuchi
 chi canéé nguūⁿ vmnaaⁿ ca'áámá
 ca'áámá cheendi va'ai ch'eete miiⁿ
 ní 'áámá yeⁿ'e chi duuchi yeⁿ'e chi
 ndu'u ndichúúví tribus yeⁿ'e 'iiⁿ'yāⁿ
 chi Israel chi judíos. ¹³Ní vée 'iinū
 cheendi va'āi n'geete 'áámá 'áámá
 lado yeⁿ'é yáāⁿ miiⁿ. Cuaaⁿ naachí
 can'daā 'yáāⁿ vee 'iinū cheendi
 va'āi. Ní cuaaⁿ na 'iiⁿnuⁿ vée 'iinū
 cheendi va'āi, ní cuaaⁿ ndiiyā vée
 'iinū cheendi va'āi, ní cuááⁿ na
 ngiiya 'yáāⁿ vée 'iinū cheendi va'āi.
¹⁴Ní cimiento yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ vée

ndichúuví tuūu chi cimiento yeⁿē. Ní chi duuchi yeⁿe nduū ndichuuví apóstoles yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi duuchi 'iiti cuūchī, 'áamá 'áamá chi duuchí yā canéé nguūⁿ vmnaaⁿ 'áamá 'áamá tuūu miiⁿ.

¹⁵Ní ángel miiⁿ chi ngāⁿa yā ndúucū 'úu ndeé yā 'áamá tááⁿ ndúu yeⁿe 'dííⁿnguāaⁿ chi dicaadí yā yāāⁿ miiⁿ ndúucū cheendi va'āi ch'eete miiⁿ yeⁿē ndúucū ncheetí miiⁿ yeⁿē.

¹⁶Ní yāāⁿ miiⁿ ní cuadrada ní chi ch'ee'nuu dáamá nūuⁿ ndúucū chi ch'eēnūu. Ní ángel miiⁿ ní dicaadí yā yāāⁿ miiⁿ ndúucū nduu yeⁿe 'dííⁿnguāaⁿ. Ní caadi yeⁿe yāāⁿ miiⁿ ní 'uūvī mil canéé 'uūvī cientos kilómetros yeⁿē. Ní chí ch'ee'nuu miiⁿ ní chi ch'eēnūu ní chi yaacu yeⁿe yāāⁿ miiⁿ 'āā daamá nūuⁿ. ¹⁷Ní ángel miiⁿ dicaadí yā nanchéetí miiⁿ. Ní ngíí 'iinū ngéecu cuūuⁿ metros chi ángel miiⁿ dicaadí yā. Ní caadí miiⁿ ní dáamá ndúucū caadí yeⁿe chi caadí 'iiⁿyāⁿ chi snee iⁿyeeⁿdí 'cūuⁿ.

¹⁸Ní ncheetí miiⁿ ní chin'dai ndúucū tuūu jaspe. Ní yāāⁿ miiⁿ ní chin'dai yeⁿe dámaāaⁿ 'dííⁿnguāaⁿ puro. Ní tan'dúucā chi 'nááⁿ vidrio deeve, 'tíicā yāāⁿ miiⁿ. ¹⁹Cimiento yeⁿe ncheetí miiⁿ ndíí adornado ndúucū tanducuéⁿ tuūu chí yaⁿai chí've. Cimiento chí vmnaáⁿ vmnaanⁿ ní yeⁿe tuūu jaspe, ndii chíⁿ ndii 'uūvī miiⁿ ní yeⁿe tuūu zafiro, ndii chíⁿ ndii 'íinú miiⁿ ní yeⁿe tuūu ágata ní ndii chíⁿ ndii cuūuⁿ miiⁿ ní yeⁿe tuūu esmeralda. ²⁰Ndii chíⁿ ndii nyuⁿu miiⁿ ní yeⁿē tuūu ónica, ní ndii chíⁿ ndii niyyaaⁿ miiⁿ ní yeⁿē tuūu cornalina, ní ndii chíⁿ ndii ndeēchē ní yeⁿe tuūu

crisólito, ní ndii chíⁿ ndii niiⁿniⁿ ní yeⁿe tuūu berilo, ní ndii chíⁿ ndii nuuⁿ ní yeⁿe tuūu topacio, ní ndii chíⁿ ndii ndiichi ní yeⁿe tuūu crisoprasa, ní ndii chíⁿ ndicháamá ní yeⁿe tuūu jacinto, ní ndii chíⁿ ndichúuví ní yeⁿe tuūu amatista.

²¹Ní ndu'u ndichúuví cheendi va'āi n'geete miiⁿ ní ndiichúuví perlas. Ní ca'áamá ca'áamá cheendi va'āi ch'eete miiⁿ ní 'áamá perla nūuⁿ. Ní yúuní ch'eete yeⁿe yāāⁿ miiⁿ dámaāⁿ 'dííⁿnguāaⁿ puro ní dináaⁿ tan'dúucā vidrio deeve.

²²Ní 'úu nguéé n'diichi mar 'áamá yaacū na yāāⁿ miiⁿ ti Señor chi Ndyuūs chi vée tanducuéⁿē dendu'ū poder yeⁿe yā ndúucū 'iiⁿyāⁿ chi nguivi 'iiti cuūchī miiⁿ, 'iiⁿyāⁿ s'uuuⁿ chi Ndyuūs chi yaacū yeⁿe yāāⁿ miiⁿ. ²³Ní yāāⁿ miiⁿ nguéé neⁿe 'yāāⁿā ndíí nguéé ndúuⁿ 'iiyū chi deeve yeⁿē ti Ndyuūs chi deeve ngii ní deeve yeⁿe yāāⁿ miiⁿ, ní 'iiⁿyāⁿ chi duuchi 'iiti cuūchī ní deeve yeⁿe yāāⁿ miiⁿ. ²⁴Ní 'iiⁿyāⁿ chi nadanguaⁿai yā yeⁿe naciones chiicá yā ná deeve yeⁿe yāāⁿ miiⁿ. Ní reyes yeⁿe yāāⁿāa 'cūuⁿ ndeé yā ch'eete yeⁿe maáⁿ yā ndúucū honra yeⁿe maáⁿ yā nduucú yā ndii yāāⁿ miiⁿ. ²⁵Ní cheendi va'ai n'geete yeⁿe yāāⁿ miiⁿ nguéé nduudi nūuⁿmáⁿ nguivi. Ní 'āā ntéé véé n'gaaⁿ miiⁿ.

²⁶Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ yeⁿe naciones yeⁿe iⁿyeeⁿdí 'cūuⁿ ní ndeé yā yeⁿē chí ch'eete ndúucū honor yeⁿe naciones yeⁿē yā. ²⁷Nguéé cuuvi cundaā na yāāⁿ miiⁿ dendu'ū chi nguéé deeve, ndúucū 'iiⁿyāⁿ chí diiⁿ yā chí nguéé n'daacā, ndúucū 'iiⁿyāⁿ chí ngaⁿa yā nduudu yaadi. Dámaāⁿ cundaa 'iiⁿyāⁿ chí canéé nguūⁿ chi duuchi

yā na libro yeⁿe vida cueⁿe daāⁿmaⁿ
chi ndēe 'iiⁿyāⁿ chi nguivi 'iiti
cuūchī.

22 Tuu'mi ní ángel miiⁿ ch'iⁿiⁿ
yā 'úú 'áámá yíícú dēeve
naachi canéé nuūⁿnīⁿ yeⁿe vida
cueⁿe daāⁿmaⁿ. Nuūⁿnīⁿ miiⁿ ní
dēeve tan'dúúcā cristal ní ican'daā
yeⁿe trono yeⁿe Ndyuūs ndúúcū
trono yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi nguivi 'iiti
cuūchī. ²Ní náávtan'a yeⁿe yúúní
ch'etē yeⁿe yáⁿ miiⁿ ní nduu 'úúví
lado yeⁿe yíícú mííⁿ cáta'ai yáⁿá
yeⁿe vida cueⁿe daāⁿmaⁿ chi ngii
nduū dendichúúví naaⁿ n'gui'i. Ni
ca'aama ííyú ní ngii 'áámá 'áámá
naaⁿ n'gui'i yeⁿé. Ní tā'á yáⁿá miiⁿ
chíⁿ chi diiⁿ chi nduūvā yeⁿe vaadī
ya'ai yeⁿe naciones. ³Áā ntéé vée
mar 'áámá denduū miiⁿ chi Ndyuūs
caⁿa yā chi condenado chi canéé
na yáⁿ miiⁿ. Trono yeⁿe Ndyuūs
ndúúcū trono yeⁿe 'iiⁿyāⁿ chi
nguivi 'iiti cuūchī canéé na yáⁿ
miiⁿ. Ní 'iiⁿyāⁿ chi dichíí'vē Ndyuūs
canéé yā miiⁿ. ⁴Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ ní
snaán yā naán Ndyuūs ní canéé
nguūn chi duuchi Ndyuūs ncheeté
yā. ⁵Ní nguéé cuuví n'gaaⁿ yáⁿ miiⁿ.
'Iiⁿyāⁿ s'eeⁿ chi n'geetinée yā miiⁿ
nguéé neⁿé yā mar 'áámá dēeve
yeⁿe lámpara ní nguéé dēeve yeⁿe
'yáⁿá caati 'iivú Ndyuūs ngíí dēeve
yā. Ní 'iiⁿyāⁿ s'eeⁿ caaⁿmaⁿ ntiiⁿnyuⁿ
yā cueⁿe daāⁿmaⁿ cueⁿe daāⁿmaⁿ
tan'dúúcā reyes.

Tiempo taachi cuchií Jesucristo ní 'áā canéé niiⁿnuúⁿ

⁶Cuayiivi miiⁿ ní ángel caⁿá
yā chii yā 'úú: Nduudú 'cūú ní
nduudu cuaacu. Ní 'iiⁿyāⁿ cuuvi
cu'téénu yā nduudu miiⁿ. Señor chi

maaⁿ Ndyuūs yeⁿe espíritus yeⁿe
'iiⁿyāⁿ profetas chi Ndyuūs ndeεvē
yā, maáⁿ yā dicho'ó yā ángel yeⁿe
yā chi ángel 'cuuⁿmíⁿ yā 'iiⁿyāⁿ
chi dichíí'vē Ndyuūs denduū chi
'áā canéé chi chó'oo ní 'áā snee
niiⁿnuúⁿ.

⁷Jesús ngaⁿá yā ngii yā ndís'tiī.
'Caandiveéⁿ ní. 'Úú ní ndaá nuuⁿ.
De'e chúúcā yeenu 'iiⁿyāⁿ chi
'caandiveéⁿ yā nduudu cuaacu yeⁿe
Ndyuūs, nduudu chi canéé nguūn na
libro 'cūú.

⁸'Úú, chi Juan, ch'iindiveéⁿ ní
n'diichí denduū chi 'túúcā. Ní
cuayiivi chi n'diichí ní ch'iindiveéⁿ
chuū, candiitín'díí ná ca'a ángel
chi ch'iⁿi yā 'úú denduū chi
'túúcā chi neⁿé i'teenú ángel miiⁿ.

⁹Naati ángel miiⁿ caⁿa yā chii
yā 'úú: Nguéé diiⁿ di 'tíicā. 'Úú
ntúúⁿ dichíí'vē Ndyuūs tan'dúúcā
dii ndúúcū hermanos yeⁿe di chi
ngaⁿá yā nduudu cuaacu yeⁿé
Ndyuūs ndúúcū nducyáácá yā
chí 'caandiveéⁿ yā nduudu cuaacu
chi canéé nguūn na libro 'cūú. Díí,
cu'téénu di Ndyuūs.

¹⁰Ní ángel miiⁿ ní caⁿa ntúúⁿ yā
chii yā 'úú: Nguéé cunuuⁿ n'dé'e
di nduudu cuaacu yeⁿé Ndyuūs
chi canéé nguūn na libro 'cūú caati
tiempo yeⁿe denduū chi 'túúcā 'áā
snee niiⁿnuúⁿ. ¹¹Maaⁿ ní cu'néeⁿ ní
'iiⁿyāⁿ chi nguee n'daacā idííⁿ yā chi
'tíicā diíⁿ yā. 'Tiicá ntúúⁿ 'iiⁿyāⁿ chi
nadacadiinúúⁿ yā yeⁿe denduū chi
nguee n'daacā, cu'néeⁿ ní chi 'tíicā
diíⁿ yā. 'Iiⁿyāⁿ chi din'daacá yā,
cu'néeⁿ ní chi diiⁿ yā 'tíicā. 'Iiⁿyāⁿ
chi 'áámá diíⁿ yā ntiiⁿnyuⁿ yeⁿe
Ndyuūs cu'néeⁿ ní chi 'aama diíⁿ yā
'tíicā.

¹²'Caandiveéⁿ ní chiiⁿ chi caⁿ'a Jesúś. 'Úú ní nútúⁿ nútúⁿ ndaaá. Ní ndeé premios chi caⁿ'á ca'á 'áámá 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ premios chi tunee yā yeⁿ'ē ntiiⁿnyuⁿ chi yeⁿ'e yā. ¹³'Úú ní 'iiⁿ'yāⁿ vvmnááⁿ vvmnaaⁿ ndíí naachi 'cuiinu. 'Úú ní caneé naachi chinga'ā ndíí cuayiivi chí 'cuiinū tan'dúúca letras yeⁿ'e alfabeto A ndíí Z, 'tíicā 'úú, ngaⁿ'a Jesúś.

¹⁴D'e chúúcā yeenu 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi nandeevē yā catecai yā caati cuuvi cuta'á yā n'gui'i yeⁿ'ē yāⁿ'á yeⁿ'e vida, ní cuuví cundaa yā cheendi va'ai yeⁿ'e yáāⁿ miiⁿ ní cho'ó yā cuaaⁿ cheētī va'ai cheēti nguubi. ¹⁵Naati cuaaⁿ daami yáāⁿ miiⁿ ch'etinée 'iiⁿ'yāⁿ chi nguéé chí'téenú yā Ndyuūs ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chí ngaatu, ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chí caⁿ'á yā ndúúcū ndaataá o isaⁿ'á chi nguéé yeⁿ'é yā, ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi n'giiⁿnúⁿ yā 'iiⁿ'yāⁿ, ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ chi i'téenú yā santos o ídolos ndúúcū nducyáacá 'iiⁿ'yāⁿ chi neⁿ'é yā nginnche'éí yā 'iiⁿ'yāⁿ ní ngaⁿ'a yā nduuudu yaadi.

¹⁶'Úú Jesúś idicho'ó ángel yeⁿ'e chi caaⁿ'maⁿ cuaacú yā yeⁿ'e nducuéⁿ'e cosas chi 'túúcā nanááⁿ ndís'tiī chí 'iiⁿ'yāⁿ yeⁿ'e yaacū s'eeⁿ. 'Úú ní 'iiⁿ'yāⁿ vvmnááⁿ vvmnaaⁿ yeⁿ'e ndaata yeⁿ'e David 'úú. 'Úú ní 'íí'nyúⁿ chí ngíí ddeevee nguëetiyyaⁿ.

¹⁷Espíritu N'dai yeⁿ'e Ndyuūs ndúúcū 'iiⁿ'yāⁿ s'eeⁿ chi yeⁿ'e Ndyuūs ngaⁿ'a yā 'tíicā: Ndís'tiī

cuchíí ní. Ní 'áā du'ú nútúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chi n'giindiveéⁿ yā nduuudu yeⁿ'é ní canéé chi caaⁿ'máⁿ yā: Cuchíí ní. Ní n'diī chí yaaca ní cuchíí ní. Cuchíí ní ndúúcū 'áā du'ú nútúⁿ 'iiⁿ'yāⁿ chí neⁿ'é yā. Cuchíí ní ní cu'u ní yeⁿ'e nútúⁿníⁿ yeⁿ'e vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ. Ní nguéé de'ē vee cündi'i yeⁿ'é ní nútúⁿníⁿ yeⁿ'e vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ.

¹⁸'Úú ngaⁿ'á ngii nduuudu cuaacu ca'áámá ca'áámá 'iiⁿ'yāⁿ chi n'giindiveéⁿ yā nduuudu yeⁿ'e dendú'ū chi canéé chi cuchií chi canéé nguūⁿ na libro 'cūū. Nduuti chi 'áámá yā cu'neeⁿ ca n'deēe nduuudu nguéé ti chi canéé nguūⁿ na libro 'cūū Ndyuūs ca'á yā 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ castigo yeⁿ'e yā yeⁿ'e nducuéⁿ'e vaadí ya'ai chi canéé nguūⁿ na libro 'cūū. ¹⁹Ní nduuuti chi 'áámá 'iiⁿ'yāⁿ divíí yā naⁿ'a nduuudu yeⁿ'é Ndyuūs yeⁿ'e dendú'ū chi cuchií chi canéé nguūⁿ na libro 'cūū, 'tiicá ntúúⁿ Ndyuūs nadivíí yā parte chi cuuvi yeⁿ'e yā yeⁿ'e libro yeⁿ'é vida cueⁿ'e daāⁿmaⁿ ndúúcū parte chí cuuvi yeⁿ'é yā yeⁿ'e yáāⁿ chi ddeevee yeⁿ'e chi canéé nguūⁿ na libro 'cūū.

²⁰'Iiⁿ'yāⁿ chí ngaⁿ'a cuaacú yā dendu'ū chi 'túúcā, 'iiⁿ'yāⁿ miiⁿ ngaⁿ'a yā: Cuaacu nííⁿnyuⁿ chí 'áā cuchií nuúⁿ. 'Tíicā cuuvi. Cuchií ní Señor Jesucristo.

²¹Ní maaⁿ ní Señor Jesucristo yeⁿ'e yú téé yā ndís'tiī nducuéⁿ'e chí n'daacā yeⁿ'é yā, ní caneé yā ndúúcū ndís'tiī. 'Tíicā cuuvi.